

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.  
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.  
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





# IDUN

Vårnummer



Stella Falkner 25





## A M O R S K I N, HUDCRÈMEN SOM FÖRYNGRAR HUDEN,

har nu gått igenom sin prövotid i Sverige — 3 månader — och visat vad den duger till. Många ha nu insett, att Amor Skin är något annat än en vanlig hudcrème — den är en av nycklarna till den mycket allvarliga föryngringsfrågan. Därför visa vetenskapsmännen också ett alltmer tilltagande intresse för Amor Skin. Nyligen har åter en av Tysklands främsta universitetshudkliniker undersökt och prövat Amor Skin och bekräftat, att detta preparat borttager

rynkor och föryngrar huden utan att irritera den. (Januarihäftet av Dermatologische Zeitschrift 1929.) Önskar Ni föryngra Eder hud, att befria den från rynkor, så har Ni en säker hjälp i Amor Skin-hudcrèmen, som i ordets sanna betydelse föryngrar människans hud. Styrka I kostar Kr. 35: —, styrka II Kr. 70: —. Priserna äro pr sats för c:a 3 månader, tiden som behöves för en allvarlig föryngring. Dessa summor äro så lätt utgivna för damernas toaletter.

Är icke en ungdomlig hy lika viktig som en vacker klänning?

Närmare upplysningar om Amor Skin lämnas hos fabrikantens generaldepôt i Sverige: Parfumerie Antoinette W. Nording, Stockholm. I Göteborg säljes Amor Skin hos A.-B. Ferd. Lundquist & C:os parfymavdelning, och hos parfymeri Beda Cramér. I Malmö säljes Amor Skin hos Lejonets Parfymeri.





KRONPRINSPARET OLAV OCH MÄRTHA AV NORGE

(WILSE, OSLO, FOTO.)





# V Ä S K A N

SÅ SNART PORTEN SLAGIT IGEN, slocknade hennes leende och hon sprang inte uppför trapporna, som hon brukade utan gick dem långsamt och håglöst.

När hon kommit upp på sitt rum, sjönk hon ned på sin soffa utan att ta av sig hatt och kappa. Hon satt orörlig och stirrade rakt framför sig.

Sedan ett par månader grubblade hon under dagar och nätter på detsamma: vad var det med Henning, hennes fästman... Han var sig inte olik i vare sig ord eller gärning. Men med kärlekens skarpa intuition kände hon, att han förändrats.

Nu hade han till exempel återigen skilts från henne vid hennes port utan det vanliga självklara: »Du kommer väl upp i kväll?» Eller: »Jag kommer upp i kväll.» Under hela sin förlovningstid hade de brukat tillbringa alla kvällar, som inte voro upptagna av arbete eller gemensamma nöjen, på tu man hand med varandra. Men under de sista två månaderna hade dessa kvällar blivit allt sällsyntare. Hon hade suttit och väntat med klappande hjärta, tills väntan blivit outhärdlig och hon tröstande sagt sig, att han kanske i sin tur väntade på henne. Men när hon gått att söka honom, hade hon ej funnit honom hemma. Och det värsta av allt: när de dagen därpå träffades på kontoret, hade han ej nämnt ett ord om sitt uteblivande. Och hon hade varit för stolt att tala om, att hon sökt honom förgäves. Varje sådan dag hade varit ett enda långt kval — först när han efter en tid kommit åter en kväll som om ingenting hänt, hade hon blivit lugnare.

Hon gick tillrätta med sig själv, där hon satt och såg framför sig med tomma ögon. Var hon så enfaldig och gammalmodig, att hon inte tillät sin fästman att disponera

Av

*Gertrud Lilja*

över sin tid efter behag? Ett skönt blivande äktenskap! Hon var rädd om sin personliga frihet men missunnade honom hans? Nej — men under de två år de varit förlovade, hade han inte haft roligt, om inte hon varit med, nu tycktes han roa sig utmärkt utan henne. Han hade gjort sig oberoende av henne, och i och med detsamma blev hennes beroende av honom nesligt och förödmjukande. Och det blev större än någonsin, hon hade inte kraft att skaka det av sig — det blev till ett outhärdligt kval. Dessa kvällar med deras fåfänga väntan och slitningar mellan hopp och fruktan vid varje knäpp i porten och trapporna blevo till en tortyr, som förstörde hennes nerver.

Också denna kväll skulle alltså bli en plåga? Äntligen reste hon sig upp, tog av sig hatt och kappa och började mekaniskt och glädjelöst ordna i rummet.

Fast hon kämpade emot i det längsta, lyktade hennes väntan med det vanliga nederlaget: hon gick till hans bostad att söka honom.

När hon ringt och hörde steg, klappade hennes hjärta hårt av glädje: vad gjorde det att hon kom, utan att han bett henne, vad gjorde någonting alls emot detta att i nästa sekund stå öga mot öga med honom, få vara samman med honom och sedan gå hem och kunna sova lugnt och ljuvligt...

Det var inte han, som öppnade, det var städerskan. Hon var där och ordnade hans rum för natten, och hon visste ingenting

om när han gått eller när han skulle komma igen.

En sekund stod hon stilla på tröskeln, så steg hon in — hon hade inte mod att genast vända tillbaka till sin ensamhet.

Hon slog sig ned i hans arbetsrum, och långt sedan städerskan fått hans sovrum i ordning, satt hon kvar.

Ett ögonblick funderade hon på att skriva en liten lapp till honom, några muntra och obesvärade rader, men slog det ur hågen — jag får hyckla tillräckligt när vi äro samman, tänkte hon. Hon satt hopsjunken i en av de stora skinnstolarna, liten och trött, sprittande till vid varje ljud, fylld av skräck och glädje vid tanken, att det kunde vara han, som kom. Hon såg sig omkring i rummen. Mellan varje gång hon besökte dem, blevo de henne mera främmande. En gång hade hon betraktat allt med glad och självklar äganderätt, nu voro de henne ånyo främmande, mera främmande än första gången hon lycklig och rädd steg över hans tröskel... Hennes blick gled över bokryggarna på bokhyllan — ofta brukade hon ta med sig någon bok, när hon gick. Nu tyckte hon det skulle vara som att ta en bok från en okänd människas hylla. Varje vrå i rummen, varje småsak i dem var förbunden med ett minne... Nu låg allt bakom henne, tillhörde det förflutna och hade intet att skaffa med nuet eller framtiden...

Vad hade egentligen hänt, frågade hon sig. Ingenting alls. Men i detta ingenting alls låg ingen tröst. Man kunde vara ensam i en annan människas famn, och man kunde vara nära henne nära på tusen mils avstånd. Hon var ensammare nu, när han vilken sekund som helst kunde träda in i rummet, än hon varit, när han fanns i ett annat land...



Både kameran  
och filmen  
bör vara  
av märket

**KODAK**  
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,  
framkallning & kopiering genom  
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.  
Göteborg - Malmö - Stockholm



Det var slut. Hon sade sig det med ett besynnerligt lugn. Det kändes befriande att äntligen våga säga ut det. Men det hon inte vågade säga ut, var anledningen till slutet: en annan kvinna.

Slutligen reste hon sig, klockan var strax tolv. Både dörr och port hade patentlås, hon behövde blott slå igen dem efter sig.

När hon kommit ned på gatan, upptäckte hon, att hon glömt sin väska däruppe. Den måste ha glidit ned på golvet, när hon suttit i sina tankar. Det gjorde detsamma, hon hade nyckelknippan i fickan. Och att han fann väskan, möjligen kände igen den och förstod, att hon sökt honom, betydde heller ingenting. Det var slut. Hon hade ingen stolthet längre, bara trötthet. Med kväljande motvilja tänkte hon på nästa dag, då hon skulle se honom igen på kontoret, på arbetet, som hon tyckte sig inte längre orka med, på kamraterna — hela härvan av lögn och förställning och hycklad munterhet under det att hon ville blott ett: lägga sig ned och dö.

Vid tvåtiden kom Henning hem.

När han gått till sängs, låg han vaken utan att släcka ljuset. Ett leende kom och gick på hans ansikte, en glädje, som motades bort av oro, men ständigt kom tillbaka.

Han rekonstruerade i sitt minne hennes ord, tonfall och mimik. Hon var förtjusande! Hennes jargong och näpna gaminfasoner voro oemotståndliga. Hennes dans kunde i grace och skicklighet tävla med en balettdansös... Charmen över en verkligt ung kvinna är underbar, tänkte han. Och plötsligt drog han en djup suck.

Han hade skjutit upp uppgörelsen med sig själv — och Ruth, han hade dragit sig för den som för ett hopp i iskallt vatten. Snart kunde den inte skjutas upp längre, i kväll hade han sett ett par av kamraterna från kontoret på restaurangen — en vacker dag skulle ryktet nå Ruth...

För resten var hon förbluffande omiss-tänksam. I morgon, rättare i dag, när de träffades igen, skulle hon skratta och prata, som om ingenting hänt, fast hon väl knappast kunnat undgå att märka hans uteblivande kväll efter kväll... Var hon likgiltig, eller var hon bara så rasande säker på honom? Anfäktades förlovade flickor aldrig av tvivel? Hennes oberördhet retade honom en smula. Å andra sidan skulle det bli behagligt att slippa scener vid en eventuell uppgörelse. Han hade i alla fall tilltrott henne större djup och allvar i sin känsla. Men två års förlovning nöter på känslan. Och när de väntat i ännu ett år, skulle det väl inte finnas mycket entusiasm kvar hos någon av dem... Hon skulle väl småningom finna en annan, hon som han. Hon var ännu ung och tilldragande, även om hon inte kunde jämföras med den nittonåriga... Nitton år! Han liksom avsmakade talet på tungan, njöt av dess fräschör. Som sagt, några samvets kval behövde han inte göra sig, hon skulle inte bli ensam. Tanken ingav honom dock ett besynnerligt obe-

hag. Han tilltalades mera av att tänka sig henne som ogift, med tid och intresse över för honom själv.

Han började känna en viss obenägenhet för ett avgörande och beslöt att skjuta upp det ännu en tid.

Han skulle släcka och försöka somna, när hans blick föll på ett föremål på golvet inne i andra rummet. Han blev så nyfiken, att han steg upp för att se, vad det var. Det var Ruths väska, han kände igen den. Han lade den på nattduksbordet.

Jaså — hon hade sökt honom. Hon var alltså inte så alldeles likgiltig? Tanken tillfredsställde honom. Att hon i hemlighet hyste oro, smickrade honom.

Han släckte inte, utan låg och såg på väskan. För sin inre syn såg han plötsligt en annan väska, ett luxuöst, skimrande litet ting, för litet att rymma något annat än puder och läppstift. Ruths var inte elegant, tvärtom. Den var enkel och praktisk. Det föll honom in att öppna den. En svag, ytterst välkänd doft slog emot honom. Det låg en näsduk, penna, papper och ett amatörfotografi i den. Han vände på kortet: det var av honom själv; Ruth hade tagit det på förlovningsdagen...

Han låg och lekte med sakerna och tittade på väskan. Den var litet nött, inte så litet, det låg något rörande, nästan patetiskt över den... Den förrådde så mycket om sin ägarinna.

Han söp in doften, och minnen vaknade inom honom. Minnen av skön harmoni på tu man hand; minnen av hetta och behärskad lidelse och av lugnt och tryggt samförstånd; minnen av misshälligheter, som gjort världen till en öken, och av försoningar, som åter förvandlat den till ett himmelrike...

Hans ögon blevo allt allvarigare, hans händer allt långsammare och ömmare i sin lek med väskan. Han kom med ens ihåg, att det var han, som gett henne den, fast hon själv valt ut den. Det slog honom,

att kanske var det därför att den var en gåva av honom, den alltjämt fick tjänstgöra, fast den var nött...

Slutligen, med ett uttryck av smärta och upprördhet, tryckte han näsduken mot sina ögon och sin mun...

Hur skulle han kunna vara frisk, sjuk, sorgen eller glad utan Ruth? Hur skulle han alls kunna existera utan henne? Med nittonåringar lekte man; när man tröttnat på leken var äcklet kvar, han kände det redan...

I morgon skulle han återse Ruth. Hon skulle prata och skratta och låtsas om ingenting, men väskan hade förrått henne.

Han blev orolig, en tanke slog honom med skräck: Ruth med sin behärskningskonst och ömtåliga stolthet hade kanske redan genomskådat och förkastat honom? Kanske höll hon blott god min i elakt spel, när hon verkade naturlig? Han måste söka vinna henne tillbaka. Med en plötslig, iskall visshet kände han, att utan henne var hans liv slut, utan henne var han en andligen död man.

Han såg åter på väskan: det nötta över den tröstade honom och fyllde honom med tillförsikt — Ruth var trofast! Han kysste den, lade den på nattduksbordet och släckte äntligen ljuset.

— Det är underligt, sade en av Ruths kamrater på kontoret, att Ruth ensam tycks ha svävat i lycklig okunnighet om Hennings snedsprång...

— Ja, sade en annan; nu förefaller han emellertid att ha kommit till besinning. De verka mer nyförlovade än för två år sen...

— Men att en så klok kvinna som Ruth kan vara så blindslagen, att hon inte sett det alla vi andra sett... Jag tycker, att sådant där skulle man känna på sig, det ligger i luften...

— Det tycker jag också. Men det var lyckligt för henne att hon ingenting begrep...

— Det kan också hända, att hon förstod men inte brydde sig om det. Hon är nog en rätt kylig och likgiltig natur.

— Det jag intresserar mig mest för i hela historien är, vad det kan ha varit, som lät honom så plötsligt vända den andra lilla ryggen och ta Ruth till nåder igen...

— Ibland kan det vara bara en liten bagatell... En bagatell, som likt en kompass pekar på vad som är äkta och oäkta inom en själv...

— Se, där har Ruth glömt sin väska på pulpeten... När Henning kommer och hämtar henne till lunch, glömmer hon allt.

— Ja, förlovade är ett löjligt släkte...

— Säg inte det. De kan va tragiska också... Jag känner ett par, de — — —

Chefen trädde oväntat in, och det blev dödyst.

(Ill. G. Nordblad.)



Han låg och tittade på väskan.

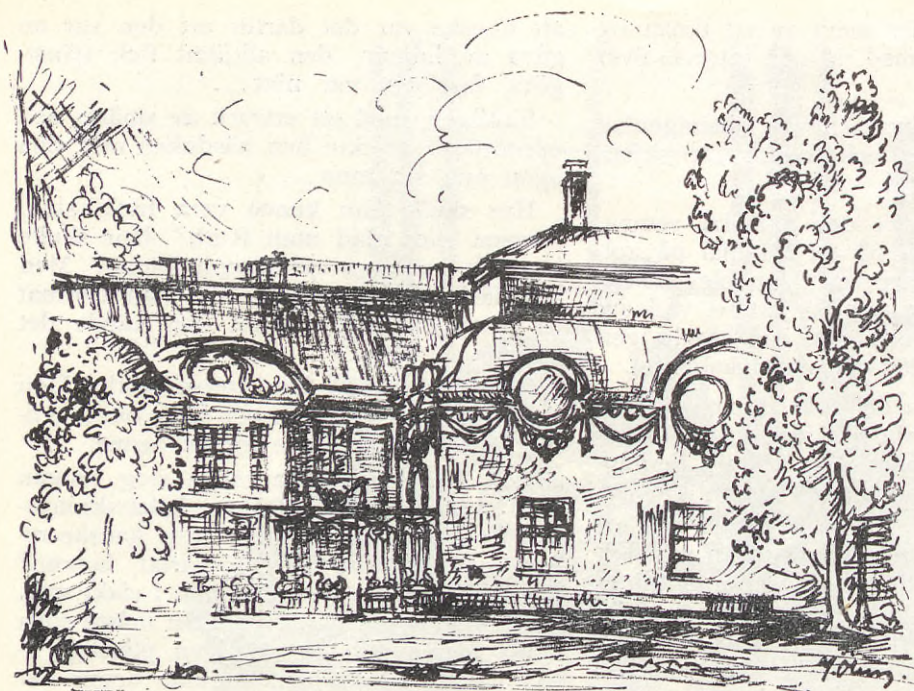
O, så gott!

**MAMSANA**

(Tomtens majspreparat)

för delikata puddingar, krämer och andra efterrätter. Pris 65 öre.





Detalj av Karlbergs parkfasad.

FÖRBJUDES

att beträda gräsplaner och planteringar samt att göra åverkan å träd, buskar, inhägnader och andra ordningar i Karlbergs slottspark vid vite enl. lag.

Den civile vandraren i Karlbergs vildvuxet vackra slottspark blir till en början något betänksam inför detta anslag, enligt vilket träd, buskar och inhägnader räknas till ordningen i parken. Han tror sig se åter ett exempel på den litet särregna formuleringsgåvan hos dem, som ha till uppgift att författa offentliga anslag om förbud mot ditt och datt. Men om han icke är en illfundig kriarättare utan en älskare av forna tider, skall det småningom gå upp för honom, att anslaget i Karlbergsparken är en produkt av den mest oreserverade pietet. Det säger ju, rätt förstått, endast detta: akta parken — bevara den som den är med sina träd och buskar och ordningar! Den har sett bättre tider och sköna anläggningar, som nu ligga i lägervall, men vi älska den som den är med sin återglans av förgången prakt.

Den vandrare, som gång efter annan återvänder till Karlbergsparken, har accepterat en sådan tankegång. Han har sagt sig, att den äger samma övergivna och sentimentala charm som ett stort antal gamla slotts- och herrgårdsparkar runt om i Sveriges land. Han har kanske också gjort den reflexionen, att vad som gör en historisk miljö tilldragande för oss, inte minst är kontrasten mellan ett då och ett nu. Vi längta inte på allvar tillbaka till Gripsholms hårda och blodiga Vasatid, till Drottningholms stela och languissanta barock eller till Kinas sommarljusa rokokko. Vi åtrå endast att med viljelöst välbehag erfara den sentimentala tjusning, som ligger i att med ett rikt mått av idéassociationer andas in en speciell kulturhistorisk arom och att befolka de bevarade miljöerna med ett galteri av hävdernas gestalter.

I Karlbergsparken förnimmer man mycket starkt den förgångna glansens tjusning, trots att ingenting i parkens nuvarande utseende direkt vittnar om den på sin tid

vittberömda barockträdgård, som här utbredd sig med konstrikt formade broderiparterrer, statyer och spelande fontäner mellan rader av tuktade träd och antikiserande orangeribyggnader. På platsen för en av de största bassängerna ligger nu kadetternas ribbana, och endast några övervuxna vallar i parken erinra om Magnus Gabriel de la Gardies terrassanläggningar.

Om alla spår av barocken äro försvunna i parken, har däremot tiden omkring sekelskiftet 1700—1800 efterlämnat desto varaktigare minnen. Främst bland dem är Dianatemplet, som just nu väntar på en pietetsfull restaurering genom arkitekt Arre Esséns försorg. Dianatemplet gör ur bokstavsgrensarens synpunkt lika litet skäl för sitt namn som Blå hallen i Stadshuset för sitt. Det har aldrig rymt någon Diana men det har haft en längre västerut placerad föregångare, »Dianeborg», som i Suecia antiqua presenteras såsom en liten barock centralkyrka med en Diana svävande på kupolkrönet och beskyddande det ädla villebrådet i Karlbergs kungliga djurgård.

Den utomordentliga kännaren av Karlbergs alla minnen, f. d. slottsintendenten kapten Knut Reuterswärd, har påvisat att det nuvarande Dianatemplet är ett verk av arkitekt Carl Gjörwell, son till den fromme och fryntlige publicisten Carl Christoffer Gjörwell och känd såsom mästare till bl. a. Garnisonssjukhuset i Stockholm och Drottningens paviljong på Haga. Templet är en till dimensionerna ganska oansenlig byggnad med joniska kolonner under ett tandsnittsmyckat entablement. Bakom fasadens gavelfält, också det inramat av tandsnitt, löper ett tunnvalv in till den pompejanskt röda fondväggen, vars halvrundnisch rymmer en porfyrsockel, som en gång burit en byst av Karl X Gustav, skulpterad av ingen mindre än Johan Tobias Sergel. Det var Karl XIII, som beställde detta monument över sin mera betydande namne, men Sergel hade ingen översvallande glädje av den höga beställningen. Han fick nämligen vänta i åtta långa år på honoraret. Nu står bysten inne i Karlbergs slott, i vars barockmiljö den pryder sin plats, och ingen spejande Diana har remplacerat den både krigaren. Kanske känner sig

En kulturell vårpromenad gör fil. kand. Gustaf Näsström kring Karlbergs slott och dess romantiska park och ger oss alla en påminnelse om vilket intressant kulturminne. Stockholm här äger invid sina knutar. Flera nyrestaureringar ha nyligen slutförts på Karlberg och inte minst alla mödrar till förhoppningsfulla officersämnen på krigsskolan komma att ha glädje av denna orientering i nytt och gammalt ur Karlbergs arkitektur- och kulturhistoria.

den kyska mångudinnan litet främmande bland dessa grå blommor, där Ivar och Linnéa, Herman och Karin ristat sina namn bland genomstungna hjärtan, data och kärlekens alla symboler...

Låt gå, att Dianatemplet ur strängt formell synpunkt icke kan kallas skönt, det är dock ett intagande prov på de antikiserande strömningarna i svensk arkitektur omkring år 1800 och det är synnerligen lyckligt placerat på en lummig höjd vid södra sidan av en äng, inramad av alléer av praktfulla almar, lönnar och lindar. 1700-talets trädgård rymde ofta en konstgjord ruin eller eremitgrotta, vigd åt den sentimentala natursvärmarens ensliga kontemplation. I full samklang med krigsakademins uppgift fyller däremot Dianatemplets stränga kolonnad sin omgivning med en fläkt av stram antikdyrkan och stolt heroism. Framför dessa tomma porfyrpostament går ett smidesräck med ståndare formade som snöknippen. Dessa fasces ha förlorat sina krönande bilor men ge likväl uttryck för en anda av kraft och disciplin, besläktad med det militära manlig-



Dianatemplet.

hetsideal, som blivit hugfäst i det på en kulle öster om templet befintliga monumentet över majoren E. G. V. von Döbeln, vilken stupade i »det stora folkslaget» vid Leipzig i oktober 1813. Hjärtan är okänd i våra läroböcker, men på Karlberg lever hans minne såsom en förebild för varje adept i de martialiska dygderna. När krigsskolans chef i sina hälsningsord till de nykomna kadetterna strör in en erinran om den tappre majorens ära, ha hans ord säkert en mera djupträngande effekt än orden: »Ära, redlighet, vilja» på en annan von Döbelns grav en gång hade på Arvid Stjärnblom i Hjalmar Söderbergs »Den allvarsamma leken»...

De martialiska idealen äro förvisso intimt förknippade med Karlbergs historia — en av deras mest yverborna förkunnare, Per Henrik Ling, verkade här som gymnastiklärare under åren 1813—1825 — men i den lummiga och rikt skuggande slottsparken blanda de sig med minnen av vekare tänkesätt. Den svenska sol- och ljuslångtans, man ville säga, officiella hymn. »V ä-



MAISON ORRE

HAUTE COUTURE

Grevturegatan 1<sup>II</sup> Hiss. Stockholm.

Telefon 78284



# K R I N G      K A R L B E R G

## ETT SLOTT MED SENTIMENTALA MINNEN AV ARKITEKTER OCH POETER

ren är kommen», sjöngs för första gången av en kadettkör på Sångarkullen här i parken under ledning av kompositören, Arrhén von Kapfelmann, som under ett par decennier var musiklärare vid krigsakademien.

Vid sångens sida gjorde även dikten sitt intåg på Karlberg under den nyromantiska epoken, hyllad av bleka och känslofulla kadettpoeter, som i parkens dunkla alléer och på Dianatemplets rosa sandstenstrappa slogo an sin lyras strängar till kvinnans och frihetens lov. Det var »Grafströms sångarskola», mera förfaren i att exercera versfötter än att bilda skyttelinje och rotekolonn. A. A. Grafström, som på 1820-talet innehade ett lektorat i historia vid krigsakademien, var den minst krigiske av alla fosforister och hans enda så att säga militära dygd var hans utomordentliga framgång hos svärmiskt lagda »fruntimmer». Kring hans lärostol grupperade sig — heter det i ett samtida brev — »dussintals poeter, som ej kunna stava». En var Karl August Adlersparre, ringa son av en frejdad fader, en annan var Karl Fredrik Ridderstad, en tredje var Wilhelm von Braun. För dessa kadettpoeter måste Karlbergs slottspark ha varit en ljuvlig diktens lund, och kanske är det deras blödigt sentimentala lyrik, som susar i parkens trädkronor. För min del kan jag inte se de poppelalmar, som marschera upp framför Karlbergs slottsfasad och som ha det civilt akademiska antalet aderton, utan att erinra mig August Blanchés ord om den i Svenska akademiens pristävlingar flitigt deltagande Adlersparre: »Hans musa tänker mera på de aderton än på de nio.»

\*

Arkitekten Gjörwell, som byggde Dianas tempel, har även ritat de långa flyglarna på ömse sidor om Jean de la Vallées Karlberg. Om han i templet strävade för mycket i höjdlid, har han däremot i flyglarna skapat en ytterst pregnant horisontaleffekt i stil med den, som präglar flera av nyantikens byggnadsverk i Stockholm, framför allt Positionsartilleriet och Rosendals slottsstall i Djurgårdsskogen. Denna våldsamma utdragning på längden står i uppenbar strid med de la Vallées plan, som åsyftade en samlad byggnadsmassa med slutna gårdar, men Gjörwell har fintligt förstått att genom gemensam taklifthöjd och smidig anslutning till de ursprungliga slottsflyglarna stöpa om anläggningen till en ny helhet, som vi nu icke önska annorlunda. Det tegel, av vilket dessa vita längor murades 1792, låg sedan flera år staplat på stranden vid Karlberg och var egentligen avsett för ett annat, enormt horisontalbygge: Desprez kungliga kolonnpalats vid Haga, i vars övervuxna källarruin nu vårarnas älskande par leka tafatt. Sin nyantika karaktär har det sålunda, trots förändrad uppgift, fått bibehålla.

En värdigare ram kring en krigsskola än dessa stränga vita längor

under svarta tak kan väl knappast tänkas. I denna monumentala och från allt glitter fria enkelhet ligger ett värde, som bildar en kärna i svensk arkitekturkaraktär. Samma släta, vita längor, samma enkla, svarta tak ha vi lärt oss älska i slott och herrgårdar med flyglar och ekonomibyggnader runt om i landet. När man ser Karlberg från höjden av de magra bergknallarna i Hornsbergs hage, får man ett starkt intryck av värdet i detta arkitektoniska ideal, men man kanske icke besinnar, att den vita murens släta enkelhet mera är ett verk av tidens tand än av byggarrens hand. Om man jämför hela raden av storhetstidens ännu kvarstående slott med sticken i Suecia antiqua, skall man finna deras murar prydda med en rik ornamentik, som under seklernas lopp fallit av utan att ägaren haft råd att ersätta den.

Detta öde har övergått 1600-talspartiet i Karlbergs slott. På Dahlbergs stick är sjöfasaden utstyrd med festonprydda fönsterinfattningar och takfrontoner, och huvudbyggnadens detaljrika lanternin och takbalustrad äga en luftig och fantasifull skönhet. Allt detta är nu utplånat. På parkfasaden är däremot ornamentiken till stor del bibehållen och visar en tämligen välsk och teatralisk flärd för älskaren av »svenska fattigdomens betydelse». Men denna fasad med dess av ett ädelt gallerverk förenade bågflyglar vinner vid närmare bekantskap. Det är i själva verket ett fantastiskt roligt arrangemang detta, att ge de relativt låga flyglarna ett sken av väldiga dimensioner genom att förläna dem ett kar-

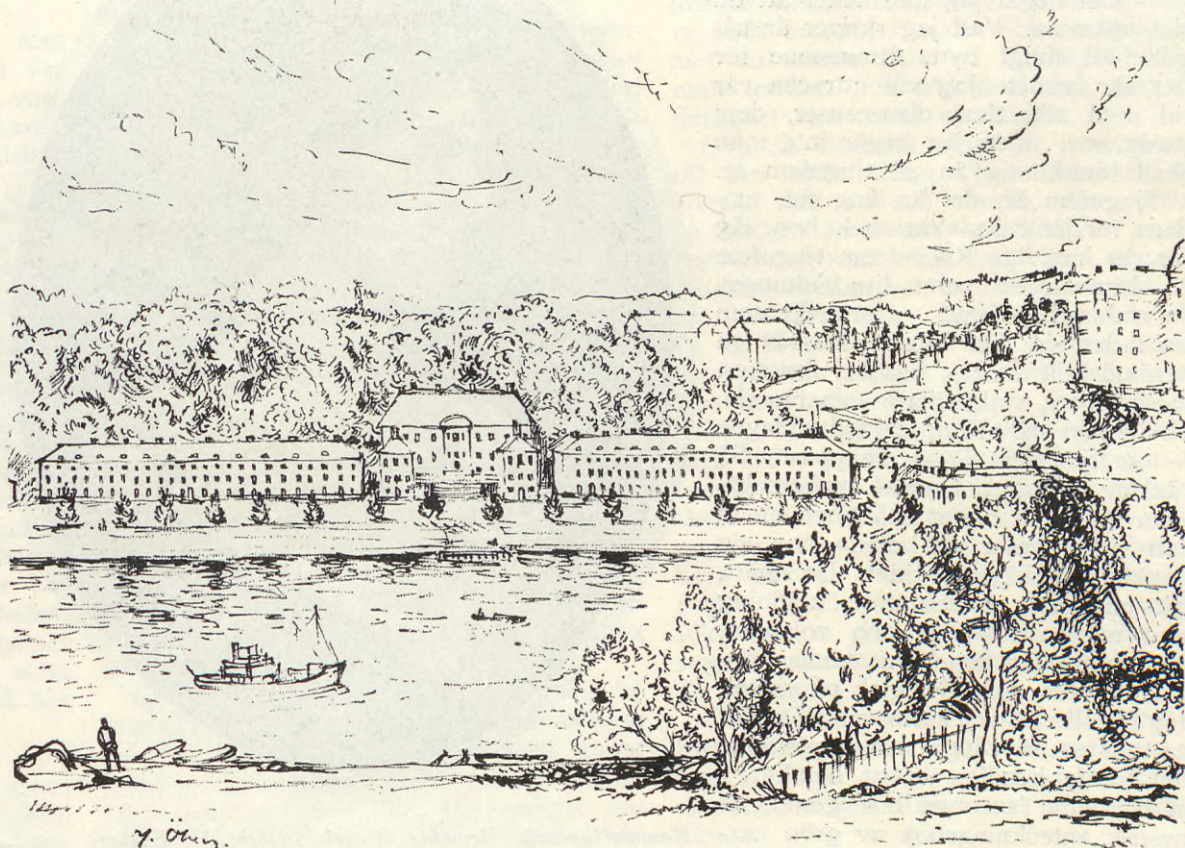
nisprofilerat och i två avsatser stigande tak, vars tyngd genom förmedling av de över takfoten nående, av pompösa festoner och girlanger omgivna rundföstren skänker ett förvillande drag av monumentalitet åt väggarna. Trots sin ringa höjd bildar denna fasad en intensiv dominant vid parkens sandplan just genom takens och de högt placerade ornamentens överdrivna tyngd. Detta är apkonster och teater men en teater, som har en bestickande festivitas över sitt bländverk.

Hur diametralt motsatt är icke effekten av den nuvarande sjöfasaden med dess strängt genomförda flärdlöshet. Inga krusiduller, ingen annan skönhet än de lugna, vilande byggnadslängornas konstruktiva nakenhet! Här är allt renaste »funktionalism», för att använda ett modernt slagord. Den taktfasta rytmen i de gjörwellska flyglarnas femtiofyra fönsteraxlar bäres vidare i smeds- och bagarflyglarnas vördsamt saluterande enväningslängor, i vilka de runda portvalven sätta in en stegrande accent.

I nuvarande orangeriet med dess sköna mittelnisch, bakom vilken Bellman bodde på sommarnöje 1785, i Karlbergs värds- hus längre österut och dess osmyckat nakna byggnadskub, på vilken en snirklad lyktarm bildar enda ornamentet, och runt om bland andra vita, släta längor — överallt möter samma manligt strama »funktionalism», nedärvd genom tiderna och traditionellt oskiljaktig från svensk byggnadskonst.

GUSTAF NÄSSTRÖM.

(Ill. J. Öberg.)



Karlbergs slott.



**A.-B. AUGUSTA LUNDIN**  
KUNGSTRÄDGÅRDSGATAN 12 - STOCKHOLM



# DEN GRÖNA VAXTAFTBOKEN

AV MARGIT PALMÆR.

UNG OCH RAK STOD HAN FRAM-för henne, de gråa ögonen flammade, och gång på gång sköt han fingrarna genom den burriga manen, som oupphörligt trasslade till sig under hans oroliga kast med huvudet. Den lilla frun följde uppmärksamt hans flödande tal, och hennes hjärta dunkade, halvt av förskräckelse, halvt av stolthet. Tänk, att denne unge himlastormare var hennes gosse, hennes lille Rikard, som hon en gång i världen vaggat till sömns på sina armar!

— Du måste hjälpa mig, mamma, tog han i, jag står inte ut med den här juridiken, förstår du. Men pappa kommer aldrig att ge med sig om inte du hjälper mig —

Hon gjorde några svaga invändningar.

— Men du måste ju tänka på att leva också, och Gud ska veta, att författarskap inte precis är inbringande —

— Asch, leva! knep Rikard av med det sublima föraktet för de elementära livsproblemen hos tjugouåringen, som aldrig behövt sakna ett mål mat. Jag är nöjd med en vindskupa och en brödbit, bara jag får följa min kallelse.

— Det kan du säga nu det, men när du väl sitter där... Förresten hur kan du vara så säker på att detta verkligen är din kallelse och inte bara ett infall...

— Säker! Ynglingen såg tvärsäkert på modern. Hur tror du en fågel vet att han är född att flyga och en fisk att han är skapad att simma. Har du förresten läst något av mig, mamma?

Den lilla frun nickade. Det hade hon visserligen... men, uppriktigt talat, hade hon inte riktigt begripit sig på det.

Rikard var inte alls stött.

— Det begär jag inte heller att du ska, mamma. Vad jag skriver är något fullkomligt nytt, åtminstone för det här landet. Jag vill uttrycka vår tid med alla dess dissonanser, dess trasighet... men jag begär inte man skall förstå mig än på tjugufem år.

Tjugufem år, det är lång tid, modern försjönk i tankar, och hon såg för sitt inre öga Rikard om tjugufem år. Lite embon point, lite rödmosig, en smula högröstad — ungefär som sin fader vid den åldern. Kanske en berömd författare, kanske kritiker, kanske bara vinhandlare som far sin. Skulle hon själv få uppleva den dagen — om tjugufem år — knappast. Så växlade plötsligt hennes tankemekanism in på ett annat spår, och innan hon visste ordet av befann hon sig tjugufem år tillbaka i tiden. En smärt, rak ung dam i åtsittande klädning med många knappor och volanger, firad, beundrad kanske en smula bortskämd. Hon dansade, gick på visiter, slog frivoliteter och skrev vers. De första tre sysselsättningarna var officiella, den tredje hemlig, ytterst hemlig. I en byrålåda fanns en bok gömd, en mystisk anteckningsbok av grön vaxtaft, vars vita sidor dag för dag fyll-

des av dikter om allt som var skönt och upphöjt här på jorden, vårens ankomst, drömmen om en koja och ett hjärta, doftande blommor, sjungande näktergalar, till slut om en liten gosse, som hette Rikard.

Ingen hade läst dessa verser, de hade blivit till i mörkret och förvarats i mörkret ändå tills nu, och de hade ägt hennes hemliga tysta kärlek.

— Mamma, avbröt Rikard hennes funderingar, vill du höra vad jag skriver?

Modern nickade och skyndade efter en virkning, satte sig till rätta. Naturligtvis ville hon höra vad hennes gosse skrev!

Rikard trollade fram ett par eleganta anteckningsböcker i brunt läderband, började läsa med torr, sonor stämma. Syner ur storstadsnätterna, ett ensamt hjärtas ångestrop, lidelsefulla kärleksdikter. Inte rim, knappast ens rytm, egentligen bara explosio-

## GLÖM EJ

att förnya kvartalsprenumerationen på

## I D U N!

Varje kvinna, som vill följa med händelserna i kvinnovärlden, i litteratur, konst, teater och film, har i Idun, "Damernas egen", en kultiverad och angenäm ciceron.



Kammarherrinde Hermine Wedel-Jarlsberg, f. Egeberg — en vacker och representativ norska vid det furstliga bröllopet i Oslo.

ner, protuberanser av ord och färg, som grep åhöraren på liknande sätt som en grell och oförmodad ljusreklam. Modern satt tyst.

— Nå, mamma, utbrast Rikard, när han stannade ett ögonblick för att hämta andan, tycker du inte om det?

— Jag vet inte riktigt, det är så olika vad jag varit van vid.

— Nåja, om tjugufem år kommer du att gilla det — ifall du lever då, tillade han med ungdomlig taktlöshet.

— Kanske du har rätt, kanske är jag efterbliven. Jag undrar om du skulle uppskatta vad vi skrev i vår ungdom?

— Du mamma! — tja, varför inte förresten? Sonen log vid den absurda föreställningen av modern som blåstrumpa.

— Nå, låt oss pröva!

Den lilla frun hade fått en ingivelse, reste sig hastigt och trippade in i sitt rum, öppnade en byrålåda och tog ömt upp den gamla vaxtaftboken, vars gulnade blad ännu var jungfrulig mark. Tog så åter sin plats framför den unge mannen, som tänt en cigarrett, bladdrade nervöst bland de tättskrivna bladen och började läsa med tunn, ängslig röst. Men hur hon nu läste — dikterna om Tidig vår, om Han, som aldrig kom, om Gossen i blå koltan — tyckte hon det lät riktigt vackert, bättre än hon mindes det och faktiskt bättre än det Rikard läste nyss, och rösten vart säkrare. Sannerligen, sådana här dikter var till för att läsa högt, här fanns både rim och reson och meter.

När hon slutat såg hon på sonen med en smula triumf i blicken.

— Nå, Rikard, vad tycker du?

Sonen såg ner mot plyschduken, och slog omsorgsfullt askan av sin cigarrett, han verkade nästan generad. Slutligen sade han:

— Hm, mamma, du är söt, väldigt söt. Och om du uppenbarar dig i en klädning med hög hals och turnyr och krusiduller skulle jag applådera. Men om någon av våra flickor kom dragandes i den stattes skulle jag skratta ut henne.

Modern teg, en nyponskär rodnad steg upp under kindernas silkespappershud, och munnen blev ett tunt streck. Rikard kände till det där strecket och visste att det inte bådade gott.

— Mamma, sade han osäkert, du blev väl inte ond på mig? Jag menade inte illa. Och du hjälper mig väl med pappa?

Men den lilla frun hade redan rest sig, betraktade sonen stadigt, talade:

— Juridik är ett bra ämne. Det föder sin man, tjugufem år och mera till. Du får nog själv reda upp dina affärer med pappa.

Så gick hon in i sitt rum med den icke längre jungfruliga gröna vaxtaftboken och begravnade den ånyo i byrålådans natt. En bit av glöden på Rikards cigarrett föll till marken och brände ett stort hål på brysselmattan.

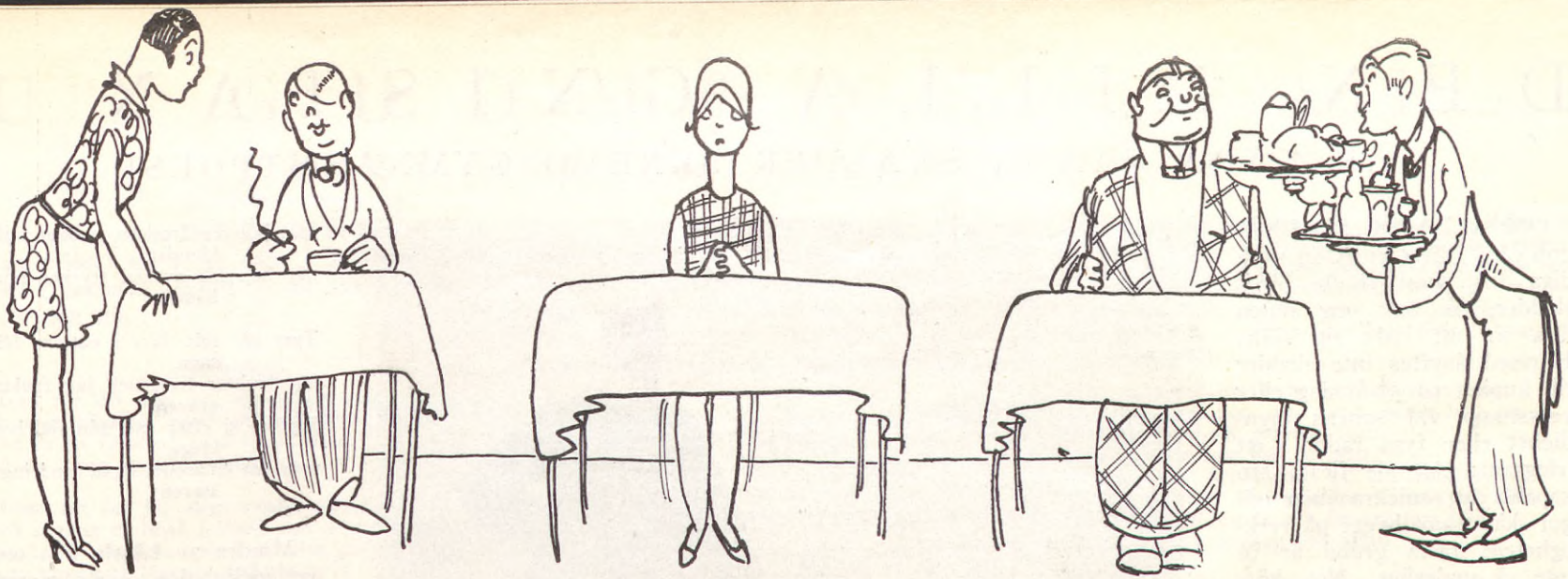


En god och hälsosam thédryck vinnes icke med vilket thé som helst.

**M. S. KOBBS SÖNER** är den enda firma i Sverige, som uteslutande ägnar sig åt thébranschen under ständig vetenskaplig kontroll.

Begär därför alltid **Kobbs Thé** och godtag ej något annat, om Ni sätter värde på en hälsosam och aromrik dryck.





## VI FINNER OSS I ALLT MÖJLIGT...

VARFÖR HA HOTELLVÄRDAR OCH KYPARE EN GAMMALMODIG SYN PÅ DAMERNA?

— VI FINNERS OS I ALLT MÖJLIG, därför staar der ikke spor respekt av os.

Dessa ord, som redan förra veckan citerades av Idun, utslungades en gång för länge sen av den norska kvinnosaks-pionjären fru Qvam. Vem vet, om de inte den gången blevo ett lösenord. I varje fall skulle de behövas i ett speciellt fall: för ensamma damer på hotell eller restauranger.

Som nu t. ex. Den ensamma damen har frågat portiern efter rum. Hon har inte med bävande stämma frågat efter priset eller bett, att det skulle bli »ett litet enkelt, billigt rum, och det gör ingenting om det är högt uppe.» Efter tio minuters vistelse i sitt rum, kommer hon underfund med att det ligger mellan serveringen och hissen, det sämst tänkbara läge, men lika dyrt ändå. Protesterade hon? Ack nej, hon fann sig i det, därför att det är så tråkigt att bråka.

Det var en gång en svensk dam, som bråkade. Hon reste mycket och det var just i de första efterkrigsåren, då alla voro så nervösa. Hon var känd från Bukarest till Brest och fruktad, om än icke älskad evart hon kom.

— JesusMariaundJosef, sade hovmästaren på Hotel Sacher i Wien, ge Frau X. vad hon begär, tag bort beställningslappen från bordet, om hon vill sitta där, bara hon inte börjar igen!

Föregående erfarenheter av hur det var när Frau X. »började» hade satt skrämsel i hotellet från hisspojken till chefen.

På en nattrestaurang i Berlin sitter ett stort sällskap herrar och damer, det är en fin nattrestaurang och ett fint sällskap, åtminstone herrarna, och de äro samtliga i så hög stämning, att Herr Ober börjar få en smula betänkligheter. Till sist blir han så bekyttad, att han tillkallar chefen, som går fram till bordet och säger strängt till en av de bullersammaste herrarna: »Om inte herrarna uppför sig anständigt, så blir damerna utvisade.»

Detta om de damerna!

Men det är väl i alla fall underligt, att vi moderna kvinnor, som försörja oss själva och ha en aktad och ansedd ställning i samhället och i många fall också en god inkomst, inte ha lyckats erövra källarmästa-

*Ämnet är inte nytt, men det hör till dem, som äro evigt aktuella och som inte bör släppas förrän ändring kommits åstad. Nyligen har red. gjort en resa och återigen förargat sig över hotellvärdars och kypares gammalmodiga syn på sina kvinnliga gäster. Det tål vid att dessa herrar följa med sin tid!*

rens aktning. Det hjälper inte med elegans och världsvana: »Aha, en så elegant dam, som reser ensam, hon söker säkert äventyr, det kan aldrig stå rätt till. Ge henne det lilla bordet längst fram vid ingången till servisen, där vill ingen sitta annars, där syns hon minst.» Lika galet är det, om hon är enkelt eller illa klädd, och litet gammal och förefaller anspråkslös. Då behandlas hon närmast, som någonting skräpigt. Bör städas undan i en vrå och hålla till godo med minsta möjliga uppmärksamhet.

Som om inte damer alltid gäve drickspengar och ofta alldeles för mycket — bara av rädsla för att anses som »fruntimmer». Men då är det så dags. Förlägna bugningar och något senkommen artighet följer ofta deras sorti, till ingen glädje för dem själva — inte ens för nästa dam, eftersom uppfattningen om damers mindervärdighet är så djupt rotad hos släktet källarmästare.

Det fanns förstas en tid, då en ensam dam hellre skulle dött av svält än stegat in på en restaurang. En vetebulle och ett glas mjölk på ett mjölkmagasin var hennes middag och då det uppstod s. k. smörgåsaffärer, där man till och med kunde få varma smårätter, välsignade hon en mild försyn. Denna ståndpunkt ligger så där en tusen år tillbaka i tiden för en modern kvinna, men för restaurangfolket tycks den alltjämt leva kvar. Det är en gåta, att källarmästaren inte räknar kvinnorna till sitt omhuldade klientel utan snarare till ett nödtvunget ont.

En självförsörjande dam med goda inkomster, och det släktet är inte sällsynt nu för tiden, lägger sig till med vanor alldeles som männen, även om de variera något från mannens. Hon har vanligen rest och medför en hel del visdom i kulinariskt hänseende och kännedom om vinmärkena. Hon har druckit Orvietovin i Orvieto och

kan skilja på vin ordinaire och en blommande bourgogne. Det lönar sig att bemöta henne älskvärt, att ge henne ett bra bord och ett trevligt rum, det är helt enkelt god affär.

När en dam kommer söderifrån, d. v. s. söder om Alpena, och far snabbt norrut, får hon en provkarta på vedertaget bemötande mot damer. Italien står i en klass för sig. Folkets urgamla kultur, som innefattar en viss familjär naturlig älskvärdhet, har undergått en ytterligare avslipning sedan anglosaxerna för så där en hundra år sen började resa i deras land. Både engelskor och amerikanskor — i synnerhet amerikanskor — fordra som sin oförgripliga mänskliga rättighet att bli utsökt artigt bemötta, var de behaga sätta sin fot. De ha helt enkelt europeiserat det italienska hotellväsendet. De ha infört hygien och tedrickning om eftermiddagarna. Och är man inte rik amerikanska, så ha italienska kypare ändå ofta något mjukt och beskyddande mot en ensam dam. I Tyskland saknar man leendet och älskvärdheten, men faderlighet kan också uppskattas.

Och så kommer man då över vattnet till den andra sidan. Jag minns en sydsvensk stad en sen timme, där portiern på stadens förnämsta hotell lät en ensam, restrött och ressmutsig dam vänta dryga tio minuter, medan han konverserade två herrar, tydligen hans vänner och dubroder. På en blyg fråga om inte skriftlig beställning på rum kommit honom till del, svarade han med ett »Nä» och ett intensivt stirrande. Men så bar också damen sin kappsäck själv, av det enkla skälet att det inte funnits någon hotellvaktmästare nere vid tåget. Hon fick förstas ett rum — högst upp och blev inte direkt ohövligen bemött, bara så där allmänt ogillad. Ända till dagen därpå, då en av stadens pampar sökte henne personligen på hotellet. Då steg hennes människovärde med ett ryck 90 procent.

Om vi nu lyckas leda den efterlängta turistströmmen hit, hoppas vi ensamma damer alltså på att de anglosaxiska ska missionera Sverige. Ansgar var ju också anglosaxare.

(Ill. G. Chatham.)

DEN ENSLIGA HOTELLRÄTTAN.



**Uplandskubben**

Det delikata smörgåsbrödet.

Hälsosamt • Hållbart • Hygienisk förpackning.

Försäljes i parti från Uplandskubben, St. Båltgatan 20, Stockholm.



**A.-B. CARL MALMBERGS**  
(GAMLA HANDSKFABRIK)  
**45 VÄSTERLÄNGGATAN 45**

är Stockholms äldsta och mest välsort. specialaffär i branschen.



# D E N L I L L A G N I S T A N I

NÄR VÅRA KÄNDA SKALDER SKREVO GYMNASISTPOESI

OM ALLA DE, SOM NÅGON gång i livet gjort sig skyldiga till poesi skulle blivit skaldar, så fick nog staten lära sig att reda sig själv. Härmed åsyftas inte skaldar till kuplett på 50-årsdag eller versstump vid sonens myndighet eller fyra rader i ett telegram: Att de flesta äro kapabla att snickra ihop något skämtsamt byggt på verklighetens fasta grund är ju inte så underligt. Nej, härmed åsyftas verklig blodig poesi, byggd på ingenting alls utan svävande fritt i det blå — hur många kunna svära sig fria från att någon gång ha hängivit sig åt den verkligaste och blodigaste poesi av alla, gymnasistpoesin.

"Äsch, den", svara de, männen i staten med embonpoint och Fiat och välartade barn, "det var ju bara som man gick och dillade ihop för man inte hade något särskilt för sig, för att se om det var så elvadubbelt invecklat att få ihop ett par rim. Det flinade man ju själv åt kvarten efter..."

Nej, det gjorde man inte. Man skrev driven av aldrig förr kända känslor ty man var Skalden. Ens ansikte sken av inre bråddjup, och undersköna ord i underbara rytmer irrade i ens huvud mellan läxtristessens korrekta satsar. Man ville Leva Livet, Älska Qvinnan och förmedels detta omsatt i vild och stormande vältalighet manifesteras, att man var Skalden.

När fädren till dessa poetiska först-och-sistfödda alltså förgäves sökt kursivera, att de ansågo sitt hantverk i fantasiens verkstad löjligt *då*, så visa de med ord och åthävor livligt att de åtminstone tycka det *nu*. Men även det försvaret är nog litet svagt. På ytan driver generalkonsuln blodigt med sin ynglingatids barnslighet och löjlighet, men längst inne säger han kanske: Låt vara att de, dikterna som man knåpade ihop, visa att man var omogen och litet löjlig, men jag kan inte hjälpa att bakom detta ser jag någonting ganska vackert och någonting ganska rörande. Det var i alla fall en tid när man trodde på någonting och när man inte skämdes för att man drömde.

Och när nu Idun publicerar ett antal av våra förgrundsskalders gymnasistdikter så kanske generalkonsuln letar fram sitt eget alster från en sorglös kvalfylld tid och inte säger högt men tänker: jag kan inte se att min är så förfärligt mycket sämre. Han kanske t. o. m. slutar att kalla den löjlig, barnslig, fjollig. Generalkonsuln blir ingen skald för det, men det kan ju alltid vara roligt att konstatera att man låg nästan jämt i starten med män, som senare visat att för dem gällde loppet livet.

Idun har dock inte letat upp dessa gamla dikter blott till eventuell självförhåvelse för dem som diktat men ej blivit diktare, utan främst till glädje för vitterhetens älskare. Kanske kan någon finna något hos den dikten som



Anders Österling vid Sundets strand, 1904.

Vären är alla skalders årstid och gymnasistpoesien blommar som bäst då. Till blivande skalders uppbyggelse och till f. d. dits tröst har Idun här för att utröna litet om gymnasistpoesiens väsen vänt sig till några av våra "verkliga" skaldar, som älskvärt ställt några av sina första skalde försök till Iduns förfogande.

säger att den är skriven av just den diktaren. Eller kanske kan någon få tillfälle konstatera, att i ungdomen äro vi alla lika, brottas med samma problem och treva i samma mörker.

Anders Österling visar i nedanstående dikt att han redan vid 17 år bemästrade form och rytm bättre än de flesta. Den talar ungdomens eviga ensamhetskänsla, det som driver en att i ångest gå ifrån det man har, för att söka det man ej vet.

### Drömmare.

Ja, jag är drömmarn, som älskar vandra på dunkla vägar, som du icke känner. Jag kommer åter, fattig som de andra och söker trött mitt hem och mina vänner.

Och ofta tar jag staven och jag vandrar från högtidsljuset ut i nattens länder.



Erik Blomberg vid 16 års ålder.

Jag hör ej brodern, vilken stilla klandrar när han till avsked trycker mina händer.

Tyst går min bön i nattens blåa saga, jag fruktar livet och jag fruktar graven, jag vet ej efter vad min själ hörs klaga, men om en broder signa vandringsstaven!

Mindre av känsla och mer av spekulation tycks gymnasisten *Tor Hedberg* ha ägt. Som all gymnasistspekulation cirkulerar även denna kring de största frågor och — vilket blott är de allra yngsta grubblare givet — löser dem, om ock i dunkla ord.

### Ljuset.

Det var ett ljus, som lyste grant — Så länge stearinen räckte; Det som ett under var bekant Och överallt förtjusning väckte.

Av andra blev dess veke tänd, Ty själv det ingen låga hyste; Av andra blev dess stake vänd, Så att åt alla håll det lyste.

Och ingen stjärna, vilken brann På himlen, snart för ljuset glömdes, Och mången lysmask tyst försvann På ängen, där hans låga gömdes.

Men ljuset brann, blev vida känt — Så länge stearinen räckte. Dock viskas om, att de som tänt Dess låga, själva ock den släckte.

*Erik Blomberg* var redan vid 16 år en liten Biskop Thomas, åtminstone i patos. Redan i hans gymnasistdikt möter man detta "Jag" som talar ur allt han senare skrivit. Och redan nu är det ett både av egen vilja starkt och av livets lömskhet vaket jag som talar.

### Dogmer.

Vad fruktar jag en ärlig fiendskap, ett öppet visat hat, en öppen fara, ett lyftat svärd, ett lystet rovdjursgap mot dig, du lissmande och fega skara.

Ni komma smygande bakom min rygg och lägga listigt era lömska snaror. Då blir jag mänskorädd och feg och skygg och överallt så ser jag gömda faror.

Och om ett ögonblick jag glömmet er, jag vaknar upp i era bojor fången. Då rasar jag och hotar er och ber. Till svar ett hänskratt — blev du bräckt den gången?

Ni tro att ni ha krossat mig — nåväl! Engarde! Så länge jag kan kämpa, sträva, skall ni ej frihetskänslan i min själ med era tunga tråldomsok förkväva.

Nej, kämpa till mitt sista andetag, det skall jag. — Aldrig låter jag mig skrivas in i den mänsklighetens stora lag där frihetstankar bort i bojor drivas.

I *Ture Nermans* 17-årssonat slåss en mängd tankar med varandra, just så som det kämpas i en ungdomlig hjärna, allting kommer på en gång och vägrar att låta sig sorteras. Rädslan i första versen att till sist bli som människor-

MODEMAGASINET STINA LÖF

HAMNGATAN 22 - STOCKHOLM

NYHETER FÖR VÅRSAISONEN INKOMNA

Cleoapparaten

gör ansiktet ungdomligt och fräscht. Slapphet och dubbelhaka försvinner.

Pris per apparat 10: — kr.

Upplysningar och expedition: E. WALL, Ynglingagat. 5, Sthlm. Tel. 861 16



# U N G D O M E N S V Å R . . .

## N Å G R A O T R Y C K T A V E R S F Ö R I D U N

na omkring, som förlöjliga det de innerst avundas, utlöser sig i det sista i ungdomsdiktens aldrig saknade ackord — att alltid uppå ljusets sida stå.

### Tankar.

Hvad rör det mig, när människorna le  
åt mina känslors svall och drömmars flöden?  
Det är en följd af egna bittra öden,  
då de i mig en däre endast se.

Hvem vet, om jag skall smaka sorgens ve  
och minnet ej bestå i kamp mot döden?  
Kanhända skall han slockna, heta glöden,  
som tändts af hoppets underbara fe.

Förborgad är mig ännu denna gåta.  
Skall jag mig glädja eller skall jag gråta?  
Jag vet ju ej, hvad öde jag skall få.

Dock, hvad det blir, så skall mig världen finna  
beredd att falla och beredd att vinna  
och alltid uppå ljusets sida stå!

*Fredrik Vetterlund* ger vid 16 års ålder en radikal lösning på problemet: hur skall man kunna pressa in kamp på liv och död för det högsta tanken vet och njutande av det jordiskt goda inom samma liv? Han löser det på ett sätt passande hans ålder: jag vill. Tempot i dikten kan dock vittna om att han ändå är litet rädd att finna kompromissen ohållbar.

### Riddaren kväder.

Idealet må mot oss sväva,  
hjärtat av de högsta tankar bäva,  
tomt vårt jordliv bleve oss ändå,  
om ej kärleks rosenkära duva  
gäve känslor, även jordiskt ljuva.  
Ack, den svaga mänskan kan ej leva  
blott av däd och syner från det blå.

Nej, hon måste även mänska vara,  
får ej bliva som den helgonskara,  
vilken kyrkan bjuder oss att tro.  
För de svarta munkar, dystra präster  
kärleken och glädjen äro gäster  
stigna upp ur helvetets vulkaner  
att beröva oss i Gud vår tro.

Nej, nog vill jag ljusets härar föra,  
tanketvång och läghet avbräck göra  
men därmellan njuta jordens väl.  
Jordens kärlek knyter rosenbanden  
mellan oss och morgonrodnadslanden.  
Svärmod ej skall sveda mina blommor,  
lojhet aldrig trycka ner min själ.

I gamla akademiska fotspår traskar den 18-åriga *Gustaf Ullman* i dikten *Bidan*, där han



Den nybakade studenten *Gustaf Ullman*.

förenar natur- och reflexionslyrik. Man förstår den unge poetens kärlek till det tacksamma motivet, naturen bidar — jag bidar — naturen vaknar — jag vaknar — vad är naturen? — vad är jag? Där finns intet av den ungdomliga oron och glöden och hetset, men det är ju bidan före vaknandet.

### Bidan.

Över staden och hamnen och viken  
svävar en morgonljus dimma  
ifrån hafsgudens gränslösa riken,  
och vitbleka solstrålar glimma  
på sovande böljornas spegel. —  
Och fiskaren, trött efter natten,  
vilar på däck i båten  
bland näten, som glänsa av vatten;  
han bidar och väntar belåten  
på vind uti hissade segel.

Hur jag spanat och blickat mot randen  
av framtidens hägring i världen!  
Jag har vankat i oro på stranden  
och stirrat i dimman på fjärden,  
och trängtat till flykt över vägen. —  
Men än ligger dimma och skymmer.  
Dock, vågbruset vaknar och stiger,  
och töcknet för fläktarna rymmer.  
I vila jag väntar och tiger —  
med morgonens sänger i hågen.

Före sista versen tror man inte att *Gunnar Mascoll Silverstolpes* dikt är skriven av en 17-åring. Men sedan tror man det. Det är blott en mycket ung man, som längtar tillbaka till en förgången tid för dess storhets och dess ödens skull, för dess människor av andra mått än vi — som inte ser allt av "stolt poesi" han har omkring sig och inom sig.

### Hovslag.

En höstdag i herrgårdsbiblioteket hade förrunnit snabbt och det var redan djup natt, när jag vände hem. Stjärnorna sågo lyckliga ut, och frosten bet hvasst. Jag kunde höra råfven tjuta inne i snären.

Som jag satt där lyssnande till vagnens enformiga skramlande, var det plötsligt som om jag hörde hovslag klappa bakom mig på vägen — tungt, snabbt, ekande vida. Jag vände mig om men blef icke varse någon ryttare, trots att natten var ljus — men dånet var kvar ständigt som på lika avstånd från mig. Det kändes nästan kusligt och jag skulle just be kusken stanna för att få tillfälle att lyssna närmare, då en gammal historia jag läst i någon gulnad papperslunta däruppe i biblioteket rann mig i hågen.



*Ture Nerman* 1908.

Den berättade om huru en höstnatt i nådens år 1784 den fattiga *Claes Lagerhjelm* på *Åsby* enleverat den rika *Märta Dohna* från *Tidö* och sedan med henne framför sig i sadeln ridit hem till sin gård samma väg som jag nu åkte — och jag förstod det var hovslagen av deras häst jag hörde bakom mig nu i höstnatten.

Han kom farande fram en stormdiger natt  
och hans byte hon var, där i sadeln hon satt  
— hans byte och röfvade skatt.  
Och i ilande fart har det gått.  
Och han slöt henne vildt till sitt trotsiga bröst  
och hans kyssar förtog henne stämma och röst.  
På vägen i bladfalls och frostmätters höst  
deras nattliga bröllop har stått.

Hvad sjöng väl i skogen den nattliga vind,  
som de ströko förbi, när kind invid kind  
de redo på ilande färd?  
Säg sjöng den om tomma och tröslösa år,  
om frosten, som härjar och frosten som slår  
eller sjöng den kanhända om vår,  
om vår för en vaknande värld?

De lyssnade icke till stormen, som drog  
därinne i hembygdens susande skog,  
ty stormen inom dem talade nog,  
och kärlek var bruset däri.  
I blodets, i pulsarnas darrande gång  
där sjöng och där lyfte en dallrande sång,  
som icke kan bindas af lagar och tvång,  
en kärlekens stormmelodi.

Snart hovslagen dåna mot sluttande mark  
och bland ekar och lindar i vildvuxen park  
dem väntar en gård och ett hem.  
Därinne det glimtar af flämtande ljus,  
och natten blir ensam i lindarnas sus  
kring ett gammalt, förfallet envåningshus  
— men natten har sänger för dem.

Jag vet blott hur dånet af hovslagen ljud,  
men intet jag vet om ögonens glöd,  
om hur barmarna skälfdes och pulsarna sjöd  
— jag, en nutidens famlande son!  
Men jag längtar från tiden jag lever uti  
till er tid, en förgången af stolt poesi,  
och jag älskar er båda, som sprängde förbi  
vid hovslagens sjungande dån!

"Stjärnorna sågo lyckliga ut", skriver den sjuttonårige skalden. Det äro de alltid, då man diktar vid 17 år — utom i de nattsvarta stunder, då livet inte har ett uns värde. "Den lilla gnistan är min rikedom, den lilla gnistan är mitt livs elände", bekänner *Heidenstam*. Så har det alltid varit och så kommer det att förbli för skalderna, de riktiga skalderna, till världarnas ände. Amen.



*Fredrik Vetterlund* i ungdomens vår.

**STINA SWANBERG**

**ANTIKVITETSHANDEL**

**V. TRÄDGÅRDSG. 17 - STOCKHOLM**



# DET BLOMMIGA OCH DEN BLOMLIKA

VARENS NYA MODER SLÅ UT.



Blommig chiffonklädning från Märthaskolan (Lenkert, foto).



Fru Margit Rosengren i en aftonklädning i duvblått siden med tyll och paljettgarnityr. Lejamagasinet. (Lenkert, foto).

En vårlig aftontoalett från Louiseboulanger i blommigt taft visande den nya linjen med klädningen tätt åtsittande och all vidd samlad nedanför höfterna. Toaletten beställd av grevinnan Ebba Bonde för bröllopet i Oslo. Nordiska Kompaniet (Holmén, foto).



Kappa i mörkblått ylle med vit garnering, Lanvinmodell. Hatt från Odette. Nordiska Kompaniet.



Patoumodell i svart crêpe med kappa garnerad med apskinn. Augusta Lundin (Holmén foto).

— ALL DEN TID, SOM KVINNORNA slösa bort med att ränna omkring och gapa i bodfönster nu om våren, skulle de kunna använda mycket bättre.

— Hur då? sade vi och väntade, att strumpstoppning och barnavård skulle varmt anbefallas.

— Jo, sade den värda damen som nog

själv skulle kunnat både vara bättre klädd och se bättre ut — jo, till att ägna sig åt skönhetsvård. Om de lade ner arbete på manicure, ansiktsbehandling, hårskötsel m. m. skulle vår gatubild få ett betydligt skönare inslag. Det räcker inte med persiankappor att åstadkomma det — tänk bara så ruggig dampubliken på manne-

känguppvisningar brukar se ut och där fattas varken persian eller äkta pärlor och briljanter. Naturligtvis kunde varje kvinna göra sig minst 90 procent vackrare än hon är, om hon bara inte vore så avskyvärt, ohejdat lat.

— Men när skulle vi då se på det nya vårmodet?

— Låt oss göra det strax, sade den lyckligtvis inkonsekventa damen.

De nya tygerna ha åtminstone lockande namn, det låter som man nämnde vackra blommor: Madyana, Leda, Lullya, Andrelia, Résia argenté, Friscador — se där en provkarta. Vi skulle helst vilja ha madyana, kanske inte så mycket för namnet, men för gagnet, den har litet fastare vävnad än flera av de andra allra modernaste skapelserna. Vad som populärt skulle kallas stramaljtyger tycks bli det nyaste nya och visst äro de dekorativa med sin ojämna yta och den harmoniska blandningen av färger, men annars är det inget förtroende-

(Forts. sid. 367.)



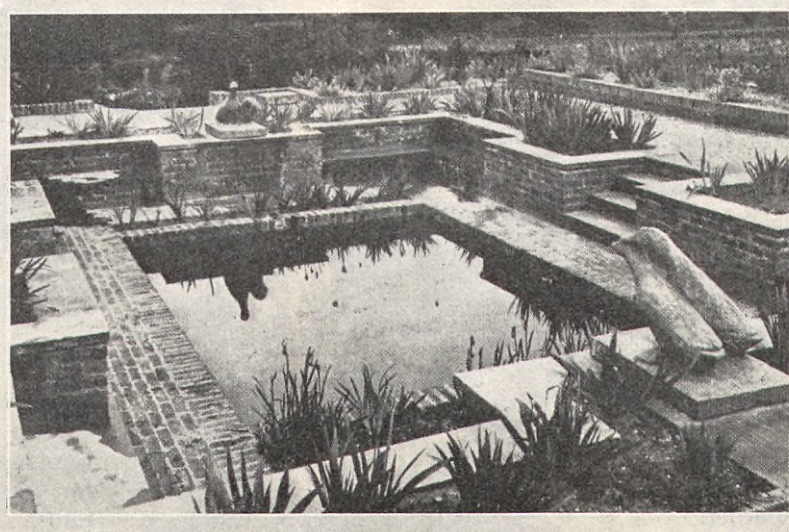
# TRÄDGÅRDEN AV I GÅR OCH I DAG

EN TRÄDGÅRDSUTSTÄLLNING SOM GER GODA RÅD.

UNDER EN SENHÖSTVECK- 1928 då sista sommarfägringen blåste bort från Englands trädgårdar, hölls i London, på initiativ av Royal Horticultural Society, en utställning som litet varstans i Europas länder hälsats som ett steg fram emot större allmän förståelse för trädgårds-konst. Just nu, då marssolen väcker till liv alla insnöade och infrusna trädgårdsplaner, vilja vi kasta en blick tillbaka på denna trädgårdsvecka i London, där man för första gången sökt åstadkomma en internationell samling av trädgårdsarkitektur. Visserligen hade endast ett mindre antal nationer hörsammat kallelsen — Danmark t. ex. med sina många vackra, gamla och nya trädgårdar och flera andra länder saknades, men icke förty var utställningen intressant.

Ett så rikt och mångsidigt belysande material som den historiska sektionen hade att framvisa, bjuds ej lätt på nytt. Från bibliotek och enskild ägo hade hopbragts planer, gravyrer och skisser, som gävo en god överblick av den roll trädgården spelat i människors liv sedan årtusenden tillbaka.

Bland föreläsarna under utställningsveckan var, utom flera av kontinentens länder, även Amerika väl representerat av redaktören för den hortikulturella delen av tidskriften »Country and Home Life of America», som visade sagolikt vackra bilder i färger. Dock samlade helt naturligt England huvudintresset, så mycket mera som några av dess trädgårds-konsts stora namn funnos på programmet. Bland dessa är ett välkänt även i Sverige — Gertrud Jekyll, skaparinnan av så många underbara trädgårdar, delvis tillgängliga för allmänheten genom hennes vackra trädgårdsböcker. Miss Jekylls höga ålder hindrade henne tyvärr att personligen deltaga i mötet, men genom ett brev som upplästes lade hon i dagen den värme varmed hon alltjämt omfattar sin konst.



Arkitekterna Shepherds och Jellicoes bassin.

Alla trädgårdsintresserade torde glädjas över att det blivit internationell samling kring trädgården. Här ges också några praktiska och estetiska vinkar för odlaren av den kända trädgårdsexperten, grevinnan Julie Hamilton.

Hon hade valt ett ämne som ofta varit föremål för hennes utredningar — färggruppering i den perenna rabatten — en sak, lika viktig som svår, lika intressant som tacksam om man lyckas ta hänsyn till alla faktorer.

En perenn rabatt — det låter så enkelt och alla vilja ha en sådan i sin trädgård. Man tycker att i en sådan kan allting plockas in, som ej får plats på andra håll i trädgården. Resultatet blir därefter. För att få en perenn rabatt vällyckad måste man känna och ta hänsyn till varje individs karaktär i fråga om: blomningstid, höjd, krav på utrymme, och ofta jordberedning samt dess färgnyans. Ligger rabatten så till att man önskar se den särskilt till sin fördel från någon viss punkt, gör man klokt i att följa den av Miss Jekyll för-

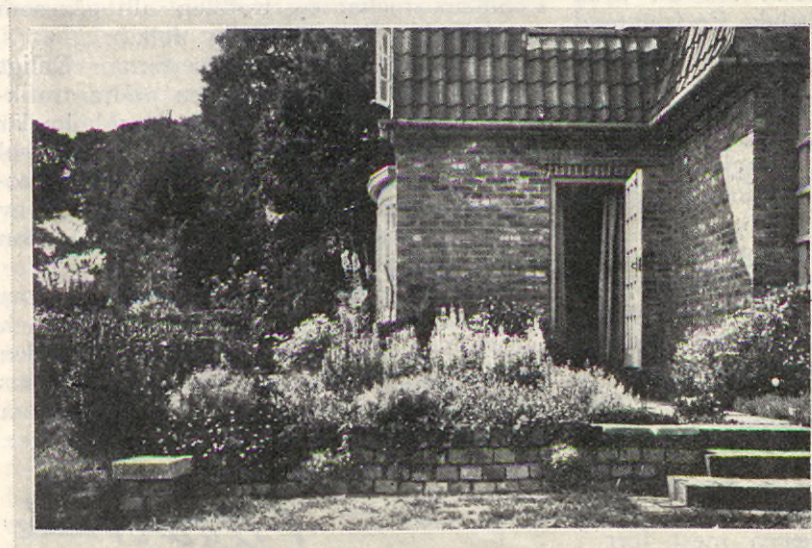
ordade färggrupperingen. Som förgrundsfärger blekblått och ljus rosa mot bakgrund av milda brons, terra och koppertoner med stegring till mörkaste mahogny. Därbortom röda nyanser övergående till glänsande skar-lakan och längst bort det klart blå med inslag av cremevitt samt övergående i djup purpur.

Man har en viss benägenhet att föreställa sig den engelska trädgården med obegränsade möjligheter. I själva verket kämpas nog där liksom överallt i våra dagar, med svårigheter att under bibehållande av trädgårdarnas skönhet begränsa dess anläggnings- och underhållskostnader. Med andra ord, det gäller att få en väl övervägd plan, lugn i linjer och material samt avpassad efter ägarens intresse och ekonomi.

Ofta är det fråga om att av endast en helt liten fläck, en gårdsplan vid ett stadshus eller en smal förplantering, skapa något som ger på en gång färg och ro. Kanske ligger det något i ett råd, givet av en föreläsare, att vid planläggning av de små trädgårdarna hålla de gamla pompejanska trädgårdarnas mått och mening klart i minnet. Vår tid, med de många nya växtkulturerna och ständigt nya arter från östan och västan vållar lätt benägenhet att vilja ha in orimligt många slag på ett begränsat område, vilket framkallar virrvarr i planen.

I stort sett kan man säga att tendensen går allt säkrare fram emot fast arkitektonisk utformning av trädgårdarna. Vänner av klippträdgården och vänner av formträdgården enas i fördömande av den engelska landskapsstilen, vilken under första hälften av 1700-talet, som reaktion emot det stelnat formella, började gå härjande fram över så många praktfulla, minnesrika europeiska anläggningar och även i vårt land lämnat bedrövliga spår efter sig.

(Forts. sid. 368.)



Ett intimt samband mellan hus och trädgård.



Pergola i husets omedelbara närhet.

FILIALER I GÖTEBORG · MALMÖ · UPSALA · ÖREBRO · ESKILSTUNA · SUNDSVALL ·  
**Hallberg's**  
JÖNKÖPING · KARLEHAMN · SKÖFDE · STOCKHOLM · DROTNINGGATAN 6

**SILJANSBORG**  
Förnämligt hotell i Dalarna.  
Tel. Rättvik 21.

Skogsluftsklimat. All modern komfort.  
Öppet hela året. Full pension från 8 kr.  
per dag. Reglm: Doktorinnan Sigrid  
Arpl. Direktion: Turisttrafikförb. Rest.  
A.-B., Stockholm. Telefon 11151.



# E N V Å R K R Ö N I K A

## OM BLOMMOR, PRIMADONNOR OCH TRAFIKHYSTERI

SÅ HÄR ÅRS TAR STADSBON FÖR sina samlade besparingar ut vårkostymen och går att promenera med sin själs älskade — som tagit sin nya dress på avbetalning — på Stockholms eller Trosas, eller var hon nu är ifrån, strandväg. Fram och tillbaka, fram och tillbaka. Alla de soliga vårens dagar.

Det är torrt och fint att gå och fötterna traska i takt med den vårens melodi som sjunger i strandvägens träd, vilka icke längre verka melankoliskt svarta skelett utan bära en skiftning av violett med en svag aning av ljusaste grönt.

Alla flickor ha ljusa silkesstrumpor och alla ungar granna ballonger.

Men på landet och i den egendomliga bastard av land och stad, som kallas villastad, vaknar man vid fågelsång. Barnen hitta i hast på någon lämplig krampa, som hindrar skolgång, och gå ut och spela kula, men de äldre skåda tankfullt på marken, som är svart och bar eller täckt av gammalt tovgigt gräs.

Det är högtidligt att bo på landet just nu. Man går i väntans dagar. Väntande på det stora undret.

Än är detspridda toner av en orkester, som håller på att stämma, men snart börjar det! Snart kikar blåa ögon upp ur det multnade gräset och lärkrädens kottar skola skina så levande röda som blodet, när man håller sin hand mot solen. I alla gamla stammar pickar små skalbaggar och saven stiger i alla gamla träd. Ekorren tar sommarpälsten på och rosorna kasta granrisrocken.

I varenda liten miniatyrträdgård runt varenda liten villa arbetas det. Pappa, mamma och barn, stå på näsan och påta i jorden. Som trädgårdsarbete lär vara ett osvikligt medel för uppnående av skönhet, hälsa och ett jämnt och fromt sinnelag, så måste familjelyckan vara framstående överallt i villastäderna!

Men vi, som gå härinne i sta'n, och aldrig få påta med växter och träd i våt jord, känna i vårens tid en underlig oro. Det är förfädernas blod som rör på sig, det är minnen från den tid vi som svanödlor och plesiosaurusar vaggade omkring i aldrig av kulturen berörda skogar och njöto våren tillsammans med allt annat som kröp och hoppade och flög.

\*

Jag gick i dag i Haga. Vattnet silade i alla backar, snön låg kvar på norrsidan, men på de södra slutningarna var marken torr och ljuvlig att gå på. Vid Koppartälten sutto unga flickor med kapporna uppknäppta och lapade sol, ungar hoppade hage och herrar, som tagit sig ledigt från jobbet, följde med bakåtlutade huvuden och hatten i knät en flygmaskin som slog åttor i det genomskinliga blå.

I växthusen lysa tulpaner och mängder och massor av gula påskliljor. Azaléorna prunka i rött och vitt och skärt, där är också en skärgul variant, som påminner mig om en doftlös blomma i Algier. Luften är tung och våt och jorden i krukorna är svart och fruktbar. Liljorna vänta att



*Vagabondes krönika ser nog läsekretsen inte gärna att den uteslutes ens i ett värnummer och därför saknas den inte heller denna gång, fastän den flyttat till en annan sida och vären till ära försetts med teckning av förf.*

slå ut, men körsbärsblommorna blomma på bar kvist.

Stora stela rododendron stå och se förnäma ut, de äro liksom callorna — och många andra förnäma varelser — mer magnifika än roliga. Men pelargonierna se hemtrevligt borgerliga ut, liksom toffelblommorna, som i mönster och färg påminna om de gamla äkta schalar som mormödrarna ståtade med.

Män med försiktiga händer skära varligt av tulpaner och påskliljor, bunta dem och ställa dem i korgar. Den stora gråa staden skall pynta sig till påsk.

\*

»Mr Holmes tog upp ett knappt märkbart stoffkorn på brysselmattan och placerade det under det mikroskop, som han alltid bar på sig. Efter trettio sekunder var han färdig med sitt utlåtande.

— Mördaren är från Bethnal Green, han är 32 år, vänsterhänt och bär en brun kostym med klargrön halsduk. En framtand är borta, han har grå ögon och brukar glasögon, sade han.»

Så duktiga är knappast våra detektiver. Åtminstone synes det en lekman som om de, som handha t. ex. Naglarbymordet, i någon mån saknade Sherlock-Holmeska instinkter.

Det är sorgligt att så skall vara, men det är naturligt. Hur skall en svensk landspolis, som under decennier inte råkat ut för andra förbrytare än en och annan hembrännare, helt plötsligt kunna reda upp ett mord? Veta ögonblickligen och i ett sammanhang vad som är att göra.

Det är omöjligt att på varje punkt i vårt avlånga land, där på sin höjd en och annan länsman »kommer bort» — och sådant hände visst förresten mest förr i världen — kunna vid behov framtrölla tränade brottmålexperter. Flygande detekti-

ver från huvudstaden, för att icke säga från Scotland Yard, vore nog det enda riktiga.

\*

Kapten Lundborg och Greta Garbo nu i Newyork. Sammanställningen synes mig väl vald.

Under ovanstående rubrik stod ett telegram från Newyork angående kapten Lundborgs dels kläder dels yttranden till diverse reportere. Vi fick veta att han vid landstigandet var iförd en jättelik ulster ävensom sportmössa och att han lovade att ta på sig skulden för Nobiles räddning, om där var någon skuld att ta på sig.

Sånt är vackert, tycker jag, och vi få hoppas att Schyberg följer exemplet och tar på sig skulden av Lundborgs räddning.

Skulden till det aldrig sinande pratet om den svenska insatsen i räddningsbragden är däremot utan tvivel svenskarnas, som verkligen inte sticka under stol med vad de gjort. Eller kanske rättare en svensk som verkligen inte sticker under stol med vad han gjort.

Om Krassins män skulle prata i proportion, så skulle väl pratkvarten gå till domedag! Så många som de räddade, så mycket som det blev förunnat dem att utträtta! Men de måtte icke ha sinne för proportioner. Eller också kanske de tycka att verket talar för sig själv.

Detta är måhända något elakt skrivet så här i vårens ljuvliga tid. Men jag tycker, att det är en smula förargligt, att det enkla faktum att en svensk officer gör sin plikt, skall imponera så kolossalt. I synnerhet på honom själv. Man skulle önska att plikttrohet (plus en smula tur) inte ansågs fullt så extraordinärt. Eller hur?

\*

När man kommer till Stockholm utifrån — ja jag menar inte från Oslo eller Åbo — utan snarare från London, Paris eller Newyork, sänker sig en stilla frid över ens beträngda själ. Hur lugnt är här inte, hur fridfullt! Hur stilla rinna inte bilarna fram i en takt som påminner om fromma oxars gång framför ett sørmländskt hölass än om jäktet i stora städer.

Sällan stockar sig trafiken, allt går som ett urverk. Tycker vanligt folk.

Men så tycka inte experterna. Enligt dem är än den ena än den andra trafikleden »överansträngd». Hela Stockholm lär kippa efter luft. Och behöva inte bara sol och ljus utan också järn. Och betong. Broar. Tunnlar. För att i någon mån bli av med den förfärliga belastningen av fordon och fotgängare.

Hur skulle det vara om trafikexperterna tittade mera på London och Berlin och mindre på Tomelilla? Jämförd med den senare metropolens trafik måste Stockholms verka rent delirant, därför skall man vakta sig för den jämförelsen. Den förrycker.

*Vagabonde*

**Konstnärliga Mattor**

**Polsk Hemslöjd**

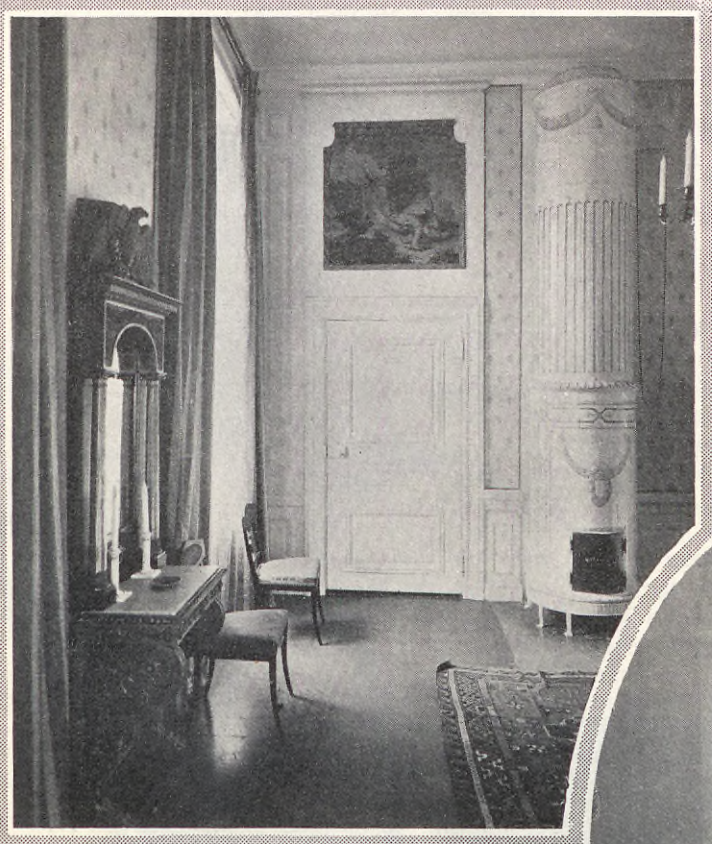
Norrlandsg. 30

Stockholm

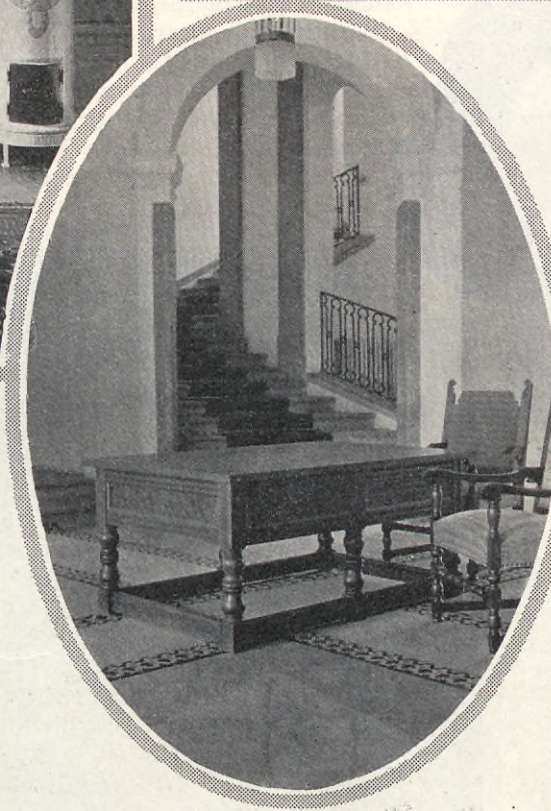


# DÄR AXEL VON FERSEN BODDE

LJUNG — EN MINNESRIK GÅRD OCH ETT VACKERT HEM VID MOTALA STRÖM.



Ett gästrum.



Den ståtliga entrén.



Överst: Ljung slott. — Fru Möller med sina söner bland hästarna i rastgården.

SOM BLÅA BAND GÅ DE BÅDA VATTENVÄGARNÄ JÄMSIDES fram genom Östergötland — Göta kanal, den lugna, av människohänder skapade, och Motala ström, den livliga, virvlande, stundom brusande. Mellan dem båda reser sig på en underbart vacker plats Ljungs vita slott, en till yttre linjer och inre dekor typisk gustaviansk skapelse av allra vackraste slag.

Det är en dansk familj, som sedan 13 år bebor och brukar Ljung. Efter vidriga öden har det vackra slottet åter kommit i goda och kärleksfulla händer. Det var greve Fredrik Axel von Fersen, som 1774 uppförde den nuvarande byggnaden. I mer än 100 år gick Ljung i arv inom släkten. En av dess fideikommissarier var Axel von Fersen, som efter sitt tragiska slut å Riddarhuset i Stockholm jordades på Ljungs kyrkogård. År 1838 övergick det till kammarherren greve Carl August Gyldenstolpe, vars mor hette von Fersen. Han var farfar till Östergyllens vitala landshövding, grevinnan Alice Trolle, och hennes far, generalen och överhovstallmästaren greve August Gustaf Fersen Gyldenstolpe, växte upp på Ljung. Under dessa tider var slottets salar under åtskilliga generationer skådeplats för sorglösa dagar och lysande fester i tredje Gustafs anda. Sedan blev fideikommissrätten upphävd och Ljung försålles till kammarherren baron Klas von Mecklenburg, och det var hans änka, som genom sitt stränga regemente förskaffade sig det mindre smickrande namnet »Pintorpafrun på Ljung». Slottets nuvarande ägare säger emellertid att friherrinnan Mecklenburg lär ha varit vida bättre än sitt rykte. Säkert är emellertid att hon från slottet bortförde åtskilliga av dess med byggnaden intimt förbundna fasta inventarier.

*Det östergötiska slottet Ljung är rikt på minnen av bekanta historiska personligheter och rymmer ett vackert, trivsamt hem, varför ett besök där har sitt stora intresse.*

Slottet vid strömmen gick så under en följd av år ur hand i hand, tills godsägare och jur. kandidaten Chr. Möller från Danmark 1915 blev dess ägare. Han berättar själv, hur han under en resa hade sett Ljung, som tilltalat honom så starkt, att han ej kunde glömma det. Då han så erfor, att det utbjöds till salu, reste han upp och köpte det.

Det är en verklig slottsentré, som sluter gästen i sin famn, då han träder inom Ljungs portar. Breda trappor, marmorpelare och vita korsvalv, och på i väggarna infällda stenhällar står slottets historia ristad. Allt till denna präktiga byggnad tog greve Fersen ur egendomen — där fanns sten- och marmorbrott, järnverk, tegelbruk och skog.

Längs hela södra fasaden ligga en trappa upp fem praktfulla gemak med betagande dörröverstycken, vilka man ser det ena bakom det andra genom hela filen. Sådana

dörröverstycken, och de mest förtjusande blåvita mariebergskakelugnar i olika former — en dekorerad med Fersenska vapnet — pryda icke endast dessa praktgemak utan även gästrummens långa rad. Till varje gästrum hör f. ö. ett stort toaletterum, vilket förr var tjänarorum, då gästerna kom farande, var och en med sin tjänare att passa upp på honom. Åt norra sidan ligger matsalen ett i sin charmfyllda gustavianska stil utsökt vackert rum i vitt och guld. Över den väldiga öppna spisen är infälld en bronserad gipsrelief av Karl XII omgiven av genier och signerad av Renatus Chauveau, den skicklige franske konstnären. I en av salongerna finns en annan sällsynt ståtlig öppen spis, inuti vilken svenska riksvapnet bildar vägg, och över vilken en medaljong av slottets byggherre är infälld.

Av lösa inventarier finnas som sagt ej många kvar sedan äldre tider, det är några få möbler och den magnifika barockkronan i röda salongen, så kallad efter den med rött siden klädda Louis XVI-möbel, som familjen Möller jämte övriga inventarier överflyttat från sitt danska lanthem. Dessa äro emellertid ytterst smakfulla, i en hel del fall antika, och anpassa sig förträffligt i den luftiga gustavianska miljön. I nästan alla gemak finna vi dukar av flera framstående danska konstnärer, exempelvis Kr. Zahrtmann och Michael Ancher. De praktfulla äkta mattorna och de moderna bekvämligheterna — t. ex. värmeledning t. o. m. i den väldiga entrén och trappuppgångarna, ge ju för den bortskämda nutidsmänniskan hemmet än större behag.

(Forts. sid. 369.)

**Brudslöjor och Diadem**

Myrtenkronor bindas

Klädningsblommor

Ida Haglinds Eftr.

Norrlandsgatan 17, Stockholm

Norr 163 53

**MIGNON**

Ateljé för  
**Barnkläder**

Kungsgat. 4 B, 2 1/2 tr. hiss, Stockholm  
Tel. 122 34



# DAMERNA I SPETSEN

REPRESENTATIVT KVINNLIGT I OSLO.



Stats- och utrikesminister Mowinckels fru, född Gran. (Wilse, Oslo, foto).

Under bröllopsfestligheterna i Oslo ha dessa norska damer haft stora representativa plikter att fylla och då de höra till förgrundsfigurerna i hov- och sällskapslivet i kronprinsessan Märthas nya huvudstad meddelar Idun deras porträtt.



Fru Borghild Anker, f. Anker, drottningens överhovmästarinna.



Stortingspresidenten C. J. Hambros maka, född Grieg.



Fru Ragni Østgaard, maka till kronprins Olavs adjutant, kapten Østgaard. Fru Østgaard blir prinsessan Märthas första hovdam. (Wilse, Oslo, foto).

Fröken Ingeborg von Hanno, hovfröken hos drottning Maud och en av de damer, som oftast ses i drottningens sällskap. (Sjælland, Oslo, foto).



SJÖVALL  
1925



# S V A R P Å F R Å G O R

DET BÖRJAR VISA SIG ATT BIBELN har rätt.

Dr Cleve Euler har nyligen påvisat hur skapelsehistorien är en koncentrerad beskrivning på gången av jordens tillblivelse-historia, vår jords utveckling. Hon slutade med att säga att det är gåtfullt hur forna tiders folk kunde veta detta om de sex dagarna så klart, som nu vetenskapen översätter på sitt språk, men icke desto mindre är det så. De sex dagarna äro eoner, men i bibeln framlagda i rätt ordning. Man har fått svar på en fråga, en fråga som aldrig släppt sitt tag sedan man började höra vad människor av olika åsikter talade om — vad menas med det som står i bibeln? Det är nämligen förvånande hur få som veta något om det.

Det visar sig att svenskor, som följa sin natur och leva lugnt och sansat och flädfritt ha rätt.

Yvette Guilbert har varit här och hon har talat med förtjusning om att de svenska kvinnorna gå lugnt och värdigt och vackert på lagom höga klackar och de äro icke målade. Det säger en fransyska med gillande, när massor av svenskor börja svika sin egenart. Ty i vår klara luft är artificiell färg inte vackert. En målad stockholmska i Dalarna mot de blå höjderna bakom Leksand, den synen har jag sett och den var mycket gredelin. I Frankrike är luften disig, gråviolet, mycket vacker, och mera lämpad för kosmetik än den svenska. Här

har man fått svar på en fråga — är det så dumt allt vad enkla människor gör? Varför är allt vad utländskor gör så mycket bättre än det vi gör? Varför kan inte var och en vara bra på sitt vis? Yvette Guilbert, en konstnärinna, själv f. ö. mycket målad när hon var här, en underbar människa, en typisk fransyska och av oss uppriktigt hyllad och förstådd, hon såg något gott i det lugna, det som icke var eftergjort.

Ärkebiskopen har sagt: »Varje nytt hem som rätt grundas, främjar släktets väl och motverkar upplösningen mer än ord och bestämmelser förmå. Varje nytt hem fortsätter släktets rad. — De tre, maken, maken och barnet äga det icke tillsammans och icke så att en var äger en tredjedel, utan en var är ägare till det hela.» Vad svarar icke allt detta på för frågor! Varför håller man på sitt hem? Varför vill man ha ett hem, varför är man alltjämt så oresonlig, att man vill ha sitt för sig inom fyra väggar och inte krylla omkring i ett härligt gemensamhetskök och annat härligt gemensamt och skicka bort sina barn i härliga salar och vara härligt fri? Varför är man så efterbliven? Varför är man så bergfast övertygad om att vissa ting skola bestå, varför tycker man att ett evigt lustvandrande i något alldeles totalt nytt skulle vara en verklig olycka? Därför att, som den finsk-svenske professorn, vilken nyligen dog några timmar efter sin hustru, sade en

gång, man bär gångna släkter med sig i nuet och in i framtiden. För att man inte hör hemma bara i det korta nuet, utan lyder dunkla lagar.

Det var tre frågor, som den som skriver detta fått besvarade på mindre än en månad. Det finns fler, men människor fråga så olika, att jag inte skall trötta med mina. Det är bara en gudomlig visshet, att om man ger sig tid, så får man svar. Det är inte alltid man har le courage de son opinion, det kan synas en ibland att det är couraget, som man inte kan ge logiska och kunskapsrika skäl för, blir istadighet. Men ger man sig bara till tåls så får man veta vilket det var, en villfarelse eller något att vara glad att man trodde på.

Varje dag blir mycket innehållsdiger på det sättet. Man kan inte veta om inte just i dag, när man öppnar sin tidning, en av ens innersta frågor bli besvarade. En av alla de där frågorna, som dock, trots sin tillsynes obetydlighet, tillsynes brist på sammanhang, tillsynes självklarhet och kanske för många för länge sedan besvarade, utgöra ens ständiga trevande att finna sig tillrätta i livet.

Sedan man lämnat den tidiga barndomen kommer en period, då man levde utan att göra frågor. Sedan kommer en betänksam tid, då man gör dem. Och sedan kommer den då man får svar — livet är alltså mycket rikt in i det sista.

VERA v. KRÆMER.



De kungliga bröllopgästerna i Oslo. Stående fr. v.: C. Bernadotte, kronprins Gustaf Adolf, prins Carl, hertigen av York, E. Bernadotte, prins Waldemar, prinsessan Ingrid, prins Georg av Grekland, kung Haakon, F. Bernadotte, prinsessan Margaretha, prins Gustav, prins Carl, M. Bernadotte, prinsarna Axel o. Eugen. Sittande fr. v.: prinsessorna Thyra o. Ingeborg, kronprinsparet, drottning Maud, kronprinsessan Louise, hertiginnan av York. På golvet: prinsarna Georg och Fleming.

#### Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt: 50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Helmsarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Hellsida f. t. 750:—, helsida e. t. 600:—, Lediga platser och platssökande 30 öre. Tel. 1646 o. N. 6147

Grundlagd av  
FRITHIOF HELLBERG

## IDUN

Chefredaktör:  
EVA NYBLÖM

Tel. Redaktionen N. 9803 o. N. 402. Verkst. dir. N. 4304

#### Iduns prenumerationspris:

UPPL. A.		UPPL. B.	
Helt år .....	17:—	Helt år .....	15:—
Halvt år .....	9:—	Halvt år .....	8:—
Kvartal .....	4:51	Kvartal .....	4:25

Tel. N. 1602 o. N. 6147





Karl Johan i fest vid prinsessan Märthas ankomst.



Det första mötes sölma...



Det första steget på norsk botten. Konung Haakon hälsar prinsessan Märtha.

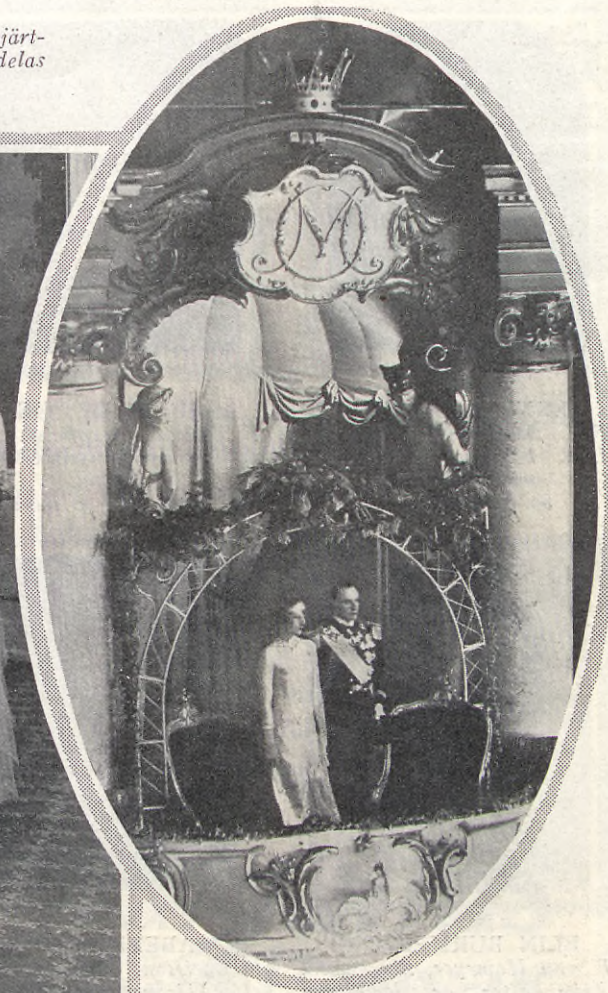


Prinsessan Märtha på sin Eriksgata genom Oslo.

Prinsessan Märtha har nu blivit Norges kronprinsessa. Efter två dagars festligheter i Oslo och hjärtliga välkomsthälsningar ägde vigseln rum i Vor Frelzers kirke. Från samtliga högtideligheter meddelas här specialfotografier för Idun.



Brudparet med hertigen av York, tärnor och prinsarna Georg och Fleming, som uppburo brudens släp. (Wilsø, Oslo, foto.)



Olav och Märtha i sin festsmykkade loge vid festföreställningen på Nationalteatret.



Norges kronprinsessa vid utträdet ur kyrkan.



Den högtidliga vigseln i Vor Frelzers Kirke.



# IDUN S PORTRÄTTGALLERI



JENNY LUNDOVIST.  
Fru, Askersund. Måka till  
f. d. köpmannen O. Lund-  
qvist, Askersund.  
80 år den 1 april.



JULIA RETTIG.  
F. Ohlson, Stockholm. Änka  
efter generalkonsuln Gotthard  
Rettig.  
75 år den 30 mars.



NANNY ZETHELIUS.  
F. Melkerson, Falun. Änka  
efter brukspatronen o. bergs-  
ingenjören Herman Zethelius.  
75 år den 30 mars.



HELENA NYBERG.  
F. Liljeblad, Råsunda. Änka  
efter disponenten Ernst L.  
Nyberg, Gällivare.  
75 år den 2 april.



MATHILDA BORG.  
F. Nilsson, Teckomatorp.  
Måka till f. d. distriktsvete-  
rinären Eric Borg.  
70 år den 3 april.



ELIN BURMEISTER.  
F. von Homeyer, Stockholm.  
Änka efter grosshandlaren  
Julius Burmeister.  
70 år den 3 april.



ELISABETH LOFTMAN.  
F. Carlsson, Göteborg. Änka  
efter läroverksadjunkten fil.  
d:r Karl Loftman.  
65 år den 30 mars.



LULLI BÅÅTH.  
F. Ahlberg, Göteborg. Änka  
efter skålden, docenten fil.  
d:r A. U. Bååth.  
65 år den 2 april.



SIGRID WILLNER.  
Fru, Örebro. Änka efter jäg-  
mästaren Olof Willner, Kö-  
ping.  
60 år den 19 mars.



GERTRUD BERGELMER.  
Fröken, Stockholm. Förste  
telegrafexpeditör. Dotter till  
lärov.-adj. A. M. Bergelmer.  
60 år den 29 mars.



GERDA WIBERG.  
Fru, Hudiksvall. Måka till  
rådmannen Carl Wiberg,  
Hudiksvall.  
60 år den 1 april.



ELIN de MARÉ.  
Fröken, Halmstad. Dotter  
till kronofogden C. A. L. de  
Maré och hans måka, född  
Ståel von Holstein.  
60 år den 2 april.



HILDA WERRING.  
F. Cederberg, Växjö. Måka  
till lektorn vid folkskolese-  
minariet i Växjö Nils  
Werring.  
60 år den 2 april.



ANNA EKMAN.  
F. Nycander, Wagge, Ottebol.  
Måka till agronomen Ragnar  
Ekman, Ottebol.  
60 år den 3 april.



SIGRID NILSON.  
F. Larsson, Nora. Änka ef-  
ter stationsinspektoren Nils  
Nilson, Grängesberg.  
60 år den 4 april.



HENRIETTE af UGGLAS.  
F. Reuterskiöld, Stockholm.  
Måka till kabinettskammar-  
herren frih. Magnus af  
Ugglas.  
55 år den 27 mars.



JULIA von SNEIDERN.  
F. Rosenbaum, Vänersborg.  
Med. lic. Måka till landshöv-  
dingen i Älvsborgs län Axel  
von Sneidern.  
55 år den 1 april.



ESTER AHLGREN.  
F. Brunstedt, Göteborg.  
Skulptöris. Änka efter tand-  
läkaren O. Ahlgren, Göte-  
borg.  
50 år den 20 mars.



MARIA ALMÉN.  
Fröken, Stockholm. Lärarin-  
na i Detthowska skolan.  
50 år den 30 mars.



HERMINE SALANDER.  
F. Bergvall, Stockholm. Suff-  
lös vid K. Dramatiska Tea-  
tern. Måka till ingenjören  
Erik Salander.  
50 år den 30 mars.



## Glaset syns inte!

Så kristallklart och  
rent blir det med  
Pris 40 öre — finnes överallt.







- Steinway & Sons -

Lundholms  
Pianomagasinet

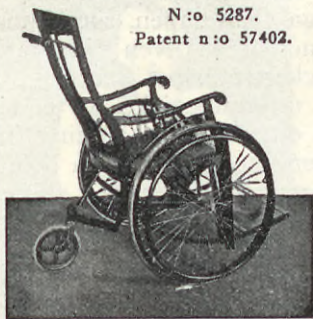
Stockholm  
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

**Jofurol-Bad**, en nikotinhaltig vätska, befriar Edra rumsväxter snabbt och effektivt från de skadegörande parasiterna. Sedan gammalt det enda verkliga utrotningsmedlet.  
**GÖR ETT FÖRSÖK!**  
Finnes i flaskor från Kr. 0: 75 i alla frö-, färg- och kemikaliefärer.

## Gemlas Rullstol

N:o 5287.  
Patent n:o 57402.



Införda offert och beskrivning från  
**GEMLA FABRIKERS A.-B.**  
— DIÖ —



Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

## Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande alla våra tillverkningar, sändes på begäran gratis franco.

**SKAND. SÅNGRESÅRFABRIKEN**  
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344

## Bästa uppslag till kuddar

tillhandahåller

## A. Agréns Textilaffär

Nybrogat. 20 Storkyrkobrinken 4.  
Tel. Öst. 8098. Norr 20746.

## Glansing

putsar skorna  
fina  
så att de  
som solen  
skina



## Det blommiga och den blomlika.

(Forts. fr. sid. 358.)

ingivande med ett löst tyg, det vet nog lite var. Det ger efter och kräver ständig aktsamhet och pressning. För att inte tala om att den hand, som lägges vid dem från början absolut måste vara mästarens. Men annars gärna en liten tailleur eller varför inte rätt och slätt säga promenad-dräkt av någon i beige eller brunlila stötande nyans. En liten kort, ytterst enkel dräkt med blus av siden eller jumper i tunnaste smidigaste trikå. Till denna ytterst enkla, räta och släta dräkt, bäres ofta en rock i samma eller liknande slags tyg. Det är förstas egentligen på resor man anses behöva rocken, men den kommer säkert till användning även vid andra tillfällen.

Vad som aldrig får saknas är scarfen, som finns i otaliga färger, i alla tänkbara utsvävningar till mönster. Den är randig, på ett obeskrivligt fantastiskt sätt, som man aldrig drömt om att randigt skulle kunna vara. Den trekantiga scarfen har fått en efterträdare, där spetsen av trekanten rundats av, så att den verkar gammaldags berthe. Men till spetsklädningar och georgette klädningar bär man ett slags scarf i samma material som tyget, lång och bred som en mormorsschal alltså i tresnibb och kantad med tyll eller något annat material eller med ett litet broderi, detta garnityr på schalen måste återfinnas i någon detalj av klädningen på ärmen eller så, annars är det inte rätt.

Kapporna ha blivit ovanligt åtsittande i redingotefason. En av denna nya typ följde med i prinsessan Märthas utstyrsel och var sydd på Märthaskolan. Den hade en ganska mörk bois de rose eller nästan chokladfärg. Dessa kappor ha ofta avsydda sömmar i livet och vidden samlas bakåt eller från höfterna.

Det blommiga var det ja. Visst finns det mycket blommigt: crêpe de Chine, foulard, chiffon, shantung, crêpe georgette, allt förekommer i blommigt. Och på de parismodeller, som Augusta Lundin visade nyligen, lyste det blommiga i så många varianter, att man nästan tyckte sig se det överallt. Här kommer en mannekäng i lång insvängd kappa i någon beigeton eller i mörkblått eller svart alpaka. Hon bär en hatt i samma färg eller möjligen en av de nya spräckliga med små svängda brätten. En stor skinnkrage på kappan gör ett nästan vinterlikt intryck. Så slår hon upp den och det är sommar igen i det blommigas eller prickigas tecken, ty kappans foder och klädningen äro av samma sommarlika, mönstrade, lätta tyg. Det påstås, att det där deux pièces-arrangementet inte riktigt vill slå igenom i Sverige, därför att man blir — trind! av allt det blommiga och ingalunda blomlik. Och ännu har det inte blivit modernt att vara kvinnligt rund, än mindre trind, fastän trindheter lär vara på väg. Alltså den kvinna, som vill behålla sin blomlika grace eller som tror, att hon har en sådan att förlora, bedes undvika det blommiga. Men kanske ändå, att hon kan hoppas på att se bra ut ja, t. o. m. blomma upp i det. Blommigt är så glatt. Det ger harmoni, om färgerna äro väl avvägda och om de stå bra till hy och hår.

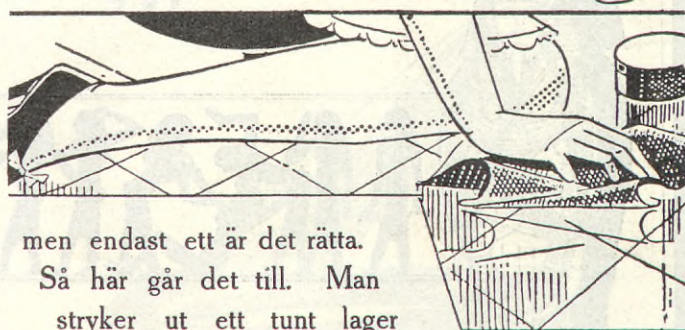
Vi har ju det blommiga även till innekäddningar; i luftigt chiffon med milda toner kan en ung flicka se ut som en dröm, en fe i en saga — och det bör hon naturligtvis inte försumma.

Det är ett starkt åttiotalsdrag i många av de nya innekäddningarna. De ha tydlig midja och höftpartiet starkt



B. 2.

## sätten äro många



men endast ett är det rätta.

Så här går det till. Man stryker ut ett tunt lager

Gahns Bonvax över parkett-

golvet eller linoleummattan.

Sedan gnider man med en

grov ylleduk eller en bon-

borste tills golvet fått den

önskade glansen. Ni blir

förtjust över resultatet —

och så lätt det går sedan.



# Gahns Bonvax

Bonar lekande lätt.

## MUGNIER

(uttalas Mynjé)

Apéritif, särdeles välsmakande, stärkande och stimulerande, rekommenderas av läkare vid kraftnedsättning och konvalescens. Denna apéritif är tack vare sina farmaceutiska egenskaper lika aptitgivande och stimulerande som akvavit, cognac eller whisky. Ett glas avkyld Mugnier före maten ersätter brännvinet, samtidigt som det ger måltiden en viss kulturell prägel. Till kaffet har man i Amusette Mugnier en typisk pariserlikör, som tillredes av 3/4 Mugnier, 1/8 halvsöt sherry och 1/8 Grenadine, vilket allt erhålles utan restriktioner å alla systembolag i landet.

Kr. 3:50 pr 1/1 but., kr. 2:40 pr 1/2 lit.

9 diplomes d'honneur.

56 guld- o. silvermedaljer.

## Praktiska

## Nyheter!

### SLOTTSSENAP

på hushållsglas i 3 storlekar.

### KUNGS-ÄTTIKA

### KUNGS-VINÄTTIKA

på karaffer.

Äro marknadens förnämsta fabrikanter.



Guldmedalj 1924.

A.-B. UPSALA ÄTTIKSFABRIK



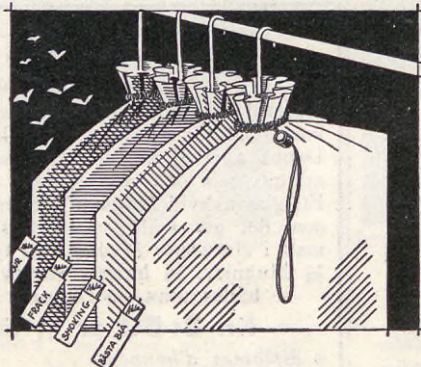


## Preparerad mot mal enligt ett mångtusen- årigt egyptiskt recept.

En metod, som enligt uppgift daterar sig tillbaka till de egyptiska mumiernas tidsålder, har kommit till användning för antimalimpregnering av de berömda svenska

### AHLA-påsarna.

AHLA-påsarna förfärdigas av specialtillverkat AHLA-FORS-tyg, och varje påse är försedd med en utbytbar etikett vid ena sidan, så att man bekvämt kan se, vad den innehåller, utan att behöva taga ut den ur garderoben. En av våra mest kända entomologer har avslöjat, att malen ibland även angriper papper. Med antimalimpregnerade AHLA-påsar



omkring Edra kläder är Ni emellertid fullkomligt säkra. Malen skyr det medel varmed de äro impregnerade.

**Just nu** är malen som farligast — därför att man i allmänhet tror, att den först senare börjar sitt verk. Men malen börjar ofta flyga redan i februari, och nu är den i full färd med sitt förstörelseverk. **Just nu** skall Ni därför gå till offensiv! Skaffa Eder de effektiva AHLA-påsarna från NK! De finnas både med och utan en sinnrik tillslutningsmekanism.

*Kemikalieavdelningen, bottenv.*

A/B NORDISKA  
KOMPANIET

betonat av det åtsittande, långt nerdragna livet, vidden börjar på höften, ryggen slutar först med det naturliga rygglutet och sen kommer ett brus av draperier, eller utsvängda partier. Den smala midjan och det långa livet är ganska klädsamt, men få kvinnor torde tåla vid att uppträda som 'Venus aux belles fesses', salig i åminnelse sedan nyantikens. För att återgå till åttiotalet: inte ens den långa knappraden i ryggen saknas och de breda, om höfterna dragna skärpen à la odalisk.

I Paris skulle man kunna gå från det ena stora ledande modehuset till det andra och när man kom från Worth vore man färdig att ta på sin salighets ed, att det nya modet är rutigt och inte en smula blommigt. Men så kom man till Lanvin och då finge man avsvärja vad man förut har tillbett och säga det nya modet är rött och så till Augusta Bernard, där det ser ut som blått och svart och nästan ingenting annat dominerade. Här i Stockholm har vi en tendens åt samma håll. Våra stora firmor göra sina uppköp och välja var och en efter sin smak och efter de linjer, som man vet, att stockholmspubliken vill gå efter. Och så få också vi en del nyanser.

— Enkelhet, enkelhet, är det nya vårmodet, säger fru Eriksson, chefen hos Edman & Andersson. Allting ligger i snitt och linjer, det gäller för vårens mod mer än någonsin. Den enkla promenaddräkt, som parisiskan visar sig i på förmiddagarna verkar ytterligt flärdlös, under jackan bär hon en jumper eller en blus, ännu så länge är jumpern ylle, sen kommer den att bli lättaste helsilke eller ylletrikå fin som spindelväv. Ett silkestrikåmaterial i rött, blått och vitt, jämbreda ränder och taget på tvären är det som en toalett till prinsessan Märtha sytts av.

Mycket smidiga trikåklädningar förekomma nu även i futuristisk randning och moderna färger såsom lindblomsgrönt med svart randmönster. Ett annat nytt, mycket omtyckt material är den tunga, grovtrådiga shantung, som finns i alla nyanser, 'ton sur ton' eller mönstrad. Även silkeskasha är vackert och har ett mjukt, vackert fall.

Svart alpaca, som i modernt utförande icke bryter sig, är materialet i en liten fantasifull eftermiddagsklädning från Worth inköpt av Edman & Andersson. Den har en bolero-liknande cape, infordrad med svart och vit storrutig chiffon, som kommer igen i ett arrangemang på livet och en flott vit hermelinstrake.

Inte ingenting kan vara så omväxlande som det nya vårmodet. Om man säger blommigt, så får man i nästa sekund taga tillbaka, men här hemma kommer vi naturligtvis att hålla på att det blommiga är allt.

### Trädgården av i går och i dag.

(Forts. fr. sid. 359.)

Förklaringen till att denna trädgårdsstil, man vill ej gärna kalla den trädgårdskonst, som för lång tid framåt lamslog all säker formkänsla, hade samtidens stora konstnärer och filosofer, sådan som Hogarth, Rousseau, Kant och Goethe bland sina förkämpar, får man söka i tidevarvets tendens att avskaka gamla band och hylla allt som kunde göras till symbol för frihet.

Men också vår tid har att bryta mot traditioner, denna gång mot formlöshetens. Den trädgårdstyp, som i våra dagar arbetar sig fram över världen har också den sina rötter i England och den söker i sig förena det bästa av den formella trädgården med tillvaratagande av de skönhetsvärden som naturen själv ger.

För Sverige med sitt skiftande vackra landskap finnes rika förutsättningar för mångsidigt utnyttjande av naturen, på samma gång som vi hava stolta anor att se tillbaka på i våra barockanläggningar.

Vid Londonutställningen mötte också den svenska avdelningen ett glädjande och berättigat gillande såsom dagspressen redan omtalat. När vi kommit så långt, att den allmänna förståelsen för god trädgårdsform närmar sig den kulturnivå om vilken en del av den svenska utställningen vittnade, då ha vi nog också kommit därtill — dit England för länge sedan hunnit — att en större procent av vårt folk gripits av den energiska arbetsglädje, som man än så länge oftare finner i våra små täppor och kolonilotter än i de större trädgårdarna. Och då blir Sverige ett trädgårdsland värt att se! Då har nog också övervunnits en sådan detalj, som väckte många engelsmäns leende förvåning, nämligen den förkärlek för cement, som beklagligt starkt framträdde på en del eljest vackra svenska bilder. En engelsk mur fogas med jord och växter, cementen kommer, om den finnes, sällan till synes. Det finns emellertid ett annat område, där motviljan mot cement tycks vara mindre utpräglad hos engelsmännen, nämligen i de många,





## Orubbligt lugn.

Han styrde folk och härar — men också sig själv. Det är just detta, att kunna styra sig själv, som är så viktigt, för att vi skola lyckas. Det går ej alltid utan hjälp. Nerverna krångla ibland. Men tar man ett par SOMNOGAN-tabletter, blir man strax lugn och säker. Somnogan kommer oron att försvinna och gör, att man helt kan samla sig. — Somnogan är fullständigt oskadligt och ej vanebildande.

Finnas å alla apotek i rör om 20 tabl. å kr. 2.50 samt i fickförpackningar om 4 tabl. å 50 öre.

**SOMNOGAN**  
Nervlugnande  
och rogvivande



Milanese-  
underkläder

## Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund, Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14 Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576  
Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

## Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.  
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.



T. v. solvisare, t. h. trädgårdsskruka av fullt vinterhårdig stenimitation.

mera konstiga och konstnärliga gjutna figurer som av en mängd firmor tillhandahållas för trädgårdens »försköning». Ordföranden vid mötet påpekade skillnaden mellan »trädgårdsskulptur» och »skulptur i trädgården». Han menade därmed att en trädgårdsskulptur ej nödvändigt behövde vara ett stort konstverk, utan huvudsaken vore att den i linjer, färg och karaktär passade in i sin omgivning. (Se bilden av bassin, nyanlagd och ännu ej tillräckligt invuxen i terrängen. Arkitekt: Shepherd and Jellicoe.)

Som ett par vackra exempel på något som kan sägas ligga på ett plan emellan konst och massindustri må anföras dessa stenkrukor och solvisare, som genom ett kombinerat maskinellt och manuellt utförande kan erhållas till relativt låga priser (Wood & Son, Taplow, Bucks).

En bild på utställningen, som icke får plats i denna artikel, visade ett gammalmodigt orangeri av liknande typ som även många svenska gamla trädgårdar ännu kunna uppvisa. Det var den framstående arkitekten sir Edwin Lutyens, som här på ett lyckligt sätt omdanade omgivningen så att det gamla huset framträdde i all sin värdighet. Med en annan fotografi (Arkitekten Shepherd & Jellicoe) visas på ett slående sätt ett karaktäristiskt drag hos den engelska arkitekturen, nämligen den intima samhörigheten mellan hus och trädgård. Kanske är detta just den brist, som allra oftast förefinnes i våra byggnadsverk och vi behöva ej, genom att få upp ögonen för denna detaljs betydelse, efterbilda vare sig engelsk eller kontinentens art. Tvärtom bör en utställning som denna skärpa sinnet för det som kan sägas vara vårt lands egenart och hjälpa oss att bygga vidare på denna grund.

JULIE HAMILTON.

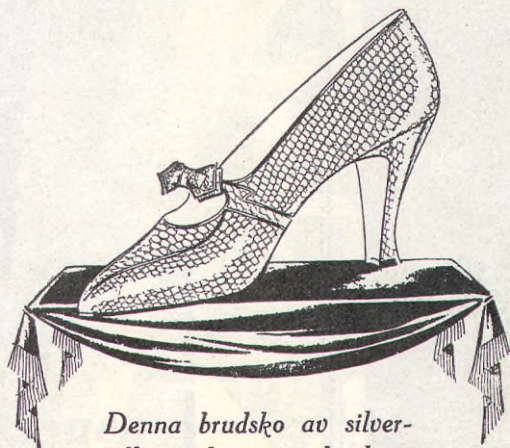
## Där Axel von Fersen bodde.

(Forts. fr. sid. 361.)

Våra grannar hinsidan Sundet äro kända för sitt gemyt och sin hjärtlighet men så älskvärda och vänliga — och samtidigt enkla och anspråkslösa — människor som familjen Möller får man nog ändå leta efter. Åt en farande främling beredde de en oförglömlig dag. Ljung, som sedan gamla tider varit berömt för sitt stuteri har i sin nye ägare fått en värdig fullföljare av hävdvunna traditioner. Alla familjemedlemmarna äro ytterst hästintresserade och förutom de till ett trettiotal uppgående hästarna, som jämte tvenne traktorer utföra arbetet i jorden, finnas på Ljung 10 lyxhästar, de flesta unga fullblod, vilka till gästens höga nöje släpptes ut till stormande glädjesprång på en av de stora rastgårdarna, som inhägnade med vita staket flankera uppfartsvägen till slottet.

A. F—K.

## Prinsessan Märthas Brudsko



Denna brudsko av silverödda med rosett och silverpassepoiler bars av Hennes Kungliga Höghet Prinsessan Märtha vid vigseln i Oslo.

Kembels eleganta vårnyheter äro på ett utmärkt sätt ägnade att tillfredsställa den förnäma smaken.

## Kembels

DROTTNINGGATAN 65 - HAMNGATAN 5

## SOUTHALLS

### NYHET!



No. 12. Trots det låga priset, av prima nät och gummi.

### Southalls Sanitetsbyxor.

En skatt för damer. Vattentäta, lätta, svala. Skänka absolut säkerhet. Mod. 4X av bomullstygg, nät och finaste gummi.



### Southalls gördlar till dambindor.

Av vit, elastisk väv, speciellt framställd för ändamålet. Storlekar N:o 0, 1, och 2 med nål, N:o 3 med celluloidhakar. Southalls gördlar äro utomordentligt bekväma och välsittande, och kunna bäras över eller under korsetten.



De nya gördlarna — N:o 3 — äro å bak- o. framsida försedda med en slät, bred säkerhetsbake av celluloid. Tvärbanden äro dubbla och starka, samt mycket elastiska. Tillverkas i medelstora och stora nummer. Varje gördel i prydlig kartong.

### Southalls

N:o 6N med nät för ventilation, tillverkas av rent gummi i färger: blått, crème, kött- och



### Babybyxor.

hudfärg. Storlekar: små medelstora och stora. Observera, inga knappar, knapphål eller nålar.

FABRIKANTER:  
**SOUTHALL BROS & BARCLAY Ltd.,**  
CHARFORD MILLS, BIRMINGHAM, ENGLAND.

I lager hos:

Nordiska Kompaniet (sjukvårdsavdelningen). Au Corset, Gracieux, Stockholm. Apoteket Kronan, Göteborg. Buttericks Mönsteraffär, Stockholm, Göteborg, Malmö och Hälsingborg. Samt hos alla förstklassiga sjukvårdsaffärer.

En gros hos:

Gustaf Hjelm & Co., Stockholm. Stilles Försäljnings A.-Bol., Stockholm. Kirurgiska Instrument Fabriks A.-Bol., Stockholm. Sederholm & Co., Liljeholmen. Apotekarnes Droghandelsaktiebolag, Göteborg.



# Scen och Film



Lars Hansson och Tora Teje i "Siegfried". (Almberg & Preinitz, foto.)

Man måste anse det vara ganska djärvt av Dramaten att ta upp ett så intellektuellt och artificiellt problemskådespel som Jean Giraudoux "Siegfried" inför stockholmspubliken. Giraudoux är en av Frankrikes mera uppmärksammade nutida författare och hans bok "Siegfried el le Limousin", där förf. påpekade nödvändigheten av att återupprätta de intellektuella förbindelserna mellan Frankrike och Tyskland, väckte stort uppseende. Sedan dramatiserades romanen och pjäsen blev en sensation i Paris.

"Siegfried" handlar om soldaten, som förlorat minnet, som upptas som tysk i Tyskland och blir dess store ledare, men som i verkligheten är fransman och sedan återvänder till Frankrike. I samma man ryms både Tyskland och Frankrike — det är kort och gott vad förf. vill ha sagt. Och han säger det lika intellektuellt och välsvartat som skådespelet är konstruktion. Hans människor företräda utestående idéer, något mänskligt och oberäkneligt finns inte hos dem. Men de finnas, som inte tycka att det s. k. mänskliga alltid är så fruktansvärt intressant, framförallt inte på scenen, och de hade stor behållning av Giraudoux pretiösa repliker och tänkvärda tankar.

Men helhetsintrycket hade säkert vunnit på om regissör Molander pointerat just stiliseringen — här om någonsin hade den varit på sin plats både vad dekorationer och skådespelare beträffar. Nu blev det virrig brytning mellan pjäsens art och framförande, trots att uppsättningen var om-

sorgsfullt och innehållsrikt gjord och skådespelarprestationerna likaså. Lars Hansson hade utformat sin gåtfulla roll med erkännansvärd stil, föll endast sällan in i sina våldsamma manér och flacka röstlägen och var mera till sin fördel än i någon annan roll denna säsong; han vann publikens hela aktning och beundran. Tora Teje rädde inte riktigt på Geneviéves roll, både den och Tora Tejes tolkning innehåller för mycket stilblandningar och skådespelerskans utstuderade tal blir ibland tröttsamt. Men fascinerande är hon alltid... Den tyska Eva hade mest av mänskligt blod i sig och Signe Kolthoff fick vackert och kraftfullt fram hennes typ. Anders Henriksons von Zelten hade en briljant mask och f. ö. vittnar den unge skådespelarens framsteg om att han bör bli en verklig tillgång för svensk teater.

1/10 öre pr ägg kostar det bara

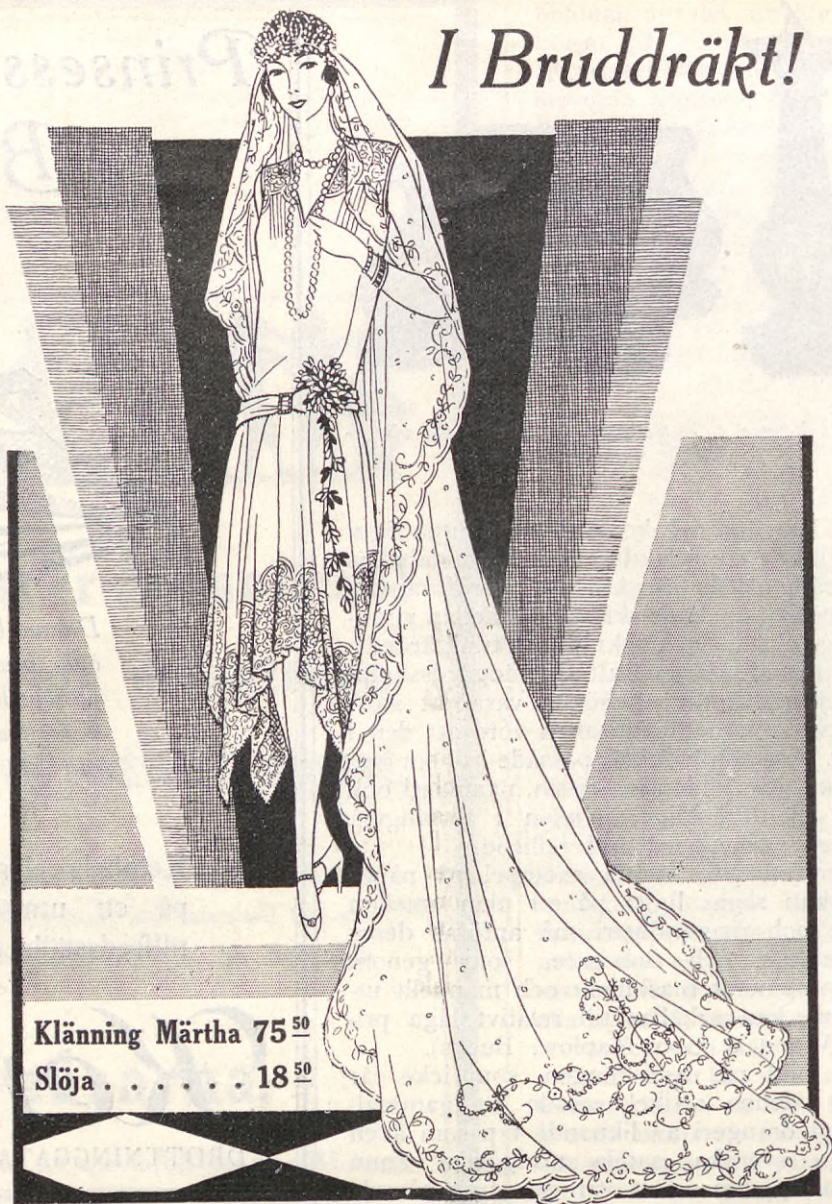
att hålla äggen friska och fina under mer än ett år, guln och vitan skilja sig lätt, och vitan kan fortfarande vispas till skum, om Ni använder det moderna immuniseringsmedlet "Garantol" för konservering av äggen. Intyg från en hel del svenska förbrukare sändes på begäran.

"GARANTOL är en ägg-garanti!" Utförlig bruksanvisning medföljer. Packning F. för 120 tjug ägg 4.30 Packning G. för 400 tjug ägg 8.50 Provpaket för 6 tjug Kr. 0.50 plus porto. Hos Eder färg- eller specialhandlande eller direkt från

SVENSKA BRUKSKONTORET A.-B., Stockholm 2. Rt. 3760, 3993.



## I Bruddräkt!



Klänning Märtha 75<sup>50</sup>  
Slöja . . . . . 18<sup>50</sup>

Den smakfullaste brudklänningen finner Ni lättast, till varje önskat prisläge, i

**LEJAMAGASINETS MODESALONGER**  
NORRMALMSTORG - STOCKHOLM

Herr Browallius, Hillberg och Bergvall gjorde sevärda tyska generaler, som hade några karaktäristiska och nöjsamma saker att säga. E. N.

"Kamratäktenskapet" är en naiv amerikansk propagandafilm för domaren Ben Lindseys välmenande och ofta litet virriga idéer om de sexuella problemen. Man får se tre olyckliga äktenskap, sant och förstärkt skildrade. Med lärdomar från dessa tre startas ett fjärde, det s. k. nya kamratäktenskapet. Men vilka äktenskap startas inte som lyckliga kamratäktenskap? Så man är inte riktigt övertygad om att hr Lindseys filmäktenskap mellan de två trevliga ungdomarna ska lösa den gordiska knuten.

Annars är filmen sympatiskt och vardagstrevligt inspelad. Med

Betty Bronson som söt, mjuk och resolut hjältinna. E. N.

Återigen en av dessa falska och dumma amerikanska storfiler som Idun vid ett par tillfällen utförligare refererat. I "Uppvaknandet" finns hela receptet: en hurtig och oskyldig bondflicka, en tjugis och frivol löjtnant, idylliska byfester, helgmålsringning, skyttegravar, bomber, som rasera hela byar omkring, men skona de svagt flämtande vaxljuslagorna i klostret, där den oskyldigt nedsvärtade hjältinnan blivit nunna och där hon, löjtnanten och en bestialisk rival genom den sällsamma slump, som alltid kommer så lägligt i film, träffas i blod och korstecken. Det hela är vidrigt. Och f. ö. förekommer en scen med rivalen rivande i löjtnantens sår, som det

förvånar att censuren låtit passera. Inte för att vi inte skulle stå ut med krigets hemiska naturalism, men detta är naiv naturalism, sadistisk sensation, bottande i bristande respekt för krigets allvarliga verklighet.

Vilma Banky är en undersöt och charmant stjärna, men någon naturfrisk bondflicka är hon inte, hur käckt hon än må hoppa omkring bland får och gäss. Hennes löjtnant var bättre, en trevlig typ. Den försmädd fästmannens fulhet trotsar all beskrivning. Uppsättning och regi lysande.

Och det är just det värsta med dessa filmer att pengar, god skådespelarkonst, utmärkt regiarbete och grandios uppsättning, som man måste berömma, slösas på dylika dumma manuskript. Om man inte vore så korrekt och feg, skulle man naturligtvis gjort som den temperamentsfulla damen en gång — jag minns inte om det var i Köpenhamn eller Stockholm — som reste sig upp mitt i föreställningen och sade ifrån. Man skulle velat säga att: *nu får det verkligen vara nog.* "Uppvaknandet" passar möjligtvis på en bakgatsbio i Chicago, men inte på vår välrenommerade Röda Kvarn och sedan på likställda biografier landet runt. E. N.

## IDUNS SKÖNHETSINSTITUT

Bruna fläckar.

N:r 15. 1) Har frisk och klar hy utom på hakan, där den har blivit brun och knottrig. Har försökt att tvätta med utspädd vätesuperoxid, men det bruna har tvärtom förvärrats.

Vad skall jag göra?  
2) Är baddningen med rosenvatten skadlig för huden?

Greta.

Svar: 1) Tag först bort det bruna med följande salva: 20 gr. lanolin, 20 gr. vaselin och 10 gr. 10 %-ig vätesuperoxid. — Anbringas på fläckarna efter tvättning på aftnarna. Får sitta på under natten med tunn vadd och gasbinda över som skydd och avtorkas på morgonen. I behandlingen göres uppehåll efter några dagar, så att huden ej tar skada. Akta noga hår och ögonbryn för salvan, ty den är starkt blekande. — Skulle det knottriga sedan vara kvar, kan det tas bort med het grönsåpslösning.

2) Enbart rosenvatten användes sällan, men det ingår ofta i cré-

**Alecto**  
Linoleum  
Fernissa

torkar på 4 timmar  
till en glashård yta  
oerhört slitstark.

Färg & Ferniss Fabriks A.-B.  
**ARVID LINDGREN & Co.**  
STOCKHOLM Sö.

»Tål att  
slita på»

**GEFLE MANUFAKTUR AKTIEBOLAG**  
STRÖMSBRO



Oblekta, Blekta och Färgade  
**Vävnader**

Tillse att Ni alltid erhåller märket  
»SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:  
Stockholm 9646 - Östersund 130 - Hudiksvall 532 - Hernösand 13 -  
Sundsvall 3003 - Umeå 141 - Skellefteå 93 - Piteå 30 -  
Luleå Namnanrop: Aktiebolaget Nyberg.





## En god vän

Ni tycker väl om CAP-gossen och det goda han har att bjuda på.

Hans Turban-praliner äro utsökt delikata.

Varje liten bit är en enastående njutning.

— Köp och känn —

Säljes i originalförpackningar om:

1/2 kg. . . . . Kr. 3:50  
1/4 kg. . . . . Kr. 1:85  
1/8 kg. . . . . Kr. 1:—

För varans goda beskaffenhet är en garantisedel bipackad.

## CAP Turban-praliner



Krantz

## Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa ställa ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2: 40 och 0: 90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

mer och lösningar för huden. Använd ett mildt toalettvatten för stärkande baddning av huden.

### Sprött hår.

N:r 16. Vad skall jag göra med mitt hår, som omkring två år gått av från topparna i bitar från några millimeter till flera centimeter. Det bildas liksom leder, där det brytes av. Klyver sig i topparna samt även vid "lederna" delar det sig. Hårbotten fin och håret närmast huvudet friskt men längre ned sprött och genomskinligt.

Maja.

Svar: Detta tyder på att näringen till hårrötterna ej har den sammansättning som är nödvändig för ett friskt hår. Bäst att vända er till en hudläkare, ty det är troligen någon medicin, som vill till för att råda bot på åkomman.

### Blont hår.

N:r 17. Skall försöka att använda kamomillté och citron för borstning av håret, men hur mycket kamomillté behövs när man skall koka den i vatten? Om det blir för starkt skadar det väl håret?

Blond kulla, 19 år.

Svar: Skall kamomill användas till inborstning i håret, bör det vara i form av tinktur. Dekokt eller té på blommorna användas i sista sköljvattnet efter tvättning av håret och citronsafte eller ättika i första sköljvattnet för att få bort allt tvällödder. — En handfull kamomillblommor kokas några minuter i så pass mycket vatten att det räcker till sköljvattnet. Eller också kan man ta mindre vatten och späda det med varmt vatten.

### Gråa strån.

N:r 18. Undertecknad har på senare åren fått allt flera gråa strån i mina förut mörka ögonbryn. Finnes något sätt att kunna färga dessa så att de få tillbaka sin ursprungliga, mörka färg?

Kan man verkställa detta själv eller skall man hänvända sig till någon specialist i den vägen och i så fall till vilken?

Mångårig prenumerant X.

Svar: Ni kan mycket väl själv utföra behandlingen. Färga ögonbrynen antingen med ett brunt ögonstift eller med valnötsdekot (köpes i parfymaffärer), som penslas in i håren. Men var försiktig att själva huden ej blir färgad, vilket ger en ganska otrevlig effekt. Stryk av penseln så att den ej är drypande.

### Couperose.

N:r 19. Har å båda kinderna synligt ådernät, s. k. couperose. Kan jag bli kvitt detta genom lämplig behandling eller sker det på operativ väg? Tvättar mig året runt med kallt vatten. Är detta olämpligt? Tacksam för råd och anyisningar då jag är djupt bekymrad över mina flammiga kinder.

Bekymrad.

Svar: Just i ert fall bör ni aldrig tvätta ansiktet med kallt vatten utan ljumt. Men vänd er till

en hudspecialist, ty att själv experimentera med något medel för couperose är ej rådligt.



### Croquettes de Berny.

Här är något, som blir utmärkt att koka i olja eller annan frityr. Det franska namnet behöver inte avskräcka någon, saken är enkel att utföra.

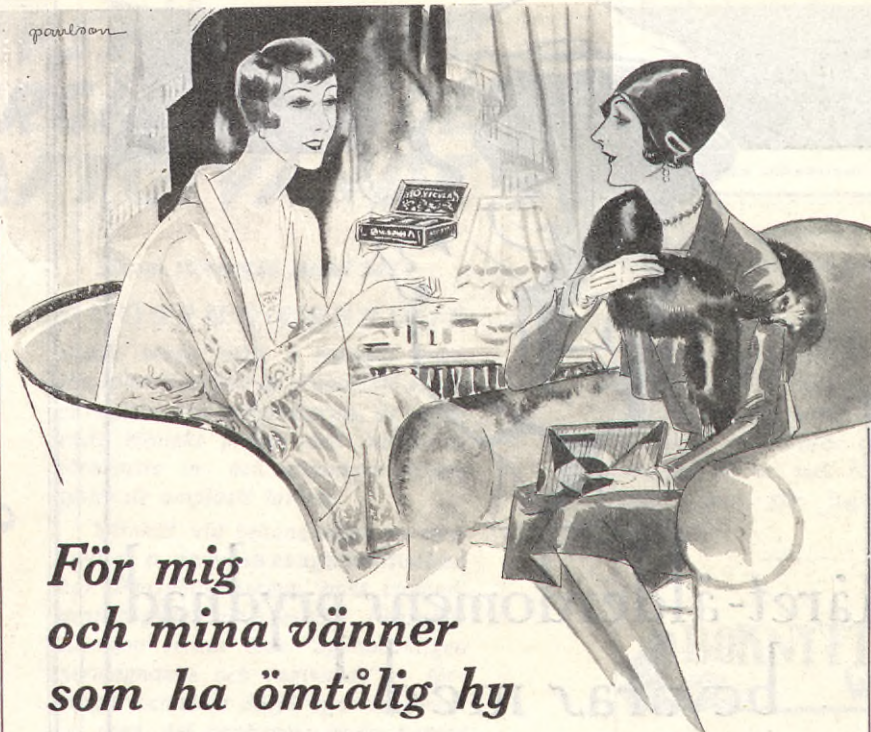
Ett kilo potatis råskalas, var potatis fyrdelas, att kokningen må gå fortare. Frisk eld, men tillsse,



Eleganta o. rättgående. DE BILLIGASTE AV DE BÄTTRE ARMB-UREN. Försilvrade ankarverk, 15 rubiner. Guldbelagda boetter. 10 års garanti, från 35 kr. 14 karats fr. 55 kr. Moderna former o. band. Säljas und. garanti av Urmakare.

att potatisen är nätt och jämt färdig, då den lyftes av elden, får inte vara mosig. Vattnet avhålls och den får avrinna väl, varefter den passeras genom hårsikt. I en eldfast form eller panna får moset torka i ugnen och för att varje spår av fuktighet skall försvinna sättes moset i en kastrull över frisk eld. Saltas, peppras och om man så vill och hava kan, tillsät-

tes ett doft riven muskotnöt. Därefter 60 gram smör i flockar inarbetat med tråsked eller = spade. Då purén nu kännes fast, avlyftes kastrullen och 4 äggulor tillsätts (eller 3 gulor och 1 helt ägg). Purén utbredes på ett smörfat fat att kallna, finhackade champinjoner, murklor eller tryffel och finhackad lätt rostad sötmandel blandas i. Proportion 100



## För mig och mina vänner som ha ömtålig hy

har alltid Påsken — just brytningen mellan vinter och vår — varit den tid på året då hyn lättast tagit skada om den icke vårdas på rätta sättet.

Därför har också F. Pauli's Ovicula vid denna tid på året, varit den tvål, som vi alla använt oss av. Den innehåller nämligen ett skönhetsmedel, som utvunnits ur naturlig äggula jämte andra beståndsdelar särskilt lämpade för ömtålig hy och för att skapa frisk, klar teint och vita vackra händer.

F. Pauli's  
**Ovicula**  
— skönhetsväden



Den rätta påsktvålen — tvålen med äggula

# Flämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

**Anusol-Goedecke**  
— Suppositorier —

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat. För Anusol-Goedecke finns det ingen ersättning. Anusol-Goedecke upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka stäl-lena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.





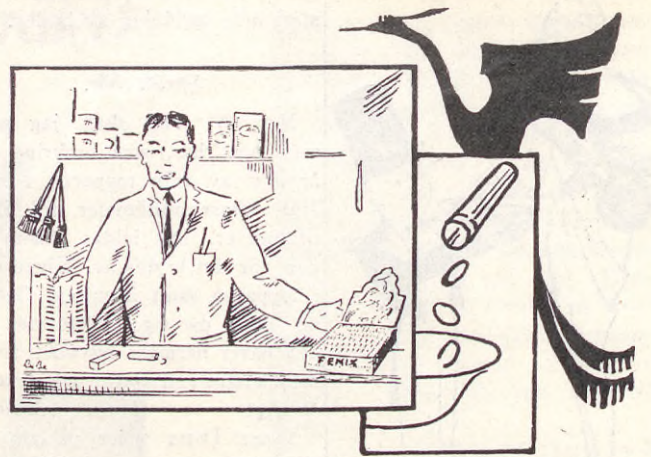
# Håret-ålderdomens prydnad bevaras med **SANOCRIN**

den vetenskapligt sammansatta hårtinkturen baserad på mångåriga undersökningar av **Med. D:r CARL CRONQUIST, Malmö**, och avprovad av såväl svenska som utländska läkare med utomordentligt goda resultat vid behandling av håravfall och mjällbildningar.

**SELANLABORATORIET vid A.-B. KRISTALLIN, Malmö.**

Broschyrer på begäran från oss.

Partiniederlag: HARRY WINBERG, Rt. 78497, Stockholm.  
I Finland gm. A.-B. IDMAN & ARVELA O/Y, Helsingfors.



## Vilken färg önskar damen?

Har Ni en klänning, som Ni ej trivs i på grund av färgen, en underklänning eller strumpor som Ni ej kan ha till Er nya toalett, några gardiner, som blivit urblekta eller några överdrag, som äro urtvättade, allt — av vilket tyg som helst — kan Ni själv för en mycket ringa penning färga hemma med hjälp av Fenix Hemfärger i tabletter.

Er handlare visar Er gärna provkartan över Fenix. Det finns 30 olika färger och nyanser att välja på och Ni kan själv se efter vad som passar Er.

Fenix Hemfärger äro i tablettform och just därför är det så lätt att beräkna den rätta färgmängden, då man vet att 1 tablett räcker till 50 gram tyg. Härigenom undviker man allt slöseri med färg. Det är därför en Fenix-färgning blir så billig.

Ett glasrör med 10 tabletter kostar bara 75 öre.  
Finnes hos färghandlare m. fl.

# FENIX

## HEMFÄRGER I TABLETTER

En Fenix-färgning går lika lätt som en vanlig tvätt.

gram svamp och 50 gram mandel till varje kilogram puré. Men en van humsor tager som Kajsa Warg vad hon så hava kan, alldeles efter behag och tillgång. "Det ser en väl, hur mycket en ska ta", sade alltid vår gamla kokerska.

Av massan formas avlånga bullar (40 gr. i vikt vardera) som rullas i vetemjöl och 8 minuter innan de skola serveras kokas i sjudande het olja eller flottyr. Kanna också stekas i mycket smör. Efter oljekoket, få de avrinna på gråpapper eller linne. Äro egentligen alldeles för fina att vara endast "garniture", som det föreskrives i Frankrike. Jag skulle föredra dem med någon stuvning eller rent av med en grönsakssallad, som gav dem en litet pikant bakgrund. Men *chacun a son goût*.

Martas Bekymmer.

### "Frun till handa" i London.

Så kan det te sig.

Lena satt på diskbänken och storgrät. Tårarna trillade i folder ned över de blossande kinderna och då och då snöt hon sig ett kraftigt tag i sitt randiga bomullsförkläde. Hennes lilla näsa lyste vinbärsröd i det förgrätta ansiktet och ögonen voro svullna, som om hon just blivit getingstungen. I vasken bredvid henne stodo ändlösa travar av odiskade tallrikar och nedsölade bunkar och fat, och i det ljumma, oljiga vattnet i diskbaljan seglade några solkiga glas.

I två minuter och några sekunder lät hon lipen ha sin gång, men sedan for hon beslutsamt ned på golvet, tog fatt i den smutsiga disktrasan och daskade den med eftertryck i baljan, så det sa'

plask. "Slarvig" fräste hon mellan snyftningarna och bearbetade energiskt de smutsiga glasen i baljan "slarvig och ovarsom, sa hon visst, den gamla apan — det kan hon minsann vara själv — gamla



### "En puss"

skall du få Prins av Parma för du gör mors och fars och min hy så vacker med din underbara Björkqväl.

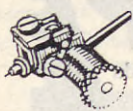
Björksaften, naturens förnämsta skönhetsmedel i förening med finaste växtoljor och balsamiska ämnen, vetenskapligt sammansatta under kontroll av Professor Håkan Sandqvist, har gjort Björkqväl till ett verksamt medel, som gör hyn len och giver densamma friskhet och ungdomlig skönhet in i ålderns sena höst. Genomgående överfettad och sammetslen, med björkens friskhet och rosens doft, förblir den hyns bästa hudkräm och vår tids förnämsta skönhetsmedel.

Pris 75 öre.

FABRIKSBOLAGET PARMA, Stockholm.

inbitna snålvarg, förresten! — Hur kan någon kristen människa begära, att man ska få det här eländet rent och snyggt, när man inte ens får tända på för en penny gas och koka litet vatten? — Och precis, som om jag nu också kunde hjälpa att den gringiga snusgubbens gamla överrock gav sig till att brinna opp, för att jag i hastigheten slängden över kamin i stället för på stolen uti tamburen? — Ä det mitt fel det, kanske, att di är så snåla, att di inte ens kan kosta på sig en fattig lampa i det där beckmörka hälet, när där är så svart, att jag faktiskt blir mörkrädd mitt på blanka förmidan,

när jag måste gå ditut? — För att inte tala om gardinerna sen! Hur skulle jag bara kunna ana, att hon inte mena, att jag skulle plocka ner hela buntens, utan just bara dom i hennes rum. Di är minsann så jämmerligt svarta allihop, så man skulle ha lust att skicka sotarn på dom med raka och kvast och hela fillimojen. — Och jag är säker på, att man finge lov att ha både kikare och förstoringsglas, för att kunna lista ut vad som egentligen dväljs innanför smutshöljet. — Jag skulle just vilja se min goda Mammans min därhemma, om Alma lät gardinerna hänga uppe så länge, att dammet ble-



### Världspatenterad nyhet!

Evighetsnålen "Duropic" för gramfoner.

Spelar 60,000 gånger utan ombyte av stift.  
Inbesparar nålar till ett värde av 500 kronor.

Inställbar för olika ljudstyrkor. Apparaten passar till alla slags ljuddosor. Inmonteras med ett enkelt handgrepp. Engelskt patent nr 271,040, franskt patent nr 634,290, tyskt patent nr 461,392, italienskt patent nr 634,290. U. S. A. patent och övriga länder anm. Full garanti för varje apparat. Pris kr. 6.75. Utförlig bruksanvisning medföljer. Agenter och återförsäljare antagas å alla platser mot fast lön och hög provision.

FIRMA PRECISIONSINSTRUMENT, Avd. 25.

Klara Norra Kyrkogata 12, STOCKHOLM. Tel. Norr 18 86.



Endast 14:75

för ett par prima

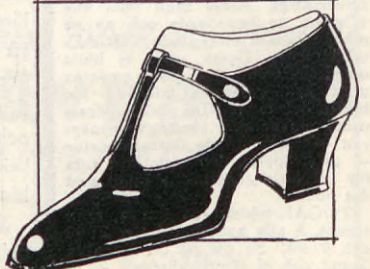
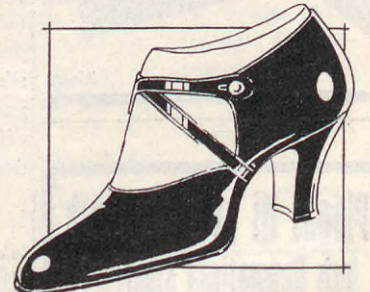
Lackskor

Rekvirera enligt nedanstående nummer:

Den övre N:r 6216

Den undre N:r 6214

A/B NORDISKA  
KOMPANIET





## Christina Hattstudio KUNGSGATAN 6

ve så där fullständigt antikt. — Puh, det var då inte en timma för tidigt att di äntligen kom ner i bykkaret. — Jaja, jaja — jag som just var så morsk över, att jag hunnit få ner varenda fönsterjalusi i hela huset innan gumman kommit tillbaka från kyrkan — men det var tacken det, att man blev skäld för Idiot och Silly Ass och mindre vetande. — Resten förstod jag inte ens, och liksom gott var det, för hennes gester var alldeles tillräckligt talande. —

För hennes språk! — vad i fridens dar är det egentligen för tungomål hon talar? — Ska det vara eneglska, då kan jag lika gärna resa hem i morron dag. Aldrig lärde jag mig åtminstone något sådant för lektor Ljung i skolan, så mycket är då visst och sant. — Och vad hjälper det mig nu, att jag hade lilla a i alla språk i studenten, när jag ändå inte förstår en stavelse av den hebreiska hon tutar i öronen på mig?

"Highly educated" och "fint och bildat hem med tillfälle till språkstudier", stod det så vackert och lockande i det där brevet, som Madamen skrivit till Mamma i somras. — Jo, jag tackar jag. Och "angenämt sällskapsliv" se'n. Det var den värsta lögn, som någonsin kommit på pränt. För vem tycker i längden att det är så värst putslustigt att sitta in i sängkammaren och vakta lillungen och katten, varenda gång "herrskalet" har besök. Gudbevarsväl, det var för allan del inte så mycket "sällskap" att stå efter, men det kunde ju alltid vara roligt, att någon gång tala med någon annan än den där grabben från grönsaksbutiken, eller "milkmannen", som alltid gjorde gubbar och grinade, så att löständerna foro på sne. — Men nej! Lillungen kunde visst inte lämnas ensam och Madam hade absolut ingen lust att ha honom med i drawingroomet — han kunde bli våt i blöjan — eller börja skrika, och det vore så rysligt genant.

Men vänta sig, min Nådiga. Fröjden blir nog inte så lång inte. För nu har jag fått nog, och i kväll finns här en, som packar

ihop sina pinaler och går, och det fortare än Madam kan hinna tänka. För Margit, som är sjukgymnast och tjänar grova pengar, och som har eget hushåll med jungfru och varmvatten och allt, har gudskelov lovat att jag får komma och bo hos henne, när jag inte står ut längre. Och nu har jag haft mer än nog, så i afton är mitt gästspel avslutat i den

# NERVSTÄRKANDE ENERGIBILDANDE KRAFTGIVANDE

Såsom stärkande medel har

**PHOSPHO-ENERGON**  
sedan länge stått i främsta ledet. Phospho-Energon är framställt direkt ur hjärn- och nervsubstans, är ingående kliniskt prövat och har av de förnämsta in- och utländska läkare givits de amplaste lovord.

Särskilt vid behandlingen av nervositet o. nervösa svaghetstillstånd har Phospho-Energon givit utomordentligt gynnsamma resultat. Phospho-Energon verkar icke "ögonblickligen nervlugnande och rogivande" — försvagar och sliter därför ej nervsystemet — utan det uppbygger under kurens förlopp på ett naturligt sätt hela nervsystemet, stärker organismen och ger åt överansträngda och försvagade personer det tillskott av energi och självförtroende, som är oundgängligen nödvändigt för övervinnet av nervositet och därmed förknippade svaghetstillstånd.

Phospho-Energonpiller fås å alla apotek i burk. å 100 och 300 st.



**Sucksdorffs Bandhandel**  
Hamngatan 38, Stockholm  
Vårens nyheter i  
**Band, Spetsgarnityr  
och Scarves**  
nu inkommet.

alla lillens blöjor. — Bara den tanken är värd ett gott skratt!"

\*  
Margit, det är jag. — Lena! — Får jag komma in? — If I have been fired???? No, certainly not — men jag har smittit — regelrätt schappat — lämnade en lapp på spegeln och sa' tack för mig och gick. Men får jag verkligen stanna???



Ragnar Holmström har i sin senaste roman, "Resa till Jordan" (Norstedt & Söner) slagit in på nya vägar. Hans bok är en kärlekens höga visa, och den väddar till läsaren genom sin påtagliga ärlighet och intensitet. Man hyser inga som helst tvivel om äktheten i känslorna hos den man som drar sig undan till en stuga i havsbandet för att i minnet genomleva samhörigheten med den kvinna han älskar, men när han på etthundranitioåtta sidor oavbrutet sjunger denna kärleks lov, så kan det icke nekas till att boken lider av en upprepning som i längden blir tröttande. Det hela rör sig om en inre upplevelse, men den måste äga flera dramatiska moment för att inte bli monoton, och redan det fåtal sidor som författaren ägnar åt sin resa till Skottland röjer en helt annan nerv. Det vilar något ansträngt över hans försök att lyriskt besjunga en kärlek som dock äger sin styrka i det som icke kan uttryckas i ord, och man längtar efter verklighetsskildraren Ragnar Holmström som i sina berättelser från havet och i sin förmåga att episkt utforma bröderna Ödmarks historia givit oss så fullödiga bevis på sin berättarkonst.

Erik Askund har skrivit en bok som han kallar för "Bara en Början" (Bonniers förlag) och tala om att diska opp och tvätta man får hoppas att fortsättningen

här lokalen, så mycket Ni vet det. Och sen får Madam allt se sig om efter ett nytt offerlamm, som kan lockas hit med fina ord och

krusiduller om familjeliv och språkbyte — och — angenämt sällskapsliv!

Men jag skulle vilja se Madams min i morronbitti. Det kommer allt att fresta på att hädanefter få kliva upp mitt i natten och tända osande kolbränsor — göra toast och laga frukost — bädda sängar — för att inte

## Helig vår

Häft. 30 öre.

Tidning för konfirmander  
utgiven av De Ungas  
Förbund.

Innehåller bl. a.: Bidrag av kyrkoherdarna E. G. Bohman, C. A. Hasselrot, Efr. Rang, d:r J. Thulin och H. B. Wahlborg, rektor Knut Landgren, R. Carlsson, stadsmissionär Alfr. Furberg, missionären fru Gertrud Lindberg m. fl.

Tidningen är tryckt i kulört färg.

Rekvirera snarast.

Evangeliska  
Posterlands-Stiftelsens  
Bokförlag,  
Box 3048,  
Stockholm 3.

## KEMISK TVÄTT

utföres förstklassigt vid

## A.-B. NYA BLÅ HAND

Postadress: Liljeholmen. Telefoner: Söder 33426, Liljeh. 23.

Etablerad 1858.

### BUTIKER:

Hornsgatan 170.  
Tel. Söder 301 35.

Brännkyrkagatan 2.  
Tel. Söder 334 39.

Holländaregatan 13.  
Tel. Norr 46 33.

Birgerjarlgatan 7.  
Tel. N. 125 09, 53 73.

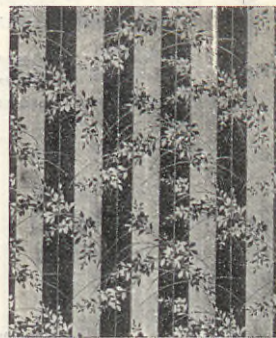
Anna Walhiatt, Skolvägen 9, Älvsjö.

## Hemmets trevnad

ökas genom

vackra och lämpliga  
**TAPETER**

De bästa nyheterna av  
SVENSKA KONSTNÄRER  
och av utlandets förnämsta  
tecknare tillverkas av



**NORRKÖPINGS TAPETFABRIK**  
NORRKÖPING

Efterfråga detta fabrikat vid tapetköp



## Den omtänksamma husmodern

förfärdigar själv hemmets behov av  
linnesömnadsarbeten och broderier.  
Härför behöver hon en stark, lätt-  
skött och pålitlig symaskin — just en

# Husqvarna



Säljas av Husqvarna depoter eller deras  
ombud under betryggande garanti  
och på bekväma avbetalningsvillkor  
eller per kontant mot hög kassarabatt.

Husqvarna  
Vapenfabriks Aktiebolag,  
Husqvarna.



Parti från Skillingsfors, Värmland.

## Res till Dalarne och Värmland

Den som önskar tillbringa längre eller kortare tid i en storslagen,  
omväxlande natur med hög, klar luft och med rika tillfällen till stär-  
kande friluftsliv och sportliv bör begiva sig till *Dalarne* och *Värmland*.

Om sommaren locka de branta bergen, de djupa skogarna och de  
blånande sjöarna till intressanta strövtåg och härliga bad. Vintertiden  
inbjuder den med djup snö höljda kuperade terrängen till härdande  
vintersport av olika slag.

Med den år 1928 öppnade järnvägen Mellerud—Arvika har genom  
*Dalstads* och *Västra Värmlands* fagrate nejder skapats en ny för-  
bindelseled, som ifråga om växlande naturscenerier och mäktiga vyer  
hör till de främsta i landet.

## Stockholms Dagblad

Huvudstadstidningen som har

# DET

PIGGASTE INNEHÅLLET  
BEHÄNDIGASTE FORMATET  
BILLIGASTE PRISET

PRENUMERATIONSPRISER:

**I STOCKHOLM**  
fritt hemburen:  
Pr månad ..... kr. 2:75  
Pr kvartal ..... " 8:—  
Pr helår ..... " 28:—

**UTOM STOCKHOLM**  
vid postprenumeration:  
Pr månad ..... kr. 2:—  
Pr kvartal ..... " 5:25  
Pr helår ..... " 18:—

Lösnummer, vard. endast 10 öre,  
sönd. endast 15 öre. Genom sven-  
ska pressbyrån (på tåg och båtar)  
15 öre vard. och 20 öre sönd.





## Efter pipan

smakar en

# PIX

angenämt uppfriskande  
samt skyddar halsen mot  
tobakens skadliga  
verkningar.

**Original 25 öre,  
Ditta 15 öre.**





blir bättre. Där finns anslag och ackord som lova något, men de drunkna i ett ungdomligt pose-rande att draga fram all livets smuts och uselhet. Förr i tiden hette ungdomens lidande "Welt-schmerz". Numera förefaller det som om de unga andarnas sam-mandrabbning med tidsandan skul-le resultera i en smutskastning av allt som kan ha värde och skönhet. Man ser på livet med skärvor av trolspegeln i ögat och allt blir fult och grått. Hos de flesta är det ett övergångsstadium, och även Erik Asklund kommer kan-ske en dag att skänka oss en bok som icke är så tröstlöst ful som hans första försök.

Gurli Hertzman-Ericson.

#### Mönsterböcker för korsstygnsöm.

Gemensam för all textil utöv-ning, folkkonstens liksom högre-ståndskonstens, är den sömnad efter tygets trådar, som vi kalla korsstygnsöm; utomordentligt användbar, har den inom vår folkkonst tagits i bruk för såväl mönstring som märkning, i regel med rött på vit lärft, och högst dekorativa små konstverk ha härmed arbetats fram. Högre-ståndskonsten äger sömnaden i fråga företrädesvis i brokigt ull-garn och som ytmönster. — I ögonen fallande, men icke av samma stilfulla art var romanti-kens korsstygnsömmade blom-stermönster, vilka tyvärr nyligen haft en viss renässans.

Det är de ovannämnda stilfulla mönstringarna, som två intresse-rade och kunniga damer, fruarna Bergström-Andelius och Berg-ström-Granquist, ha börjat att samla och, till tjänst för konst-sömmande svenska damer utgiva. Tre häften av deras: *Svensk Mönsterbok* ha nyss utkommit; de behandla 1) bottenmönster, 2) motiv från gamla märkdukar och 3) bydemönster. Noggrant och som sig bör ha här de olika grup-perna hållits särskilda. — Till stort gagn böra dessa samlingar av stilfulla och graciösa mönster bli; för dynor, väskor och t. o. m. mindre mattor lämpa sig bot-tenmönstren — det gäller endast att åstadkomma ett harmoniskt färgval —, under det att lärft-föremål, dukar, löpare m. m., få en lättsydd dekor av säker hållning och fint behag, om man använder sig av bärderna eller strömotiven, hämtade från vår folkkonst.

Icke utan stor möda ha dessa

samlingar åstadkommit; bygde-mönstren ha sålunda, med undan-tag av dem från Nordiska Mu-seet samlats in och tecknats upp i den bygd, där de höra hemma. Hittills ha Gästrikland, Hälsing-land och Dalarna utforskats, men utgivarna ställa i utsikt mönster-samlingar från övriga provinser och från ännu ett mycket avse-värt antal märkdukar. Det blir hela vår svenska skatt av orna-mentsformer för korsstygnsöm-naden, som, då detta påbegynta arbete är slutfört, skall finnas samlat, och i detta kommer dess djupaste värde att bestå.

Elisabeth Thorman.



*Lyx*  
ger livet  
värde

Skapelsens herrar må rynka pannan åt damernas lyx — en förständig kvinna vet dock, vad som höjer hennes livsvärde. Hon förstår att försvara sina små lyxbehov. Hur rätt hon härvid handlar, vilken nytta hon därigenom gör såväl sig själv som sina medmänniskor, därpå lämnar ej någon statistik besked. Vad är väl mera eftersträvansvärt än att verka estetisk? Vad är väl mera glädjande än denna, damerna alltmera behärskande önskan?

Att denna strävan griper omkring sig i allt vidare kretsar, framgår tydligt av Khasana-parfymens stegrade utbredning. Den oför-likneligt oförgängliga Khasana är över hela jorden de förständiga kvinnornas vällykt. Den uppfriskar både sin bärarinna och hennes omgivning. Den förhöjer livets behaglighet.

Khasana Puder Kompakt och Khasana Rispunder — det senare att användas inom hemmet — bilda de värdefullaste kompletteringarna till Khasana-parfymen.

*KHASANA-Parfym* Kr. 1.-  
2.-, 2.25, 3.-, 5.-, 9.-, Puder  
kompakt Kr. -.75, 1.-, Puder  
Kr. -.75, 1.75, 2.50, Eau de  
Cologne Kr. 1.20, 2.-, 3.50  
**ERHÄLLES ÖVERALLT!**

Dr. M. Albersheim  
Frankfurt a. M. - London



# KHASANA

"Svensken ser gärna, att Sveri-ge blir rikt — om det blott kunde ske utan att någon enskild svensk bleve rik." Gustav Sundberg.



**INTET** är så nedsät-tande på humöret som ofta påkommande illa-mående, huvudvärk och olust.

*Samarin* går till botten av det onda genom att rensa bort gifter ur or-ganismen, som försaka sviktande funktioner. Magen regleras, blodet renas och den skadliga urinsyran utdrives, det stärker konditionen och håller kroppen i form. Pris pr flaska kr. 2:50. Säljes överallt. Obs.! Ej i lös vikt.

Cederroths Tekn. Fabrik,  
Stockholm.

FRUKTSALT  
**SAMARIN**



Föreningen Polsk Hemslöjd över-lämnade som lysningspresent till prinsessan Märtha en gobeläng — ottillis — i gult och blått.

## FRÅGOR OCH SVAR!

#### Operaartister.

*Fråga:* Kan Idun säga mig, vilka år och i vilka roller opera-sångerskorna Brita Hertzberg och Helga Görlin samt operasångarna Einar Beyron och Einar Larson debuterade?  
*Operabiten.*

*Svar:* Brita Hertzberg som Anna i Värmlänningarna, som Mignon och som Mimi i Bohème 1924—25.

Helga Görlin som Mélisande i Pélleas och Mélisande, som Jolan-ta och som gäspigan i Kungabar-net 1926—27.

Einar Beyron som Lyonel i Marta 1925.

Einar Larson som Fanuel i Nero, som Wolfram i Tannhäuser och som Valentin i Faust 1925—26.

#### Hushgt arbete.

*Fråga:* 26-årig flicka, som önskar sig ett yrke fragar vilka kurser, som erfordras för att bli sjukgymnast samt om utsikter finnes att erhålla plats? — Är det kanske klokare ägna sig åt hushåll, då jag hittills arbetat i lant-hushåll? Som jag ej gärna önskar plats i privat familj, undrar jag, om anställning skulle kunna erhållas å anstalt, förening eller dyl. Finnes lämplig hushållsskola i Göteborg?

#### Folkskolebildad.

*Svar:* Om ni har håg och an-lag för husligt arbete, är det nog lättare att få er utkomst på det området än som sjukgymnast, vil-ket dessutom fordrar större kun-skaper än folkskolebildning.

Vid fackskolan för husligt eko-nomi i Uppsala gives kurser för matlagning för större anstalter. Inträdesfordringar äro allmän-bildning utöver folkskolans mått, såsom realskolexamen eller högre flickskola, samt en längre tids väl vitsordad praktik i större kök el-ler privat hushåll. Ansökan till kursen adresseras till Fackskolan för husligt ekonomi, Uppsala.

I Göteborgs skolköksseminarium utbildas lärarinnor för högre flickskolor och folkskolor. Inträ-desfordringar minst realskolexa-men eller motsvarande bildning samt intyg om grundlig praktik i husligt arbete. Ansökan ställes till läroverkets rektor.

#### Uttal.

*Fråga:* Hur uttalas Jonssons film Simba och boken Safari.  
*Dispyt.*

*Svar:* Som det står med tonvikt på första stavelsen angående Sim-ba och på andra stavelsen i Safari.

#### Jod.

*Fråga:* Jag är 73 år och har alltid varit frisk. Har nu blivit  
(Forts. sid. 379.)

## TÖSSEBAGERIET

Karlavägen 77

### Konditori och kaffeservering

Karlavägen 75 A

HELGA SÖDERMARK  
född Freudenthal  
f. d. skolkökslärarinna

Rt. för beställningar . . . . 71335  
,, till affären o. konditoriet 72430



**ENDAST DET BÄSTA  
FÖR EDER HUD!**

"ETOILE" gurkrème  
"ETOILE" orient. olja  
samt

"ETOILE" dagcrème

äro preparat, som alltid böra finnas på varje dams toilettbord.

MARKNADENS FÖRNÄMSTA SKÖNHETSMEDEL!

— ETOILE —

PARFYMERI OCH SKÖNHETSINSTITUT

Kungsgatan 55!

STOCKHOLM

Tel. N. 15539



# Vad vet Ni om Duxmadrassen?

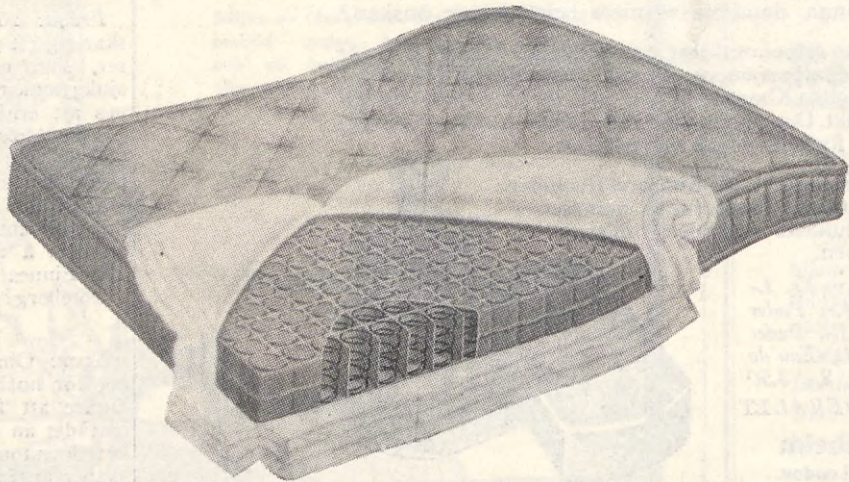
## Spiralfjädern som håller på att uttränga resårerna.

IDUNS läsare och läsare ha säkerligen icke undgått att lägga märke till namnet Dux. Det har stått att läsa i annonser om madrasser, fåtöljer och ottomaner. Men det är mycket troligt att många inte gjort sig mödan att närmare studera vad Dux vill säga, d. v. s. vad det är för märkvärdigt med dessa madrasser. Ty madrasser höra ju vanligtvis inte till de saker, som väcka vårt intresse.

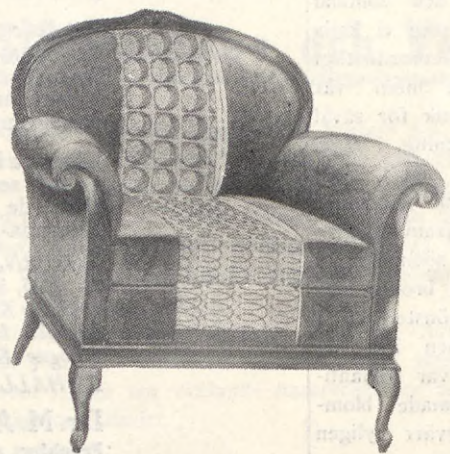
Nej, tyvärr, det är nog alldeles riktigt. Vi äro nog intresserade av moderna, stilfulla möbler och ha säkerligen stora krav på detta område, men ställa inga vidare krav på om en möbel är verkligt ändamålsenlig, om dess inre konstruktion står på samma höga nivå som arkitekturen.

Är Ni nöjd med Eder säng, Eder ottoman, fåtölj eller stol? Förmodligen har Ni inte reflekterat något härpå, utan vant Eder med vad som funnits. Och ändock är det ett faktum att våra madrasser hittills varit konstruerade efter metoder som äro 30 å 40 år gamla. De gamla och hederliga resår-madrasserna voro goda nog, när anspråken på komfort och hygien icke voro desamma som nu. Men numera kunna vi fordra av en madrass, en fåtölj eller en stol att den står på höjden av vad tekniken kan åstadkomma.

För några år sedan utexperimenterades i Amerika en madrass, konstruerad efter helt nya principer, rent vetenskapligt framställda. Man hade nämligen fastslagit att resår-madrassen icke erbjöd den effektiva vila som kroppens organ och muskler



Dux-madrass med genomskärning. Under stoppningen framträder råstommen, i vilken man kan se de fristående Duxspiralerne inkapslade i celler. Flera hundra spiraler ingå i varje madrass.



Fåtölj med genomskärning i mitten, utvisande Duxspiralerne läge.

kräva under sömnen. Den nya madrassen byggdes av fristående, speciellt härdade och ytterst elastiska små spiraler och det visade sig att man här var inne på den rätta vägen, och spiralmadrassen blev hastigt populär. Nu har den erövrat både Amerika och England. Alla moderna hotell och passagerarefartyg reklamera med sina spiralmadrasser och spiralfåtöljer. Och när man vet vilka krav en amerikansk eller en engelsk turist ställer på bädden, förstår man att spiralmadrassen måste vara någonting alldeles särskilt.

Det är den också! Det är inte något skryt, när vi påstå, att det är den idealiska madrassen. Spiralerne foga sig alldeles efter den liggandes olika rörelser och ställningar och de olika organen, musklerna och nerverna bibehålla därigenom sitt naturliga läge och få den vila de behöva. Man vaknar därför utvilad och stärkt. Och år efter år bibehåller denna madrass sin form och behagliga elasticitet. Genom ett sinnrikt ventilationssystem sker ständig lufttillförsel till madrassens inre. I England har också spiralmadrassen nyligen erhållit det högsta vitsord på en officiell hygienisk utställning.

Här i Sverige tillverkas denna spiralmadrass endast av

## MADRASS-FABRIKEN DUX I MALMÖ

som på kort tid nått en anmärkningsvärt hög omsättning. Detta visar att vi även här i landet ha krav på bättre madrasser än vad som hittills stått oss till buds. Det förtjänar påpekas att vid de prov och jämförelser som av enskilda personer, offentliga institutioner och företag gjorts har resultatet blivit *en avgjord seger för Dux spiralmadrass*. Sålunda har Svenska Amerikalinjen låtit inmontera Duxmadrasser i den nya amerikaångaren Kungsholms förnämsta hytter och Ångf. A.-B. Göta Kanal har börjat använda dem i sina turistbåtar, i Chinabiografen i Stockholm — landets elegantaste — sitter man på spiralsitsar från Duxfabriken och flera sjukvårds- och ambulansföreningar ha efter grundliga prov inköpt Dux spiraldynor till sina sjukbåtar.

Förutom madrasser och dynor tillverkar Duxfabriken även ottomaner, fåtöljer, stol- och bilsitsar, kuddar o. s. v. med samma spiralkonstruktion. Resultaten ha i varje fall blivit synnerligen lyckade. De behagligt elastiska spiralerne ha visat sig lika ändamålsenliga i en kudde som i en madrass eller fåtölj och hållbarheten är enastående. En Duxottoman med en eller två bäddar är *en idealisk möbel för det lilla hemmet*. I en sådan sover man lika behagligt som i en vanlig säng, tack vare de sinnrika spiralerne. Med tre enkla handgrepp förvandlas en dubbelottoman till två fristående härliga bäddar.

De som äro närmare intresserade av våra nyheter erhålla broschyrer gratis genom insändande av vidstående kupong.

Duxfabrikens tillverkningar säljas genom de flesta möbelfirmor i hela landet.

Dessutom demonstration och försäljning i Duxfabrikens Nederlag i STOCKHOLM: Kungsgatan 9—11, Tel. 7508, GÖTEBORG: Vasaplatsen 13 och Linnégatan 3, MALMÖ: Dux Ottomanlager, Adelgatan 2, HÄLSINGBORG: Tågabergs Sängutstyrselaffär.

## MADRASS-FABRIKEN DUX A.-B.

— MALMÖ —

### MADRASS-FABRIKEN DUX A.-B., MALMÖ.

I enlighet med Eder annons i Idun anhåller jag om broschyr med prislista rörande Edra tillverkningar.

.....  
Namn och titel.

.....  
Adress.



## FALU-ÄTTIKA

- 1 För matlagning
- 2 För matbordet
- 3 För konservering

### EN PÅSKMIDDAG.

Vid anordnandet av en middag under påskhelgen bör naturligtvis dekorationerna gå i påskens tecken. Hjälpmiddel härvidlag finnas i legio, vilket framgår av affärernas skyltfönster. Man bör emellertid välja med urskilning så att bordet icke blir överlastat med alla slags krims krams. Man kan ofta med enkla medel och för en jämförelsevis ringa kostnad ge påskstämning. Påskliljorna höra ju till som blomsterdekoration, men blanda gärna upp dem med andra blommor, som ge litet mera färgrikedom. En liten ullig kyckling på varje serviette kan ersätta kuvertblommorna. — Eller sätt en vacker kandelaber eller annan vacker ljusstake med "levande ljus" mitt på bordet, garnera med små kycklingar och rankor av grönt på duken, och sätt en liten grann påskrisvippa i varje serviette; det blir stil på bordet för en ringa kostnad.

Sedan bör man välja matsedeln en smula i vårens tecken.

Nedan följer några förslag på dylika jämte en del utförliga beskrivningar.

#### I.

Smörgäsassiette.

Consommé med färska grönsaker.

Helkockt kall lax med ägg i gelé samt grönsallad och kokt potatis.

Stekt poulard med blomkål, karotter, haricots verts och dvärgpotatis.

Påskdessert.

#### II.

Grape fruit med rom.

Färsk hummer med majonnäs.

Dilammstek med sallader.

Spenatsufflé med rört smör.

Glacemaränger med varm chokladsås.

#### III.

Nässelkål med förlorade ägg.

Rökt lax med små spenatomeletter.

Stekt kyckling med grönsallad, tomater, gurka, vinbärsjelé och ugnstekta potatis.

Apelsinglace med mandelmassekycklingar.

Smörgäs-assietten kan exempelvis bestå av en ägg-halva fylld med gulan söndermosad tillsammans

Prova vår avkännare  
högt uppskattade

**KLASS II  
PILSNER**

A.-B. HEMBRYGGERIET

HELENEBORGSG. 15, STOCKHOLM

TEL. Söder 37045, Söder 37046.

Hembäres direkt till privathushåll.



med kaviar och en liten sked majonnäs jämte två smörgåsar, en med ost och en med färsk gurka och tomat. Dessutom placeras 2 rädisor på varje assiette.

Consommé med färska grönsaker, kan även kallas consommé a la printanière, består av klar, stark, god buljong. I varje tallrik serveras kokta färska spenatblad (hela eller skurna trådfina), ett par sparrisknappar, ett par kokta rädisor och ett par kokta små runda morötter (karotter).

#### Helkockt kall lax.

Fisken borstas väl, rensas och sköljes. Den gnides sedan in med en blandning av salt, socker och salpeter och får vila  $\frac{1}{2}$ —1 tim. Den lägges sedan i ljumt saltat vatten tillsatt med dill och får sakta



#### Kokt kall lax med ägg i gelé och spritsad majonnäs.

koka, tills den är färdig. Man bör emellertid härvid komma ihåg, att lax behöver koka betydligt längre än andra magrare fiskar.

Laxen lägges upp hel på fiskfat med buken ner och får kallna. När den är väl kall, skär man med vass kniv snitt i skinnet, så att man kan taga bort centimeterbreda band tvärs över fisken, varigenom denna blir ljus och mörkt randig. På de mörka ränderna kan man strax före serveringen som garnityr spritsa små toppar av majonnäs. Sådana kunna även spritsas på fatet emellan äggarnityret.

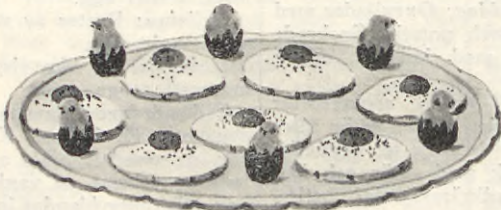
#### Ägg i gelé.

3 hårdkokta ägg, 200 gr. räkor,  $\frac{1}{2}$  kn. persilja.

Gelé: 4 dcl. fiskbuljong, 6 blad gelatin, 1 äggvita.

Äggen hårdkokas och skäras i skivor. Dessa läggas bredvid varandra på stort fat med en räkstjart och litet persilja på varje skiva.

Till geléet blandar man fiskspadet, det i kallt vatten spolade gelatinet och äggvitan kallt tillsammans i en kastrull. Alltsammans får under kraftig vispning ett ordentligt uppskok. Locket lägges här efter på kastrullen, som ställes på sidan av elden fem minuter, eller tills äggvitan skurit sig. Spadet silas nu genom fin duk och bör då vara fullkom-



#### Påskdessert.

ligt klart. När geléet svalnat, häller man försiktigt härav på fatet, så det står nått och jämnt över äggskivorna. När detta stelnat, häller man med sked gelé över räkor och persiljan. Man tager litet i sänder, vilket får stelna emellan, tills alltsammans är blankt och överdraget med gelé. Sedan detta stätt, tills geléet är fullkomligt stelt, skär man ett snitt runt varje äggskiva och lossar dem försiktigt. Med dessa garnerar man sedan fisken, som bilden visar. Utom den spritsade majonnäsen, serveras grönsallad till laxen.

#### Påskdessert.

Färsk sockrad eller inkokt ananas skäres i skivor, och dessa läggas bredvid varandra på lämpligt tårtfat. Varje skiva överdrages med ett lager vispad gräde, och på mitten av varje lägges slutligen en kokt aprikos eller persike-halva. Emellan de "förlorade äggen" placeras små mandelmassekycklingar, och det hela beströs med finhackad pistaciemandel.

#### Rökt lax med små spenatomeletter.

På ett stort avlångt serveringsfat lägger man en trave av rullade tunna laxskivor längs mitten. På

## TOMATER

— fulla av vitaminer. —

De ha mognat sakta i drivhus, nu äro de färdiga, fasta, väl rödmogna och saftiga. Deras like finns ej i hela världen. Köp hem ett kilo i dag!

★

Giv tomaten sin rätta plats på matsedeln.

båda sidor lägger man små omeletter, gräddade på plättagg och hopvikta med spenat emellan.

#### Apelsinglace (för 10—12 pers.).

8 apelsiner, 2 dcl. vatten, 200 gr. socker, 8 äggulor, 1 lit. tjock gräde.

Till frysning: Is och salt.

Apelsinerna skäras i halvor och pressas med citronpress. Skalen befrias från det vita och skäras i fina strimlor. Dessa kokas upp med vattnet och får stå med lock över, tills de svalnat. Spadet silas upp och blandas i en kastrull tillsammans med apelsinsaften, sockret och äggulorna. Blandningen får under kraftig vispning sjuda över sakta eld, tills krämen tjocknar. Vispningen fortsättes, tills mesta fettan gått av, och när krämen är fullkomligt kall, inblandas den till skum slagna grädden, och massan fryses på vanligt sätt.

Glacen stjälpes upp på tårtfat och garneras med mandelmassekycklingar och spunnet socker.

#### Mandelmassekycklingar.

150 gr. sötmandel, 150 gr. florsiktat socker, 1 msk. vatten, 150 gr. blockchoklad, karamellfärg.

Mandeln skällas och males genom mandelkvarn. Den stötes sedan i stenmortel tillsammans med sockret. Då och då tillsättes några droppar kallt vatten, tills massan blir smidig och formbar. Den kan nu färgas med litet gul karamellfärg.

Av massan formas små kycklingar. Ögon kunna utmärkas med små chokladprickar och näbben målas röd. Blockchokladen lägges i en skål, som placeras över kokande vatten, tills chokladen efter kraftig omrörning smält. Kycklingarna doppas delvis i blockchokladen och placeras härefter på smörpapper på kallt ställe, tills chokladen stelnat. Av massan kan ju många olika figurer formas. —

#### Grape fruit med rom.

Strax före serveringen skär man frukten tvärs över. Varje halva ställes på en assiette. Fruktköt- tet lossas försiktigt runt om. En knapp dsk. rom blandat med litet socker hålles över fruktköttet, och assiettorna placeras som smörgäsassietter vid varje kuvert.

EN KUNGLIG FERNISSA

**Labinet**  
YARNISH

FÖR LINOLEUMMATTOR & GOLV  
TORR PÅ 4 TIMMAR - EXTRA LJUS  
HÄRD OCH SLITSTARK  
TÅL TVÄTTNING MED SÅP- & SODALUT  
FÄRG- & FERNISS FABRIKS A.-B.  
STANDARD  
TRELLEBORG

**Prisbelönta kakor**

Leksandsbageriet  
Nybrogatan 69

**Ö. 979.**



# VAR SKOLA VI GÖRA VÅRA INKÖP?

En lättbesvarad fråga-läs Idun

**Drick**



**Mörköl**

KLASS I

**Norrmalms Bryggeri A.-B.**

Tomtebogatan 11  
STOCKHOLM  
Tel. V. 6098. Tel. V. 18585.

**Antikvariat & Konsthandel:**  
**EBBA ASPINGTON**  
Drottninggatan 87 - Sveavägen 52  
SÖDERTÄLJE: Järnagatan 8

**Bagerier:**  
**LEKSANDBAGERIET**  
Nybrogatan 69.

**Moster Lottas Brödbod**  
Birger Jarlsгатan 53

**Blommor, band, strass:**  
**FORSTRÖMS BANDHANDEL**  
Birger Jarlsг. 6.

**Fotograf:**  
**SANDELS JOR**  
Drottningg. 27, 4 tr. hiss. Tel. N. 9329

**Garn & Handarbete:**  
**Systrarna Hultgren**  
Birger Jarlsгатan 13

**Kaffe & Konserver:**  
**A. BRUNANDERS H. A. B.**  
Humlegårdsg. 2. Tel. 744 25, N. 4178  
Nybrogatan 9. Tel. 745 40, N. 4116

**Klädesvaror:**  
**DAVID SÖDERMAN**  
DROTTNINGGATAN 22

**Kristall & Glas:**  
**Nordiska Kristallmagasinet**  
Drottninggat. 71 - Renstjärnasgat. 16  
Kungsgatan 7

**Körsnär:**  
**SOPHIE ERICSSONS EFTR.**  
Etabl. 1886  
DROTTNINGGATAN 69

**Lamp- & Bosättningsaffär:**  
**LUNDBÄCK**  
STORGATAN 1.

**Modemagasin:**  
**Firma Gerda Janson & Co**  
Inneh.: Ebba Olson & Gerda Janson.  
Drottninggatan 45.

**Optiker:**  
**Clara Ekström**  
Jakobstorg 3

**Spenatsufflé** (för 10-12 pers.).  
3-400 gr. spenat, 75 gr. smör, 100 gr. mjöl, 2 dcl. mjölk, 4 ägg, salt, socker.  
**Till formarna:** Smör, finstötta skorpor.  
Spenaten rensas, sköljes väl, lägges i en kastrull (utan vatten) och får koka några minuter, varefter den passerar. Smör och mjöl fräses i en kastrull, spenaten tillsättes litet i sänder jämte mjölken, och alltsammans får koka till en tjock smet. När mesta hetan gått av, inarbetas äggulorna en i sänder. Smeten avsmakas väl, och när den är fullkomligt kall, inblandas försiktigt de till skum slagna vitorna. Massan lägges i väl smorda små mellanrättsformar och gräddas. Serveras varma med rört smör.

**IDUNS KÖKSALMANACKA**  
(31 mars-6 april).  
**SÖNDAG.** (Påskdagen.) **Frukost:** Smörgessnäckor med stuvning av kalvbräns och svamp, rädisor; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Kokt röding i gelé med färsk grönsallad och kokt potatis. Dilammstek garnerad med tomathalvor fyllda med ärter, karotter och brynt potatis. Påsktårta.

**MÅNDAG.** (Annandagen.) **Frukost:** Sparisomelette; smör eller margarin, bröd, ost, ansjovis, rädisor; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Färsk passerad spenatsoppa med förlorade ägg. Fiskfärs med hummerstuvning. Fruktsallad med likör.

**TISDAG.** (Makaronidag.) **Frukost:** Ägg med makaroner i tomatsås; smör eller margarin, bröd, ost, ansjovis; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Mördegspaj med rester av lammstek och grönsaker. Färsk rabarbersoppa med småskorpor.

**ONSDAG.** **Frukost:** Små färskkottletter på kalv med finhackad persilja och potatis samt lingon; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Morotspuré med ostsmörgäsar. Gratinerad fiskfärs (rester från måndag) med musslor och svamp.

**TORSDAG.** **Frukost:** Delikatessill med hackad dill eller gräslök, grädde och kokt potatis; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Kålpudding med tomatsås och potatis. Saftkräm med gräddmjölk och småkakor.

**FREDAG.** **Frukost:** Fattiga riddare med svalt; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Oxrullader med brynta selleritärningar och potatis. Sockrade apelsinkivor blandade med knäckta nötter och majsflingor.

**LÖRDAG.** **Frukost:** Kokta sockerrötter med äggstanning och rört smör; smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — **Middag:** Helkokt sik med smör och ägg samt potatis. Chokladkrämsfyllda petitschoux.

**Kokt röding i gelé** (för 8-10 pers.). I röding (på c:a 2 kg.), vatten, salt.  
**Gelé:** 1½ lit. fiskspad, 15 blad gelatin, 2 äggvitor, vitt vin, salt, vitp.

**Garnityr:** 3 härdkokta ägg, 4-5 vackra tomat, grönsallad.

Fisken skrapas, rensas och sköljes. Den delas härefter längs ryggraden i två filéer, och härvid borttagas alla ben.

Filéerna kokas i saltat vatten och får kallna. Till geléet smaksättes fiskspadet mycket väl, och häri inblandas det i kallt vatten spolade gelatinet samt äggvitorna. Blandningen får ett kraftigt uppskok, locket lägges på, och när äggvitan är grundligt "skuren" silas spadet genom fin duk, och bör då vara klart.

Fiskfiléerna lägges på serveringsfatet, och litet av det kallnade geléet slås över. När detta stelnat, påhålls ytterligare något gelé, och så fortsätter man, tills fisken verkar glaserad.

Rätten garneras med äggklyftor, klivna tomat och salladsblad.

**Påsktårta** (för 8-10 pers.). **Sockerkaka:** 4 ägg, 200 gr. socker, 50 gr. vetemjöl, 50 gr. potatismjöl.

**Fyllning:** 2 dcl. grädde, 1 kkp jordgubbsylt.

**Till garnering:** 3 dcl. tjock grädde, chokladägg eller marsipankycklingar.

**Marsipankycklingar:** 65 gr. sötmandel, 75-100 gr. florsiktat socker, 1-2 tsk. vatten, (gul färg), 75 gr. blockchoklad.

Ägg och socker vispas kraftigt, tills smeten blir tjock och pösigt, då tillsättes mjölet, och massan hålles i väl smord och mjölad stekpanna eller tårtform och gräddas i medelvarm ugn. När kakan kallnat, delas den i 2-3 bottenar och fylles med hårt vispad grädde och sylt.

Tårtan täckes ovanpå och på sidorna med ett lager gräddskum och lägges på tårt-papper på en skål. Små påskycklingar, som kunna köpas i affärer eller också tillverkas hemma, ställas ganska tätt på tårtan, och mellan dessa garneras med utspritsad grädde.

Marsipankycklingarna kunna tillredas på sätt, som ovan beskrivits.

**Fruktsallad med likör.** Kokta frukter t. ex. päron, ananas, persikor blandas med råa frukter t. ex. äpplen, päron, vindruvor, bananer, apelsiner, hassel- och valnötter i lämpliga proportioner. Man kokar en simmig och klar sockerlag, som smaksättes med litet likör, arak eller vin, den hålles kall över frukten, och blandningen får stå ett par timmar, innan salladen serveras.

**Ägg med makaroner och tomatsås** (för 6 pers.). 6 ägg, 30 gr. smör, 150 gr. små makaroner, vatten, salt, 1 msk. risen ost.

**Tomatsås:** 50 gr. smör, 100 gr. mjöl, buljong, 2-3 msk. tomatpuré, salt, vitp.

Makaronerna kokas mjuka i rikligt med saltat vatten, silas upp och får rinna av väl. Till tomatsåsen fräses man smör och mjöl i en kastrull och späder på med buljong och tomatpuré, tills såsen blir lagom tjock. Den smaksättes väl med salt och vitp.

På ett varmt serveringsfat håller man tomatsåsen. I denna lägger man stora flockar av kokta makaroner, som plattas ut i form av runda kakor lagom stora för att ett stekt ägg skall få plats på varje. Makaronibädden beströs med risen ost. Äggen stekas i smord panna, formas vackert runda med ett glas eller ett lagom stort kakmått och läggas ett på varje makaroniplatta.

**Mördegspaj med rester av lammstek och grönsaker.** **Mördeg:** 150 gr. smör, 150 gr. mjöl, 1 litet ägg.

**Fyllning:** Rester av stek, steksås och grönsaker, salt, vitp.

**Kokt ris:** ¾ kkp risgryn, vatten, salt, tomatpuré, 50 gr. smör.

Till mördegen blandas ingredienserna till en deg, som får kallna. Köttet skäres i tärningar, och med tillhjälp av överbliven sås eller buljong tillagas en vanlig stuvning, vari kött och grönsaker blandas in. Den smakas av väl.

Riset kokas mjukt i rikligt med saltat vatten, silas upp och får rinna av. Det blandas härefter med tomatpuré och smör.

Mördegen kavlas ut, och en pajform beklädes i botten och på sidorna med c:a ¾ av degen. Riset lägges i botten och stuvningen ovanpå. Överst lägges ett lock av mördegen, som uttages i centimeterbredda band, vilka läggas i rutor. Pajen gräddas i medelvarm ugn.

**Kålpudding** (för 6 pers.). I vitkålshuvud, vatten, salt.

**Färs:** 300 gr. oxkött, 100 gr. späck, 200 gr. kokt potatis, 1 ägg, 1½-2 kkp. mjölk, salt, vitp.

Vitkålen ansas. Några stora hela blad tagas av, och resten skäres i små bitar. All kålen lägges i kokande saltat vatten och får koka c:a 20 min. Den får sedan rinna av väl.

Av köttet bereder man på vanligt sätt en väl arbetad och väl smaksatt färs.

En kokform smöras väl och beklädes med de hela kålbladen. Sedan lägger man den råa färsen samt småkålen i lager, tills alltsammans är inordnat. Formen kokas sedan i vattenbad 1-1½ timme, varefter den stjälpes upp på varmt serveringsfat. Rätten serveras med tomat- eller kaprissås och kokt potatis.

**NEN:s MJÖLK**  
långtids-pasteuriserade  
erhålles i alla stadsdelar



För återförsäljare:  
Telefoner:  
Norr 7041,  
Vasa 7041.

**Parfumeri:**  
**Parfumeri Aroma**  
Kungsg. 13.

**Salon för Klänningar och Dräkter:**  
**Ulla Persson**  
NORRLANDSGATAN 22.

**Skodon:**  
**JERNS**  
Drottninggatan 35

**Smör, ost, ägg:**  
**Ph. Engfeldts Smöraffär**  
Östermalmstorg 3.

**Spetsar:**  
**De Förenade Spetsfabrikernas FÖRSÄLJNINGSLOKAL**  
Grevturgatan 13

**Underkläder, Strumpor & Corsetter:**  
**Eva Magasinet**  
Biblioteksgatan 11 - Kungsgatan 29

**Uraffär:**  
**A.-B. SVENSKA URDEPOTEN**  
BIRGER JARLSG. 38

**Viktualier, Konserver och Mejeriprodukter:**  
**Charlotta Holmberg & Son**  
Hötorget 9. Tel. 5 78, N. 45 06.

**VÄVSKEDAR**  
av rostfritt material. Obs. denna fördel! Skyttlar, spännare, solv m. m. för hemslöjd.  
**NYHET!** alla väverskor bör "BOBIN!" köpa vår patenterade bobin-växel.  
Begär vår nya illustr. katalog och prisuppgift. Sändes gratis.

**A.-B. Borås Mek. Wäfskedsfabrik**  
Rikst. 1028. Borås. Rikst. 1028.




**-stek**  
**Axel Boivie**  
12 Jakobsgatan

**BEGONIORNA** äro de tacksammaste krukväxter, lätta att uppdraga i boningsrum, kulturanvisning medföljer ordern.  
Enkelblommande i 6 färger ..... Pr 10 st. Kr. 2: 20  
Dubbelblommande i 5 " ..... " 10 " " 2: 20  
Katalog över "Allt för Trädgården" gratis.

**GÖTEBORGS FRÖHANDEL**  
SÖDRA LARMGATAN 4 A, GÖTEBORG. Telefon: 35932, 10984.

**FYRTORNETS KONSERVER**  
För säsongen nya  
**SILL-INLÄGGNINGAR**  
såsom Aptitbitar, Kungssill, Slotssill, Briosill, Turistsill, Lunchsill.





Infört genom  
Stockholms Läkareförening

Doktor J. Arvedsons kurs  
i Sjukgymnastik, Massage  
Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. Maj:ts med-  
givande samma komp. och rättig-  
heter som en kurs vid Gymn. Cen-  
tralinstitutet.

Kursen, 2-årig börjar d. 15 sept.  
Prosp. på begäran gen. D:r J.  
Arvedson, adr. Odeng. 1, Sthlm.

Professor PATRIK HAGLUNDS  
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska  
Privatklinik.  
Sturegatan 62, Stockholm.  
R. T. 75025. N. 8301.  
För behandling av hållnings- och  
rörelseorganens skador, sjukdo-  
mar, deformiteter och funktions-  
rubbningsr

Dr A. Karsten  
Medicinskt Elektricitets-,  
Ljus- och Röntgeninstitut  
Kungsgatan 60, Stockholm

Doktor A. Kjellbergs Institut

(Innehavare Doktor Sven Backman)  
Kurs i fysikalisk behandling: Massa-  
ge, sjukgymnastik, ljus-, elektrisk- och  
värmebehandling.  
Hollandaregatan 3, Stockholm.  
Begär prospekt. Tel. Norr 667.

Den omtänksamma  
Husmodern  
vänder sig alltid till  
LUNDA TVÄTTINRÄTTNING  
Telefon Drottningholm 20 och 190

GÖTEBORGS HANDELS-  
& SJOFARTS-TIDNING  
Postabonnem.: Kvartal kr. 6:—

Svält ej  
Edra rumsväxter, giv  
dem "Plantagen", ett  
på vetenskaplig grund  
sammansatt koncen-  
trerat växtnäringss-  
salt. Garanterat äkta  
endast på originalburkar. Erhålles hos  
Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

INGA RYNKOR  
De försvinna med Masque aux jaunes  
d'oeufs carbonique. Beställ tid N. 4244.  
Franska Skönhetsinstitutet,  
Hamngatan 10.

I sjukgymnastik,  
massage och övriga fysikaliska behand-  
lingsmetoder börjar ny kurs 20 septem-  
ber. Grundlig och billig utbildning.  
Låga levnadsomkostn. Anm. snarast  
erforderligt, enär pågående kurs var  
övertrecknad. Begär prospekt!  
MALMÖ-ZANDER-INSTITUTET.

"BABYUTSTYRSLAR"  
verkl. förstkl., kompl. utst. kr. 7, extra  
fin kr. 9, lyxutf., handarb., kr. 12, bär-  
mantel kr. 3, d:o m. handarb. kr. 4.50.  
Lakan och örngott av noblessväv, äkta  
knyppel. spetsar kr. 7. Mönster följer.  
Clara Lindqvist, Kvarngat. 20, Borås.

PLATS  
SÖKANDE

30-årig  
bild. flicka, kun. i matl., bakt. och övr.  
hush. syssl. söker plats som hembiträde.  
Ej familjem. Svar t. "Arbetsam och  
villig R.", Iduns exp. f. v. b.

För frisk, hurtig, 19-  
årig flicka

önskas plats, gärna i prästgård, eller  
bättre hem, där hon får deltaga i alla  
i ett hem förekommande göromål, nå-  
gon lön önskvärd. Ben. svar till "19  
år", Iduns exp., Sthlm, f. v. b.

Rekvirera

Lucks

"REKLAM-ASK"

med fin  
Choklad & Konfekt

väg. 1/2 kg.

endast Kr. 2.— st.

Expedieras till landsorten  
mot postförskott.

PERCY E LUCK & Co.  
STOCKHOLM.

Begär alltid Vitrum tillverkningar:  
Maltextrakt Vitrum, bästa näringsme-  
del. Nedsatt pris.

Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa  
vitaminpreparat. Nedsatt pris.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avförings-  
medel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot  
halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptig-  
givande o. mest stärkande av alla mo-  
derna organiska järnpreparat. Syn-  
nerligen lättmalt fördrages det av  
den ömtåligaste mage. Vid blodbrist  
o. svaghet av största verkan. Dess  
angräna smak gör att det med lätt-  
het tages av såväl barn som vuxna.  
Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvaru-  
centrals Laboratorium, Sthlm.  
Samtliga preparat finnes på alla apotek.

(Forts. fr. sid. 375.)

uppmädat att intaga jodsprit för  
att förhindra äderförkalkning. Hur  
mycket skall jag taga och hur  
ofta?  
Anna.

Svar: Mot äderförkalkning brukar  
man få en svag lösning med  
jodnatrium, hur svag bestämmes  
av läkare.  
Att intaga jodsprit vore döden.

Gammal sedel.

Fråga: Vore tacksam få veta  
vad en gammal sedel, Tolf Shil-  
ling banko kan vara värd? Eller  
till vem eller vart man skall hän-  
vända sig för att få den såld? —  
Tryckt 1843.  
Skånska.

Svar: Sedeln är ej nog gammal  
för att ha något egentligt värde,  
endast 37 öre. Om den är väl be-  
varad, något mer. Den löses in  
av mynhandlare. (Se telefonka-  
tologen.)

Färgmedel.

Fråga: Finns det något tillför-  
litligt medel att färga draggardiner?  
Tyget garanterades "soläkta"  
då det köptes för ett år sedan.  
Efter några månader voro gardi-  
nerna emellertid så blekta, så jag

majonnäs

i helg och söcken  
är den förståndiga  
husmoderns paroll  
Tillredes lätt och  
behändigt

med

REYMERSHOLMS  
KRON OLJA

Åren

Stella  
Cacao  
BÄSTA  
NÄRINGEN  
FÖR ALLA

En trött husmor

stärkes och livs av  
Järnmedicinen IDOZAN  
Skadar ej händerna. Förordas av läkare. Fås å alla apotek.

sände dem till en kemisk tvätt-  
anstalt för färgning. Även där  
försäkrades att färgen skulle hålla,  
men icke förty sågo gardinerna  
efter cirka 3 veckors användning  
ut som de gjort före färgningen.  
Tacksam för ett gott råd. S. N.

Svar: När gardinerna icke ens  
på en kemisk färganstalt kunde  
bli till er belåtenhet, är det föga  
troligt att de bli bättre genom  
hemfärgning. Men ni får göra  
som många andra, färga om dem  
när de bli fula. Det är så lätt  
med s. k. uppskölningsfärger.

Festmiddag.

Fråga: Hur skall jag dekorera  
middagsbordet på min mans 50-  
årsdag? Hur många rätter och  
vilka bör jag ha, för att få det  
gott och fint? Är man tvungen  
att ha champagne och hur många  
viner måste man ha? Kan jag  
utesluta smörgåsbord eller vilka  
rätter anses fint därpå?

På vad sätt skola gästerna placeras,  
då både chef, präst och an-  
höriga (ej svärföräldrar) finnas?  
Ensam.

Svar: Som middagen kommer  
att bli mitt i våren är det lämpligt  
pryda bordet med vårblo-  
mor, såsom narcisser, spätt björk-  
löv, tulpaner eller dylikt. Hur  
middagen för övrigt bör arrange-  
ras beror ju mest på hur mycket  
ni vill kosta på och hur preten-  
tionerna äro.

Smörgåsbord begagnas sällan  
vid en större middag, endast 2 å  
3 små bredda smörgåsar med trev-  
ligt pålägg vid varje kuvert samt  
om man så vill krustader eller  
bouchéer med någon stuvning.  
Till detta bjudes öl i små vatten-  
glas samt brännvin. — Rätterna  
böra vara 3 eller 4. Soppa kan  
uteslutas och i st. börja med en  
fiskrätt, så stek (exempelvis få-  
gel), en grönrätt och så dessert,  
t. ex. glace med frukt efteråt.

Champagne på steken är ju  
lämpligt på en sådan dag. På  
fischen vitt vin eller rödvin och  
på desserten något starkvin, vilket  
även serveras vid soppan, om så-  
dan förekommer.

Värdinnan bör ha chefen och  
prästen på var sin sida, såvida  
det ej är en manlig släkting, som  
mer skall hedras. Värdin skall  
föra den förnämsta damen, som  
då sitter på hans högra sida, och  
på den vänstra den damen, som  
kommer näst efter i rang. På det  
hela placeras de förnämligare  
gästerna i närheten av värdfolket,  
som sitter mitt emot varandra  
vid bordet.

Rivieran.

Fråga: Skulle någon av Iduns  
vittberesta och erfarna läsare vilja  
hava godheten lämna uppgift å en  
verkligt idyllisk och trivsamt plats  
å Franska Rivieran, där man —  
med bibehållande av ej alltför av-  
lägset grannskap till någon av de  
mera bekanta platserna (Nizza,  
Monte etc.) — kunde tillbringa 4  
veckor (för såväl vila som behöv-  
lig förströelse) å ett billigt men i  
alla avseenden gott hotell — "le  
vrai bon coin" — (adresser med  
priser s. v. p.)  
"Monsieur et Madame".

Svar: Vid själva Rivieran kan  
man nog inte finna någon verk-  
ligt idyllisk plats, där är för  
många resande gäster överallt.  
De idylliska orterna ligga längre  
uppåt bergen men sakna alla be-  
kvämligheter.

En plats, 9 km. från Cannes,  
som är mycket trevlig och triv-



SOLBACKA  
LÄROVERK

(Internat för gossar;  
klass 1-6 28:e läsåret.)

Realskola under K. Skolöverstyrelsens inspektion.  
Examensrätt. Fullständigt treårigt gymnasium kommer att upprättas.  
Härligaste sörmäländsk natur. Skog och sjö. Hårdande friluft- och  
idrottsliv. Moderna lokaler. — Höstterminen börjar 2 sept., inträdes-  
prövningar 30—31 maj, till vilka anm. böra vara inl. senast 25 maj.  
— Fullgott uppförandebetyg fordras. — Avgifter pr läsår f. n.: klass  
1 kr. 1800:—, klass. 2—3 kr. 2000:—, klass. 4—6 kr. 2100:—.  
Styrelsens ordf.: Rektor Carl Svedelius, Sthlm. — Post- och järnvägs-  
station: Stjärnhov (vid Västra stambanan, 84 km. fr. Sthlm.). Rt.  
Stjärnhov 17. — Närmare upplysningar genom  
REKTOR FOLKE GODING.

Ny kurs den 15 maj i  
Karlskoga Praktiska Läröverks Husmoderskola.

Statsunderstödd och statsinspekterad. Omsorgsfull undervisn. i finare och  
enklare matlagning, bakt., dukn., konservering, charkuteri; Kläd- och linnesömnad,  
handarbete, hemvärd, vävning m. m.  
Läröverkets Handelskurs ger en lämplig och väl avvägd utbildning i kon-  
tors- och affärsöromål. — Friplatser och stipendier. Platsförmedling.  
Prospekt mot dubbel porto.

Gösta Horsner, rektor, Karlskoga.

Husmoderns SKÅNSKA DAGBLADET

vän och vägvisare är  
Där hittar hon lättast de hembiträden hon behöver;  
där påträffar hon ett rikt urval av firmor, som duka hennes  
bord, fylla hennes skafferier, möblera hennes hem och  
utrusta garderoben; och  
där finner hon dessutom den nyttigaste och nöjsammaste  
läsning, ty  
SKÅNSKA DAGBLADET med söndagsbilagan HEMMET  
är hennens tidning framför alla andra i sydsverige.  
PRENUMERERA! PRENUMERERA!

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.  
Avesta: Avesta-Posten.  
Bollnäs: Tidningen Ljusnan.  
Borlänge: Borlänge Tidning.  
Borås: Borås Tidning.  
Engelholm: Engelholms Tidning.  
Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.  
Falkenberg: Hallands Nyheter.  
Falun: Falu-Kuriren.  
Gävle: Gefle-Posten.  
Halmstad: Tidningen Halland.  
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.  
Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.  
Hälsingborg: Helsingborgs Dagblad.  
Härnösand: Härnösands-Posten.  
Hörby: Mellersta Skåne.  
Jönköping: Smålands Allehanda.  
Kalmar: Barometern.  
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.  
Karlstad: Värmlands Läns Tidning.  
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.  
Köping: Bärgslagsbladet.  
Landskrona: Landskrona-Posten.  
Linköping: Östgöten.  
Ludvika: Ludvika Tidning.  
Luleå: Norrbottens-Kuriren.  
Lysekil: Lysekils-Posten.  
Malmö: Skånska Aftonbladet.  
Marlestad: Tidning för Skaraborgs län.  
Mjölby: Mjölby Tidning.  
Mora: Mora Tidning.  
Motala: Motala Tidning.  
Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.  
Nässjö: Nässjö-Tidningen.  
Piteå: Norrbottens Allehanda.  
Skara: Skaraborgs Läns Tidning.  
Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad.  
Sollefteå: Sollefteå-Bladet.  
Strömstad: Strömstads Tidning.  
Sundsvall: Sundsvalls-Posten.  
Säter: Sätters Tidning.  
Söderhamn: Söderhamns Tidning.  
Söderköping: Söderköpings-Posten.  
Södertälje: Södertälje Tidning.  
Sölvesborg: Sölvesborgs-Tidningen.  
Tranås: Tranås Tidning.  
Trälleborg: Trelleborgs Allehanda.  
Uddevalle: Bohuslänningen.  
Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.  
Umeå: Västerbottens-Kuriren.  
Uppsala: Tidningen Uppsala.  
Vadstena: Östgöta-Bladet.  
Visby: Gotlänningen.  
Vänersborg: Eftsborgs Läns Annonssblad.  
Västervik: Västerviks-Tidningen.  
Västerås: Westmanlands Allehanda.  
Växjö: Nya Växjöbladet.  
Örebro: Örebro Dagblad.  
Örnsköldsvik: Örnsköldsviks Allehanda.  
Östhammar: Östhammars Tidning.



GODA TING ÄRO TRE!



VIKING

HÖGGLANS-SKOKRÄM

SKOPASTA

UGNSVÄRTA

HANFRED

Gyllenhammars

HAYRE-MUST  
äter jag



ANTIEBOLAGET GÖTEBORGS  
RIS och VALSKVARN GÖTEBORG  
GYLLENHAMMARS-MUST

**2½** öre en portion FÖR ALLA ÄLDRA En portion öre **2½**

1

RENGÖRINGS-MEDEL



2

FLYTANDE BONVAX

BRÖDERNA FLUXO

Giva nytt liv, ny glans åt varje bonad yta.

**FLUXO 1** är ett rengöringsmedel, som löser gammalt bonvax, tager bort fläckar och smuts bättre än något annat medel. Det gamla ytlaget bör alltid avlägsnas från ett parkettgolv innan nytt bonvax påstrykes.

**FLUXO 2** är ett flytande bonvax. På grund av sin konsistens behöver det icke arbetas in i golvet. Vaxet intränger själv i träets porer och ytan är färdig för polering.

Speciellt för husmödrar, som själva sköta hemmets parkettgolv och korkmattor.

BRÖDERNA  
FLUXO

FÖR VARJE BONAD YTA

Krooks Petroleum & Olje A.-B.

sam är *Juan las Pins*, Hotel Continental. Där finnes också en pension, *Villa Solliet* under dansk regim. Det ungefärliga priset för hel pension är 60 fr. pr dag såväl på hotell som i pension.

Begravning.

*Fråga:* 1) Vilka skola taga först vid begravning då något bjudes (kaffe, vin o. konfekt etc.), de närmast sörjande eller gästerna? 2) Vore tacksam för ett säkert och bra recept på kolakarameller.

*Svar:* 1) Vid en begravning äro de närmast anhöriga hedersgästerna, alltså bjudas de först vid eventuell traktering.

2) *Kolakarameller.* 2 del. tjock grädde, 2 del. strösocker, 1 msk. ljus sirup, 1 msk. kakaopulver, 1 msk. ättika.

Alla ingredienser utom ättikan blandas samman tills sockret är väl upplöst. Då ihålles ättikan och blandningen sättes över elden att koka under omrörning tills den tjocknar. En droppe därav hälls i kallt vatten, om den kännes seg, är massan färdig. Den hälls då

upp på oljad plåt eller stenskiva, där den får kallna och skäres sedan med vass smörad kniv i fyrkantiga bitar. Var bit lägges i smörpapper.

Förlorad anhörig.

*Fråga:* Måhända det kan gå för sig att genom Idun erhålla under rättelse om en plats i Norra Dakota, Amerika-Oberon. Om det är järnvägsstation, församling endast, eller vad? Fast man inte vet namn, kunde man väl genom pastor där få underrättelse om anhöriga, som varit där, men som icke låta höra av sig. Prästerskapet bör ju hålla reda på in- och utflyttade, samt var de i så fall bosatt sig. Utrikes-dep. vill man inte gärna anlita.

Gammal pren. av Idun.

*Svar:* Det säkraste sättet för att få reda på en förlorad anhörig är otvivelaktigt att vända sig till Utrikesdepartementet, byrån för arvs- och ersättningsärenden, med uppgift om personens fullständiga namn, födelseort och sist kända adress i utlandet.

VID TRÖG MAGE

och förstoppning äro  
*Hvita Björnens*

FRANGULA-PILLER

av bästa och säkraste verkan. Fullkomligt oskadliga. Inga som helst biverkningar. Användas å sjukhus och kliniker. Fås å alla apotek i askar å 40 piller.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

*Dådd.* För barnsligt och omoget.

*J—a.* Dikten sändes retur p. r. efter önskan.


*Birgitta Bore.* Nej tack, både rimmet och historien om sol- och vårmannen omöjliga.

*Carl M—g.* Påminner något om Emilie Flygare-Carlén, men vi läsa hellre fru Carlén.

M.Zadigs

BARN-PUDER

med lanolin



M. ZADIG - MALMÖ

H. M. Konungens Hovlev.  
Nederlag i Stockholm: Brunkebergsg. 4.  
" i Göteborg: Chalmersgat. 20.

SVENSKA  
TRYCKERI-  
AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54  
Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17  
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck



INREG. VARUMÄRKE

EKSTRÖMS  
**JÄSTMJÖL**  
ÖREBRO KEM-TEKN-FABRIK.

ETT  
LÄCKERT  
BAKVERK  
FÅR MAN ALLTID MED HJÄLP AV

**H.E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL**  
ÖREBRO KEM. TEKN. FABRIK GRUNDAD 1855

## Hur verkar den kraftiga vårluften och de friska vårvindarna?

Jo, de göra Eder hud ömtålig, därför att luften hetsar upp blodet. Ni känner irritation och torrhet i huden och bör därför undvika såpa och vatten, som avlägsnar det naturliga fettämnet.

**Det bästa rådet** är daglig OATINE-BEHANDLING, därför att OATINE avlägsnar allt smuts och damm, varjämte denna utomordentliga Crème läker och uppmjukar huden samt gör Edert utseende friskt, sunt och vackert.

**Hundratusenden** med normal hud föredraga OATINE. »Råd för skönhetsvård» medföljer varje förpackning.

**Oatine-Snow** är dagcrëmen, som gör huden bländande vit och matt, och är outhärlig som dagcrème.

Begär uttryckligen **Oatine & Oatine Snow**, namnet är i sig själv en garanti, den erhålles i alla bättre Parfumerier, Apotek och Materialaffärer och tillbakavisa bestämt alla okända crëmer och värdelösa efterrapningar.

**Efter rakningen är huden ömtålig. Alla herrar böra därför använda OATINE.**

**THE OATINE COMPANY A.-B.**  
London - Paris - Köpenhamn - Stockholm

Fås i Finland i Parfumerie Harrison, 27 Kaserngatan, Helsingfors.



**Oatine & Oatine-Snow**  
fås överallt i burkar à Kr. 2: 50  
samt stor burk för Kr. 5:—.  
I tuber à Kr. 1:25 och 2: 50.  
I lyxförpackning till samma pris.





# *Det är delikat*

Det går lätt att göra en vacker upplägning av Tre Ess. Det veta alla, som försökt det. Men det är nog framförallt den goda smaken och dess dryghet, som gjort Tre Ess så omtyckt.

Tre Ess är ett märke, som handlaren säljer mycket av. Omsättningen är rask och därför får man alltid Tre Ess riktigt färskt.

**Tre Ess**  
**Smakar Som Smör**



MARGARINFABRIKERNAS FÖRSÄLJNINGSAKTIEBOLAG